

**EMİRDAĞLI MAHALLİ SANATÇI
HALİL RIFAT AYDEMİR'İN TÜRK HALK
MÜZİĞİ VE KÜLTÜRÜ ÜZERİNE
ETKİLERİNİN İNCELENMESİ**

Can GÜLCAN
Yüksek Lisans Tezi
Danışman: Doç. Cenk ÇÖL
Haziran, 2024
Afyonkarahisar

T.C
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİRDAĞLI MAHALLİ SANATÇI HALİL RIFAT
AYDEMİR'İN TÜRK HALK MÜZİĞİ VE KÜLTÜRÜ
ÜZERİNE ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

Hazırlayan
Can GÜLCAN

Danışman
Doç. Cenk ÇÖL

AFYONKARAHİSAR 2024

ETİK VE BİLİMSEL İLKELER SORUMLULUK BEYANI

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “**Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rifat Aydemir’in Türk Halk Müziği ve Kültürü Üzerine Etkilerinin İncelenmesi**” adlı çalışmanın, tarafımca bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakça’da gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

14/06/2024

İmza

Can GÜLCAN

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ENSTİTÜ ONAYI

Öğrencinin	Adı- Soyadı	Can GÜLCAN
	Numarası	2200651505
	Anabilim Dalı	Müzik
	Programı	Müzik
	Program Düzeyi	☒ Yüksek Lisans ☐ Doktora ☐ Sanatta Yeterlik
Tezin Başlığı	Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir'in Türk Halk Müziği ve Kültürü Üzerine Etkilerinin İncelenmesi	
Tez Savunma Sınav Tarihi	14.06.2024	
Tez Savunma Sınav Saati	11:00	

Yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez, Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca jüri üyeleri tarafından değerlendirilerek ☐ oy birliği – ☐ oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Hacı İbrahim DELİCE
MÜDÜR

Bu tez, Enstitü Müdürlüğünce kontrol edilerek, elektronik imza kullanılarak onaylanmıştır.

ÖZET

EMİRDAĞLI MAHALLİ SANATÇI HALİL RIFAT AYDEMİR'İN TÜRK HALK MÜZİĞİ VE KÜLTÜRÜ ÜZERİNE ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

Can GÜLCAN

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI

Haziran, 2024

Danışman: Doç. Cenk ÇÖL

Halk kültürü, toplumları birbirinden ayıran, onlara kimlik sağlayan en temel olgudur. Küreselleşme sonucunda popüler kültürler karşısında özlerini kaybetmek istemeyen toplumlar, halk kültürlerine sıkı sıkıya sarılmak durumunda kalmışlardır. Halk kültürünün yabancılaşmaması ve aşınmaması adına en önemli unsurlardan birisi de mahalli sanatçılardır. Türkiye Cumhuriyeti, mahalli sanatçılar bakımından oldukça zengin bir ülke olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye içerisinde de Emirdağ yöresi, özellikle müzik alanında ayrı bir konuma sahiptir. Yöreden çıkan türküler, tüm Türkiye’de dillere pelesenk olmuştur. Bu türkülerin günümüze ulaşmasında da en büyük pay, mahalli sanatçılara aittir. Bu çalışmada da Emirdağ yöresindeki türkülerin toplumsal hafızalara kazınmasında büyük pay sahibi Halil Rıfat Aydemir konu alınmıştır. Çalışma kapsamında; Halil Rıfat Aydemir’in hayatı, sanat serüveni, kaynaklık ettiği eserler, derlemeleri ve besteleri araştırılmıştır. Tez araştırması kapsamında, nitel paradigma kullanılmıştır. Veri toplamak amacıyla da yarı yapılandırılmış görüşme soruları hazırlanmış ve sanatçıyla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler; deşifre edilmiş, düzenlenmiş ve yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Halk kültürü, mahalli sanatçı, kaynak kişi, derleme, Halil Rıfat Aydemir

ABSTRACT

AN INVESTIGATION ON THE INFLUENCES OF HALİL RIFAT AYDEMİR, A LOCAL ARTIST FROM EMİRDAĞ, ON TURKİSH FOLK MUSIC AND CULTURE

Can GÜLCAN

**AFYON KOCATEPE UNIVERSITY
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
DEPARTMENT OF MUSIC ART**

June, 2024

Advisor: Associate Professor. Cenk ÇÖL

Folk culture is the most fundamental phenomenon that distinguishes societies from each other and provides them with identity. As a result of globalization, societies that do not want to lose their essence in the face of popular cultures have had to hold on tightly to folk cultures. One of the most important elements in preventing folk culture from becoming alienated and eroded is local artists. The Republic of Turkey appears as a very rich country in terms of local artists. Within Turkey, the Emirdağ region has a special position, especially in the field of music. Folk songs originating from the region have become popular throughout Turkey. The biggest share in the survival of these folk songs to the present day belongs to local artists. In this study, Halil Rıfat Aydemir, who has a great share in the engraving of folk songs in the Emirdağ region into social memories, is discussed. Within the scope of the study, Halil Rıfat Aydemir's life, artistic adventure, the works he inspired, his compilations and compositions were researched. Within the scope of the thesis research, qualitative paradigm was used. In order to collect data, semi-structured interview questions were prepared and interviews were held with the artist. The data obtained was deciphered, edited and interpreted.

Keywords: Folk culture, local artist, resource person, compilation, Halil Rıfat Aydemir

ÖN SÖZ

Afyonkarahisar İli Emirdağ İlçesi yöresi müzik kültürünün önemli temsilcilerinden Halil Rıfat Aydemir'in biyografisi ve halk kültürüne katkılarını sistematik bir biçimde ortaya koymayı hedefleyen bu çalışmanın konuya ilişkin önemli bir kaynak teşkil edeceği kanaatindeyim.

Hayatını, bilgi, tecrübe ve eserlerini benimle paylaşarak bu çalışmanın hazırlanmasını sağlayan mahalli sanatçı Sayın Halil Rıfat AYDEMİR'e, tez konumun belirlenmesinde ve Halil Rıfat Aydemir'le iletişimimi sağlayan değerli hocam Cemalettin ÖZEN'e, tez çalışmam sürecinde her konuda yardımcı olarak görüş bilgilerini aktaran çok kıymetli tez danışmanım Sayın Doç. Cenk ÇÖL hocama, araştırma ve hazırlama süresinde yardım ve desteğini bir an olsun esirgemeyen kardeşim Dr. Cem GÜLCAN'a, hayatım boyunca destekleri her an üzerinde olan sevgili annem Sayın Sema GÜLCAN'a, sevgili babam Sayın Musa GÜLCAN'a, değerli eşim Sayın Esra GÜLCAN'a teşekkürlerimi sunuyorum.

Can GÜLCAN
2024, Afyonkarahisar

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ETİK VE BİLİMSEL İLKELER SORUMLULUK BEYANI	ii
ENSTİTÜ ONAYI	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖN SÖZ	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar LİSTESİ	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	xi
SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ	xiii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1. KÜLTÜR.....	3
1.1. HALK KÜLTÜRÜ	3
1.2. HALK BİLİMİ	4
1.3. ALAN ARAŞTIRMASI.....	5
1.4. KAYNAK KİŞİ	5
1.5. MAHALLİ SANATÇI	6
1.6. DERLEME	6
1.6.1. Anket Yöntemi	7
1.6.2. Gözlem Yöntemi	8
1.6.3. Görüşme Yöntemi.....	8
1.7. HALK MÜZİĞİ.....	8
2. EMİRDAĞ İLÇESİ, SOSYO – KÜLTÜREL YAPISI VE HALK KÜLTÜRÜ UNSURLARI	11
2.1. EMİRDAĞ COĞRAFYASI.....	11
2.2. EMİRDAĞ TARİHİ.....	12
2.3. EMİRDAĞ’IN EKONOMİK YAPISI	12
2.4. EMİRDAĞ’IN HALK KÜLTÜRÜ.....	13
2.4.1. Emirdağ Düğün Geleneği.....	14
2.4.2. Emirdağ Müzik Kültürü	17

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

1. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ	28
1.1. ARAŞTIRMANIN ALT PROBLEMLERİ	28
2. ARAŞTIRMANIN AMACI	29
3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	29
4. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI	29
5. ARAŞTIRMANIN MODELİ	30
6. VERİ TOPLAMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	30

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HALİL RIFAT AYDEMİR'İN BİYOGRAFİSİ, ESERLERİ VE TEKNİK ANALİZLER

1. HALİL RIFAT AYDEMİR'İN BİYOGRAFİSİ.....	32
2. ARAŞTIRMANIN BULGULARI.....	36
2.1. BİRİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR.....	36
2.2. İKİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR	36
2.3. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR.....	37
2.4. DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR.....	60
2.5. BEŞİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR	61
2.6. ALTINCI ALT PROBELEME YÖNELİK BULGULAR	94
2.7. YEDİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR	95
2.8. SEKİZİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR.....	146
2.9. DOKUZUNCU ALT PROBELEME YÖNELİK BULGULAR.....	148
2.10. ONUNCU ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR	148
2.11. ON BİRİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR.....	149
2.12. ON İKİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR	150
SONUÇ VE ÖNERİLER	151
KAYNAKÇA.....	154
EKLER DİZİNİ	156

TABLÖLAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. Halil Rıfat Aydemir'in Kaynaklık Ettiği, Derlediği ve Notaya Aldığı Eserler	37
Tablo 2. Adaçal'ın Öte Yanı Maradır Eseri Analizi	39
Tablo 3. Altnımı Ben Boynuma Çizerim Eser Analizi	41
Tablo 4. Aşağıdan Gelen Gamiş Gağnısı Eser Analizi	43
Tablo 5. Çeşmenize Güğüm Koydum Doldumu Eser Analizi	46
Tablo 6. Suvermez Bağında Yeşil Üzüm Var Eser Analizi	49
Tablo 7. Yar Beni Eser Analizi	51
Tablo 8. Halil Rıfat Aydemir'in İkincil Kişilerle Kaynaklık Ettiği Eserler	51
Tablo 9. Ağıl Ören Yönün Beri Bakıyor Eser Analizi	54
Tablo 10. Harmana Sererler Sarı Samanı Eser Analizi	56
Tablo 11. Önüne Guşanmış Yandımdan Öynük Eser Analizi	58
Tablo 12. Yoğurt Çaldım Gazana (Lol lol lo)Eser Analizi	60
Tablo 13. Halil Rıfat Aydemir'in Farklı Kaynak Kişilerden Derlediği ve Notaya Aldığı Eserler	62
Tablo 14. Ak Buğdaym Buğdayım Eser Analizi	64
Tablo 15. Arap Atlar Aşılı Eser Analizi	66
Tablo 16. Basmam Yaylanıza Bir Dahi Basmam	68
Tablo 17. Ben Köprüden Geçerken Eser Analizi	70
Tablo 18. Biz de Üç Gızdık Gız Abam Eser Analizi	73
Tablo 19. Çayırılıkta Çimenlikte Evim Var	75
Tablo 20. Gar(a) (H)üseyin Eser Analizi	77
Tablo 21. Gıldolağın Eğlencesi Gara Daş Eser Analizi	79
Tablo 22. Gündoğduya Damlarının Deliği Eser Analizi	81
Tablo 23. İki Bülbül Hiç Bir Dala Konarmı Eser Analizi	83
Tablo 24. Tez Köyü Diyolar Benim Düneğim Eser Analizi	85
Tablo 25. Ülker Doğdu Suvermezden Yürüdüm Eser Analizi	87
Tablo 26. Yaş Destanı Eser Analizi	89
Tablo 27. Yaş Destanı Eser Analizi	91
Tablo 28. Halil Rıfat Aydemir'in Farklı Kaynak Kişilerden, İkincil Kişilerle Derlediği Eserler	92
Tablo 29. Hacının Kızları Sigara'da İçiyor Eser Analizi	94
Tablo 30. Halil Rıfat Aydemir'in Bestelediği Söz ve Müziği Kendisine Ait Olan Eserler	95
Tablo 31. Akıl Ermez Şu Dünyanın İşin Eser Analizi	98
Tablo 32. Ana Yurdum Baba Yurdum Emirdağ Eser Analizi	100
Tablo 33. Beni Seviyorsan Söyle Eser Analizi	102
Tablo 34. Benim Yarım Nazlı Nazlı Yürüyor Eser Analizi	105
Tablo 35. Bülbülün Avazı Güle Hoş Gelir Eser Analizi	107
Tablo 36. Çok Ağır Sınavlar Geçirdim Ama Eser Analizi	109
Tablo 37. Dedin Güzel Neden Gözlerin Yaşlı Eser Analizi	111
Tablo 38. Dert Kervanında Bir Garip Yolcuyum Eser Analizi	114
Tablo 39. Goca Dağın Tepesinde Ot Bitmez Eser Analizi	116
Tablo 40. Güle Güle İlk Göz Ağrım Eser Analizi	118
Tablo 41. Her Şeyin Bir Çaresi Var Eser Analizi	120
Tablo 42. Herkese Güven Duyma Ki Eser Analizi	122
Tablo 43. İki Göz Eser Analizi	124

Tablo 44. Senin Güzel Gözlerine Eser Analizi.....	126
Tablo 45. Umutlarım Yavaş Yavaş Tükendi Eser Analizi	128
Tablo 46. Uzaklardan Yanık Bir Türkü Gelir Eser Analizi	130
Tablo 47. Yaylanıza Vardım Çiğdemler Açmış Eser Analizi.....	132
Tablo 48. Halil Rıfat Aydemir'in Bestelediği Sözü Başkalarına Müziği Kendisine Ait Olan Eserler	132
Tablo 49. Alem Şahit Kaç Akşamdır Eser Analizi	135
Tablo 50. Emirdağ Eser Analizi.....	137
Tablo 51. Havalardan Gara Bulut Ağıyo Eser Analizi	139
Tablo 52. Tipi Tipi Yağıyordu Eser Analizi.....	142
Tablo 53. Rast İlahi Eser Analizi.....	144
Tablo 54. Halil Rıfat Aydemir'in Bestelediği Enstrümantal Eser	144
Tablo 55. Karşılama Eser Analizi.....	145

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1. Afyonkarahisar İlçeleri Haritası	11
Şekil 2. Halil Rıfat Aydemir	32
Şekil 3. Emirdağ Folkloru Yayma ve Yaşatma Derneği, Halil Rıfat Aydemir (Alt Sıra Sağdan İkinci)	33
Şekil 4. Halil Rıfat Aydemir (Solda), Pınar Halaç (Ortada), Fakı Edeer (Sağda)	34
Şekil 5. Afyon Belediye Musiki Eğitim Merkezi THM Korosu ve Halil Rıfat Aydemir (Ön Sıra Sağdan Üçüncü).....	35
Şekil 6. Adaçal'ın Öte Yanı Maradır.....	38
Şekil 7. Altınımı Ben Boynuma Cizerim	40
Şekil 8. Aşağıdan Gelen Gamiş Gağnısı	42
Şekil 9. Çeşmenize Güğüm Koydum Doldumu	44
Şekil 10. Suvermez Bağında Yeşil Üzüm Var	47
Şekil 11. Yar Beni	50
Şekil 12. Ağıl Ören Yönün Beri Bakıyor	52
Şekil 13. Harmana Sererler Sarı Samanı	55
Şekil 14. Önüne Guşanmış Yandımdan Öynük	57
Şekil 15. Yoğurt Çaldım Gazana (Lol lol lo)	59
Şekil 16. Ak Buğdaym Buğdayım.....	63
Şekil 17. Arap Atlar Aşılı.....	65
Şekil 18. Basmam Yaylanıza Bir Dahi Basmam.....	67
Şekil 19. Ben Köprüden Geçerken	69
Şekil 20. Biz de Üç Gızıldık Gız Abam	71
Şekil 21. Çayırılıkta Çimenlikte Evim Var	74
Şekil 22. Gar(a) (H)üseyin	76
Şekil 23. Gıldolağın Eğlencesi Gara Daş	78
Şekil 24. Gündoğduya Damlarının Deliği	80
Şekil 25. İki Bülbül Hiç Bir Dala Konarmı.....	82
Şekil 26. Tez Köyü Diyolar Benim Düneğim	84
Şekil 27. Ülker Doğdu Suvermezden Yürüdüm.....	86
Şekil 28. Yaş Destanı	88
Şekil 29. Yedi Gardeş Ağıdı	90
Şekil 30. Hacının Kızları Sigara'da İçiyor	92
Şekil 31. Akıl Ermez Şu Dünyanın İşin	96
Şekil 32. Ana Yurdum Baba Yurdum Emirdağ	99
Şekil 33. Beni Seviyorsan Söyle	101
Şekil 34. Benim Yarım Nazlı Nazlı Yürüyor	103
Şekil 35. Bülbülün Avazı Güle Hoş Gelir.....	106
Şekil 36. Çok Ağır Sınavlar Geçirdim Ama	108
Şekil 37. Dedin Güzel Neden Gözlerin Yaşlı	110
Şekil 38. Dert Kervanında Bir Garip Yolcuyum.....	112
Şekil 39. Goca Dağın Tepesinde Ot Bitmez.....	115
Şekil 40. Güle Güle İlk Göz Ağrım.....	117
Şekil 41. Her Şeyin Bir Çaresi Var	119
Şekil 42. Herkese Güven Duyma Ki	121
Şekil 43. İki Göz.....	123
Şekil 44. Senin Güzel Gözlerine	125
Şekil 45. Umutlarım Yavaş Yavaş Tükendi.....	127

Şekil 46. Uzaklardan Yanık Bir Türkü Gelir	129
Şekil 47. Yaylanıza Vardım Çiğdemler Açmış	131
Şekil 48. Alem Şahit Kaç Akşamdır	133
Şekil 49. Emirdağ.....	136
Şekil 50. Havalardan Gara Bulut Ağıyo.....	138
Şekil 51. Tipi Tipi Yağıyordu	140
Şekil 52. Rast İlahi	143
Şekil 53. Karşılama	145
Şekil 54. Şef Halil Rıfat Aydemir ve Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği Korusu ...	147
Şekil 55. Şef Halil Rıfat Aydemir (Ön Sıra Sağdan Üçüncü) ve Afyon Belediye Musiki Eğitim Merkezi Türk Halk Müziği Korusu.....	147

SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ

B.T: Bilinmeyen Tarih.
M.Ö: Milattan Önce.
M.Ö: Milattan Sonra.
Rep: Repertuar.
THM: Türk Halk Müziği.
TRT: Türkiye Radyo Televizyon.
Tv: Televizyon.
Vb: Ve Benzeri.
Yy: Yüzyıl.

GİRİŞ

Kültür, toplumları bir arada tutan en temel olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Günlük yaşamda pek çok farklı şekilde kendisini gösteren, ayrıca içerisinde pek çok farklı alt ögeyi barındıran kültür; bireyleri bir araya getirerek “Ulus” ve “Halk” haline getirme yetisine sahiptir. Bu bağlamda “Halk Kültürü” eşsiz bir konuma sahiptir. 20. Yüzyıldan günümüzde kadar özellikle iletişim teknolojilerindeki gelişmeler (Radyo, TV, Sinema, İnternet vb.) beraberinde küreselleşme sürecini getirmiştir. Küreselleşme, özellikle Hollywood’un öncülüğünde Amerikan kültürünün dünya üzerinde egemen kültür(Pop Kültür) haline gelmesine aracılık etmiştir. Bu sayede toplumsal kültürler aşınmaya başlamış, toplumlar gitgide birbirine benzer hale gelmiştir. Giyimden mutfığa, dilden sanata kadar pek çok halk ögesi popüler kültüre kurban gitmiştir. Tüm bu süreç sonunda ancak halk kültürüne sahip çıkabilen toplumlar, özgünlüklerini koruyabilme fırsatı bulabilmişlerdir. Tüm bu süreçler “Halk kültürü” kavramını günümüz bilim ve toplum hayatında oldukça önemli bir noktaya taşımıştır.

Kültür olgusunun toplum yaşamında varlığını sürdürebilmesinin en büyük etkeni halk kültürü ürünlerinin aktarımıdır. Bu aktarımların sürdürülebilirliğindeki en büyük rollerden biri de mahalli sanatçılardır. Yaşadıkları toplumun, coğrafyanın kültürel özelliklerini iyi bilen, topluma ait halk kültürü eserlerine kaynak kişilik yapabilen kişilerdir. Mahalli sanatçılar, geçmişten geleceğe uzanan zaman içerisinde var olan kültür ürünleri, unutulmaktan kurtarılmış, canlandırılarak ve korunarak toplum içinde varlığını sürdürmesine katkı sağlamıştır.

Bu veriler göz önünde bulundurulduğunda mahalli sanatçıların günümüzdeki önemi tekrar ortaya çıkarılmış, mahalli sanatçılığın kaybolmaması ve halk kültürüne olan katkılarının ortaya çıkarılması amacıyla yapılmış olan bu tez çalışmasının konusu “Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’in Türk Halk Müziği ve Kültürü Üzerine Etkilerinin İncelenmesi” olarak belirlenmiştir.

Bu tez çalışmasında Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’in biyografisinin incelenmesi ve aktarılması, sanatçının kültürel ve müzikal kimliği hakkında bilgilerin verilmesi ve halk kültürüne olan etkileri tespit edilmeye çalışılmıştır. Tespit edilen verilerde tarama yöntemi ve yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Üç bölümden meydana gelen çalışmanın ilk bölümünde kültür, halk kültürü, halk bilimi ve bazı kavramlar ile Türk halk müziğine ait bilgiler verilmiş; ikinci

bölümünde araştırmanın problemi, araştırmanın önemi, araştırmanın sınırlılıkları, araştırmanın modeli ve veri toplama yöntem ve teknikleri incelenmiş; üçüncü bölümünde ise araştırmaya yönelik bilgiler ve bulgular sunularak oluşturulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1. KÜLTÜR

Kültür, bir toplumun sahip olduğu maddi ve manevi değerlerin bir bütünüdür. Bu değerler; toplumun bilgi, ilgi alanları, alışkanlıklar, değer ölçütleri, genel tavır, görüş ve zihniyeti, davranış şekilleri gibi birçok unsuru içerir. Toplumun kendine özgü niteliklerini ve benzersizliğini yansıtan ve toplumun kimliğini oluşturan özelliklerin birleşimidir. Her toplumun kendine özgü bir kültürel mirası vardır ve bu miras; toplumun değerleri, normları, inançları ve gelenekleriyle şekillenir (Turhan, 1969: 56).

Kültür kavramı, farklı disiplinlerden gelen insanlar tarafından farklı şekillerde tanımlanabilmekte ve yorumlanabilmektedir. Bu farklılıklar, kültürün karmaşıklığını ve çeşitliliğini yansıtır. Farklı disiplinlerden gelen insanlar, kültürü dil, sanat, tarih, sosyoloji, antropoloji, psikoloji gibi farklı perspektiflerden ele almaktadır. Bu da kültürün çok yönlü ve derin bir kavram olduğunu göstermektedir

Halk kavramı ise Türk Dil Kurumuna göre (2011: 1033). “Aynı ülkede yaşayan, aynı kültür özelliklerine sahip olan, aynı uyruktaki insan topluluğu” şeklinde tanımlanmaktadır. Halk kavramı için en kapsamlı ve halk bilimciler tarafından da kabul gören tanım 1965 yılında Alan Dundes tarafından yapılmıştır. Bu tanıma göre halk, “En azından ortak bir faktörü paylaşan herhangi bir insan grubu” olarak ifade edilmektedir. Dundes’e göre halk kavramının tanımı, halkın bir araya gelmesini sağlayan ortak faktörler üzerinden yapılmaktadır. Bu faktörler dil, din veya meslek gibi herhangi bir şey olabilir. Ancak daha önemlisi, bir grup insanın kendilerini ait hissettikleri ve kabul ettikleri bazı geleneklere sahip olmalarıdır. Bu tanıma göre, bir grup en az iki kişiden oluşmalıdır ancak genellikle gruplar daha fazla kişiden oluşur. Bu tanım, halk kavramının çeşitli bağlamlarda kullanılan ve farklı grupların kendilerini tanımlamak için kullandığı bir kavram olduğunu göstermektedir (Dundes, 1998: 143).

1.1. HALK KÜLTÜRÜ

Halk kültürü, toplulukların bir araya gelerek oluşturduğu sosyal ve kültürel bağları ifade eden, bu toplulukların ortak ve kültürel özelliklerini yansıtan ürünler bütünüdür. Türk halk kültürünün ürünleri, Türk toplumunun, kamusal hayattaki düşünceleri, günlük yaşamındaki deneyimleri, dini inançları, geleneksel değerleri, evrensel perspektifleri ve estetik anlayışını yansıtmaktadır. Bu nedenle, halk kültürü

önemli bir kültürel miras olarak kabul edilmekte ve Türk toplumunun özgün kimliğinin korunması ve aktarılması için büyük önem taşımaktadır (Artun, 2005: 57).

Tüm bu kapsamların yanı sıra kültür, ortak değerler ve unsurlar olarak da görülmektedir. Topluluklar, doğum, ölüm, düğün ve şenlik gibi etkinlikleri sürdürerek kültürlerini ve kimliklerini koruma ve devam ettirme çabası içindedirler. Farklı toplumların kültürel uygulamalarında ve ritüellerinde de çeşitli benzerlikler bulunabilmektedir. Bu noktada müzik ise ayrıcalıklı ve önemli teşkil eden bir konuma sahiptir. Müzik; öz ve sosyal kimlik oluşumu, aktarımı ve toplumlar arası bağların güçlenmesinde önemli katkılarda bulunmaktadır. Onatça bu kapsamda şu ifadeleri kullanmaktadır: "İnsanların topluluk yaşamında oluşturdukları dinsel veya din dışı törenler, müzik eserleri ve danslar vb. anlamlı bir bütün olarak ve gösterge sistemleri olarak değerlendirilmektedir." (Onatça, 2007: 11).

1.2. HALK BİLİMİ

Halk bilimi çalışmalarının formel başlangıç dönemiyle ilgili olarak iki ortak kabul söz konusudur: İlk olarak, Alman Grimm Kardeşlerin 1812 yılında "Ev ve Çocuk Masalları" adlı kitaplarını yayınlamaları bir başlangıç olarak ele alınmaktadır. Bu kitaplar, sözlü geleneğe dayalı olarak oluşturulan masalların, yazılı metinlere dönüşmesiyle oluşturulmuştur. İkinci olarak da William John Thoms' un "Folk-Lore" terimini 1846 yılında Atheneum adlı dergide yayınlaması diğer bir milat olarak tanınmaktadır. "Folk-Lore" terimi, "folk" (halk) ve "lore" (bilgi) kelimelerinin birleşimiyle halkbilimi olgusunun anlamını yaratmaktadır. Folklorun temel unsurları arasında anonim olma, sözlü aktarım, geleneğe bağlılık, varyantlaşma ve kalıplaşma özellikleri bulunmaktadır. Bu unsurlar, halk bilimi çalışmalarının temelini oluşturmakta ve halkın kültürel mirasını araştırma, kaydetme ve analiz etme sürecinde önemli rol oynamaktadır (Kara, 2018: 262).

Halk bilimi, toplumların kültürel mirasını inceleyen ve kaydeden bir bilim dalıdır. Bu bilim dalı, halkın öz kültürünü, geleneklerini, inançlarını, ritüellerini, sanatını, müziğini, dansını, masallarını, efsanelerini, söylencelerini, yemeklerini ve diğer kültürel özelliklerini araştırır ve belgeleyerek gelecek nesillere aktarır. Halk bilimi, toplumların diğer kültürlerle etkileşimine de odaklanarak bu etkileşimlerin sonucunda ortaya çıkan yeni kültürel özellikleri de incelemektedir. Halk bilimciler, halkın kendi içinden çıkan ürünleri, yaratıcılığı ve değişimleri de takip ederek toplumların kültürel dinamiklerini anlamaya çalışırlar.

1.3. ALAN ARAŞTIRMASI

Alan araştırması, bir konuya ait halk kültürü ürünlerini, bu ürünlerin yaşandığı veya yaşatıldığı yere gidilerek yapılan bir araştırma yöntemidir. Alan araştırması, araştırılan konuyla ve amaçla ilgili olarak bilgi edinmeye uygun insanların tespit edilmesi ve gerekli durumlarda, bu insanlarla iletişim kurularak araştırmaya katılım sağlanmasıyla gerçekleşir. Bu kapsamda gözlemlenen bilgiler, halk bilimi çalışmalarında kullanılmak üzere rapor edilmektedir. Ayrıca, alan araştırması sırasında, araştırılan konuyla ilgili bilgiye sahip kaynak kişilerle görüşmeler yapılır ve bu görüşmeler sonucunda derlenen bilgiler bilimsel çalışmalarda kullanılmak üzere hazır hale getirilir. Alan araştırması, halk biliminin saha çalışmalarının temel bir yöntemidir. Halk kültürünü anlamak ve kaydetmek için önemli bir araçtır.

Halk bilimsel bir araştırma için aşağıdaki sistematik yapı göz önünde bulundurulmalıdır:

- Konu belirlenmelidir.
- Konu üzerinde öncelikli bir araştırma yapıp konu sınırlandırılmalı ya da genişletilmelidir.
- Araştırma konusu hakkında ön rapor hazırlanmalıdır.
- Hazırlanan rapor, araştırmanın amacını açıkça belirtmelidir.
- Araştırmanın amacını oluşturmak için en uygun yöntem belirlenmelidir.
- Çalışma sınıflara ayrılmalıdır.
- Çalışmayı oluşturmak için bir taslak planı hazırlanmalıdır.
- İhtiyaç olan araç-gereç ve hazırlıkları tamamlanıp alan araştırmasına başlanmalıdır (Ark, 2017: 13).

1.4. KAYNAK KİŞİ

Halk kültürü ürünleri, geçmişten günümüze aktarılmaya ve yaşatılmaya devam etmektedir. Sözlü ve yazılı biçimde, günümüze kadar ulaşan halk kültürü ürünleri, yaşamın her anında ve her yerde aktarılacak şekilde yaşatılmaya çalışılmaktadır. Kaynak kişi ise; adından da anlaşıldığı gibi halk bilgisi ürünlerinin ortaya çıkması aktarılmasına kaynaklık, danışmanlık edip gerektiğinde icra etmeye çalışan kişi ya da kişilerdir.

Ekici' ye göre (2013: 30) kaynak kişi, halk kültürü ürünlerini ilk defa ya da

yeniden yaratıp aktaran veya icra edebilen ve bu yaratmaların derlemeciler tarafından kaydedilmesi için sunumunu gerçekleştiren kişilerdir.

1.5. MAHALLİ SANATÇI

Halk kültürü ürünlerinin aktarımı, nesilden nesile devam etmektedir. Bu kültürel aktarım sözel ve yazılı haliyle günümüze kadar ulaşmıştır. Toplumların yaşadığı her ortamda kulaktan kulağa aktararak canlılığını korumaktadır.

Ülkemizde her bölge müzikal açıdan incelendiğinde, icra bakımından ağız ve tavır farklılıkları göstermektedir. Var olan bu farklılıklar Türk müziğinin zenginliğini ve ulusallığını göstermektedir. Bu bağlamda yörelerdeki müzik kültürü ürünlerini en iyi yaşatan ve aktaran yaşadığı toplumun öz kültürü ile yetişen halk ozanları, mahalli sanatçılar, kaynak kişiler ve yörede yaşayan bireylerdir. Mahalli sanatçılar, yaşadığı yöre içerisinde tanınan, müzik icrası bakımından yöre kültürünü iyi bilen, yöredeki halk ezgilerini iyi derecede icra edebilen ve varsa kendi eserlerini icra ederek geniş kitlelere ulaşan kişilerdir. Bulunduğu yöredeki kültür ürünlerini farklı topluluklara aktarabilen mahalli sanatçılar Türk halk kültürüne önemli katkı sağlamaktadır.

1.6. DERLEME

Kaybolmaya ve unutulmaya yüz tutmuş halk kültürü ürünlerinin yok olmasının önüne geçmek ve kültürel açıdan önem teşkil eden bu ürünlerin korunması ve aktarılması uygulamasını sağlamak amacıyla yapılan çalışmalardan birisi de “Derleme” çalışmalarıdır. Derleme; halkın çeşitli olay ve durumlar karşısında ortaya koymuş olduğu ürünlerin, kayıt altına alınması ve belgelenmesidir. Bu çalışmalar sayesinde, birçok halk türküsü, masal, efsane, hikâye ve diğer halk bilgisi ürünleri, kaydedilerek yok olma tehlikesinden kurtulmuştur. Derleme çalışmaları, halk kültürünün gelecek nesillere aktarılmasını sağlar ve kültürel ve toplumsal değerlerin korunmasına katkıda bulunmaktadır. Bu sayede, halkın yaşam tarzı, inançları, gelenekleri ve değerleri gelecek kuşaklara aktararak kültürel çeşitliliğin ve zenginliğin devam etmesi sağlanmaktadır.

Artun (2005)’e göre, derleme işi halk bilgisi ve halk edebiyatı ürünlerinin belirli zaman, mekân ve yöntemlerle uzman halk bilimci ya da halk bilime gönül vermiş kişiler tarafından kaynak kişilerden sözlü veya yazılı şekliye alınarak kayıt haline getirilmesidir. Bu tanıma göre, derleme çalışmaları uzmanlar tarafından gerçekleştirilmekte ve halkın sözlü veya yazılı olarak aktardığı bilgileri kaynak

kişilerden toplamaktadır. Bu süreçte, halk kültürü ürünleri belgelenmekte ve kaydedilmektedir. Böylece, kültürel mirasın korunması ve gelecek nesillere aktarılması sağlanmaktadır. Derleme çalışmaları, halk bilim alanında önemli bir araştırma yöntemidir ve halk kültürünün anlaşılmasına, değerlendirilmesine ve korunmasına katkıda bulunmaktadır (Artun, 2005: 59).

Aksu' ya göre bir Müzik Derlemecisinde aranması gereken nitelikler şu şekilde sıralanmaktadır (Aksu: 2011: 66):

1. Derlemeci, öncelikle halkı, derleme işini ve halk kültürünü sevmeli; derleme konusuna ilgi duymalı.
2. Derlemeci, iyi bir besteci ya da iyi bir müzik bilimci olmalı; gelişmiş bir müzik kulağına ve tahlil yeteneğine sahip bulunmalı.
3. Derlemeci; derleme ile ilgili yöntemleri, ilkeleri ve tekniğini bilmeli.
4. Derlemeci, halk edebiyatı alanında iyi bilgiye sahip olmalı.
5. Derlemeci, halk oyunları konusunda yeterli derecede genel bilgi ve gözleme sahip olmalı.
6. Derlemeci; tarih, ekonomi, psikoloji, sosyoloji ve mitoloji alanlarında yeterli ön bilgiye sahip olmalı.
7. Derlemeci; derlemenin her anında sabır, sevgi ve bilgiyle ön yargılardan uzak bir bilim adamı tarafsızlığıyla çalışabilmeli belli olguda sezgi ve gözlem yeteneğine sahip olmalı.

Derleme çalışmaları, halk kültürü ürünlerinin toplanması ve kayıt altına alınması sürecidir. Bu süreçte, genellikle üç farklı yöntem kullanılmaktadır. Bunlar: Anket Yöntemi, Gözlem Yöntemi ve Görüşme Yöntemi şeklinde sıralanmaktadır. Bu yöntemler, bireylerden bilgi toplamak için kullanılmakta ve araştırmacılara geniş bir katılımcı kitlesine ulaşma imkânı sağlamaktadır. Anketler, belirli soruların yanıtlarını almak için kullanılır ve bu yanıtlar daha sonra analiz edilerek sonuçlar elde edilir.

1.6.1. Anket Yöntemi

Anket yöntemi, bireylerden sözlü veya yazılı olarak bilgi almak için kullanılan bir yöntemidir. Anketler, bireylerden çeşitli konularla ilgili nicel veriler elde etmek amacıyla kullanılmaktadır. Bu veriler; bireyin kendisi, çevresi veya kurumuyla ilgili

olabilmektedir. Anketler, farklı şekillerde uygulanabilmektedir. Yüz yüze görüşmeler, posta ile yazılı anketler, telefonla yapılan anketler ve internet ortamında yapılan anketler gibi farklı teknikler kullanılabilir (Arıkan, 2018: 98).

Anket Yöntemi, belirli bir konu veya konular hakkında hazırlanan soruların yazılı olarak kaynak kişilere sunulması ve cevaplarının toplanmasıdır. Bu yöntem, genellikle daha geniş bir katılımcı kitlesiyle gerçekleştirilir ve genel bir bilgi toplamak amacıyla kullanılır.

1.6.2. Gözlem Yöntemi

Gözlem yöntemi, halk bilimi derleme çalışmalarında sıkça kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntem, araştırmacıların halk kültürü ürünlerini doğal ortamlarında gözlemleyerek derlemelerine olanak sağlar. Gözlem yöntemi, araştırmacıların halk kültürü ürünlerinin yaratım ortamlarına bizzat girerek üretim ve uygulama ortamlarına dahil olmalarını ve bu sürecin bir parçası olmalarını hedeflemektedir (Kıyar, 2022: 27).

1.6.3. Görüşme Yöntemi

Görüşme Yöntemi, kaynak kişilerle birebir yapılan sözlü iletişimidir. Bu yöntemde araştırmacı; kaynak kişilerle röportajlar yapar, onlara sorular sorar ve halk kültürü ürünlerini doğrudan kaynak kişilerden dinler. Bu yöntem, derleme çalışmalarında en yaygın olarak kullanılan yöntemdir (Tan, 1985: 73).

Her yöntemin kendine özgü kural ve özellikleri bulunmakta ve kullanım alanları da farklılık gösterebilmektedir. Araştırmacı, derleme çalışması yaparken bu yöntemleri uygun şekilde kullanarak halk kültürü ürünlerini toplar ve kayıt altına alır.

1.7. HALK MÜZİĞİ

Halk müziği nazariyatı veya teorisi, halk ezgilerinden yola çıkarak oluşturulmuş bir müzik teorisi ve sistemidir. Halk müziği, besteleme kaygısı olmadığı için, doğal olarak her yöreye göre farklı özellikler göstermektedir. Bu nedenle, halk müziği kuralları, derlenen ezgilere göre oluşturulmuştur. Halk müziğinde, melodik yapıyı ifade etmek için ayak, makam, dizi, hava gibi birçok terim kullanılmaktadır. Ancak zamanında başlatılan "ayak dizisi" kavramı, günümüzde halk müziği icracıları ve eğitmenleri arasında hala tartışmalı bir konudur. Bazı icracılar ve eğitmenler, melodik yapıyı ifade etmek için "ayak" terimini kullanırken, bazıları ise bunun yanlış bir kullanım olduğunu ve gerçek anlamda kullanılmadığını savunmaktadır. Bu tartışma,

halk müziği alanında farklı yaklaşımların olduğunu göstermektedir. Her ne kadar bazı terimlerin kullanımı tartışmalı olsa da, halk müziği nazariyatı ve teorisi, halk ezgilerinin özelliklerini anlamak ve analiz etmek için önemli bir araçtır. Bu teori ve sistemin, halk müziği icracıları ve eğitmenleri tarafından farklı şekillerde kullanıldığı ve yorumlandığı söylenebilir (Akıncı, 2020: 196).

Halk müziği, toplumun günlük yaşamından, tarihi olaylardan, doğadan, aşktan, sevinçten, hüzünden ve diğer birçok duygudan etkilenecek oluşan ezgileri içermektedir. Bu müzik türü, toplumun değerlerini, geleneklerini, inançlarını ve yaşam tarzını yansıtır. Sözlü halk müziği, genellikle anonim olarak aktarılan ve kuşaktan kuşağa sözlü olarak iletilen ezgileri ifade ederken, sözsüz halk müziği ise enstrümantal olarak icra edilen ezgileri ifade etmektedir. Halk müziği, toplumun ortak kültürel mirasıdır ve genellikle toplumun sosyal, siyasi ve tarihsel kimliğini yansıtmaktadır.

Say'a göre (1985: 577).Hugo Reinmann halk müziğini üç ayrı başlıkta toplamıştır:

- a. Söz ve müziği kim tarafından yazıldığı belli olmayanlar
- b. Birçok sebeple halk tarafından kabul görmüş ve halk şarkısı anlamını taşıyanlar
- c. Melodik ve armonik yapısı kolayca anlaşılan ve popüler bir yapı taşıyan ezgiler

Türk Halk Müziği, Türk insanının köklü kültürünü ve tarihini yansıtan bir halk sanatıdır. Türk insanının mertlik, kahramanlık gibi ulusal özelliklerini, tarihî olayları ve gelenekleri konu alan şarkılar bu müziğin önemli bir parçasıdır. THM, Anadolu'nun zengin kültürel çeşitliliğini yansıtırken Türk insanının yaşadığı herhangi bir ülke veya bölgede oluşturulan eserlerin tek sahibi Türk insanıdır. THM, Türk kültürünün devamlılığını sağlamak, geçmişin mirasını gelecek nesillere aktarmak ve Türk insanının ortak duygularını ifade etmek için önemli bir araçtır. Günümüzde hala dinlenen ve sevilen bir müzik türü olan THM, geleneksel tarzda icra edildiği gibi modern tarzda da yorumlanmaktadır. Bu müzik türü, Türk insanının kimliği ve kültürel değerlerinin bir parçası olarak önemini korumaktadır (Yener, 2006: 30).

Hoşsu (1997: 7)'ya göre Türk halk müziği:

1. Türk halkına ait bir kültür olmasıdır.

2. Kimin tarafından yakıldığıının bilinmemesi, anonimleşmiş olmasıdır.
3. Otak halk verisini oluşturması için, derin bir geçmişe sahip olmasıdır.
4. Kulaktan kulağa sözlü, yazılı gelenek halinde yaşatılmasıdır.
5. Sanat endişesi taşımamalı, her hangi bir iddiasının olmamasıdır.
6. Yöresel anlamda dil, tavır ve üslup yapısını taşımasıdır.
7. Müzik ve şiirin uyum içinde olmasıdır.
8. Kişisel görüntüden ziyade toplumsal bir görünüme sahip olmasıdır.

Türk Halk Müziği; yaşadığı toplumun duygu ve düşüncelerini en yalın, samimi, coşkulu ve içli haliyle meydana gelmiş ezgilerle anlatılan köklü bir müzik sanatıdır. Türk halkının keyifle dinlediği bu müzik türü; doğal ve sosyal durumları, acı, sevgi, özlem ve gurbet gibi ortak duyguları, halkımızın kahramanlık gibi ulusal özelliklerini, tarihî olayları konu alan büyük ve önemli bir kültür hazinesidir. Türk insanının, yaşantılarını halk müziğimizde, özellikle sözlü biçimde var olmuş türkülerimizde görmek mümkündür. Oluşumu için, her hangi bir sanat endişesi taşımamış sadece duygu, düşünce ve yaşantı ürünü olarak ortaya çıkmış THM, ritim yönünden ise çok zengin, ezgisel açıdan ise oldukça renkli bir yapıdadır. Tarihsel gelişimi çok eskilere dayanmaktadır. Türk halkının, uzun yıllar boyunca kendi kendine üretip geleneklerini sürdürmeye çalıştığı anonim haline gelmiş soylu bir müziktir. Yöresel özellikleri bakımından oldukça zengin ve çeşitlidir. Her açıdan Anadolu halkının ruhunu ifade eden köklü bir halk sanatıdır fakat THM denince onu sadece Anadolu coğrafyası içinde sınırlandırmak doğru olmayacaktır. Yaşadığı bölge veya ülke neresi olursa olsun, meydana gelen bu eserlerin tek sahibi Türk insanıdır (Yener, 2006: 30).

Nida Tüfekçi' ye göre anonim kavramı, Anadolu Türk Halk Müziği'nde, yaratıcısı belli olmayan ya da unutulmuş olan, ortak kültür halk kültürü ürünü anlamında kullanılır. Tüfekçi (1983: 1482). Anadolu Türk Halk Müziği'nin özelliklerini on madde halinde sıralamış, aşağıda değinilen şekilde belirtmiştir. Bunlar:

1. Sahibinin belli olmaması.
2. Halk tarafından kabul görüp onun ifadesine bürünmüş olması.
3. Kulaktan kulağa yayılarak yaşatılması.
4. Gelenek, görenek haline gelmesi.
5. Zamanla derin bir geçmişi olması.

6. Halkın ortak malı haline gelmesi.
7. Mekân içinde yaygın bir hal alması.
8. Yöresel dil ve müzik özelliklerini barındırması.
9. Her hangi bir iddiasının olmaması.
10. Kişisel bir yapı barındırmamalı şeklindedir.

2. EMİRDAĞ İLÇESİ, SOSYO – KÜLTÜREL YAPISI VE HALK KÜLTÜRÜ UNSURLARI

Bu başlık altında Emirdağ ilçesinin ile ilgili unsurlara yer verilmiştir. Bu kapsamda, bölgenin coğrafyası, sosyolojisi, tarihi ve ekonomisi gibi unsurlar üzerinde durulmuştur.

2.1. EMİRDAĞ COĞRAFYASI

Ege Bölgesinin kuzeydoğusunda, İç Anadolu Bölgesi sınırında yer alan Emirdağ, Afyonkarahisar iline bağlı bir ilçedir. Kuzeyinde Eskişehir'e Bağlı Çifteler ve Han, doğusunda Konya iline bağlı Yunak ve Çeltik ilçesi ile Eskişehir iline bağlı Sivrihisar, güneyinde Afyonkarahisar iline bağlı Bolvadin ve Sultandağ, batısında Afyonkarahisar iline bağlı Bayat ilçesi ile komşudur. Emirdağ ilçesi, aynı zamanda Afyonkarahisar'a 70 km, Eskişehir'e 110 km, İzmir'e 397 km, Ankara'ya 186 km ve Konya'ya ise 225 km uzaklıktadır. İlçenin yüzölçümü 2.213 km²' dir (<http://www.emirdag.gov.tr/ilcenin-cografi-durumu-ve-yer-sekilleri>).

Şekil 1. Afyonkarahisar İlçeleri Haritası

Kaynak: <https://www.milliyet.com.tr/egitim/haritalar/afyonkarahisar-haritasi-afyonkarahisar-ilceleri-nelerdir-afyonkarahisarin-ilinin-nufusu-kactir-kac-ilcesi-vardir-6308337>

2.2. EMİRDAĞ TARİHİ

Emirdağ, Osmanlı İmparatorluğu döneminde 18. yy başlarında Musul tarafından gelen farklı aşiretler tarafından kurulmuştur. İlk olarak adı Musulcalı olarak anılan ilçe 1870'de Sultan Abdülaziz'in etkisiyle Aziziye, 1937 yılında ise güney yamacında yer alan Emir dağından dolayı Emirdağ olarak değiştirilmiştir. Emirdağ ilçesi Anadolu'daki tüm tarihi dönemleri yaşamıştır. Türkler bu bölgeye 11. yüzyılda gelmeye başlamışlardır (Örnekkol, 2006: 4).

Bu bölgede M.Ö 3.000 - 2.000 yıllarında Eski Tunç Dönemi'nden Frigyalılar, Helenistik Dönem olarak adlandırılan MÖ. 333-30 yıllarında Galatya Cumhuriyeti, Bizans Dönemi'nin var olduğu M.S. 395-1453 yılları arasında ise Arapların ve daha sonra Türklerin akınlarına ev sahipliği yapmıştır (<https://www.emirdagvakfi.org/haber/53/sukru-turkmen-in-yeni-eseri-belgelerle-emirdag-kitabi-yayina-hazir>).

2.3. EMİRDAĞ'IN EKONOMİK YAPISI

Emirdağ, bulunduğu konum itibarıyla yarı kurak doğal ortam özelliklerinden etkilenerek kırsalda tarım ve hayvancılığa dayanan kısıtlı bir ekonomiye sahiptir. Ulaşılabilen yer altı sularının azlığı ve çoğunlukla bölgeye kuru tarımın hâkim olması sebebiyle, bölgedeki nüfusun tutunamayıp göç etmesi kaçınılmaz olmuştur (Yakar, 2012: 123).

Günümüzde, Emirdağ'da ekonomi çoğunlukla nisan ve temmuz ayları arasında yurt dışından gelen gurbetçi halkın ilçedeki ticari faaliyetlerine dayanmaktadır. Büyük oranda yaz aylarında gerçekleştirilen düğün faaliyetleri, ilçedeki en önemli ekonomik dayanak haline gelmiştir.

Buna bağlı olarak ilçe, gurbetçi halkın olmadığı kış aylarında sakin ve durağan bir yaşama ev sahipliği yaparken, yaz aylarında akın akın gelen gurbetçi topluluğuyla her anlamda hareketli bir yerleşim yeri haline gelmektedir.

Emirdağ ilçesi, 1980 yılından sonra önemli bir gelişim kaydetmiştir. Nüfus, 1980 yılında 14.733 iken 1997'de 22.023'e yükselmiştir. Şehir alt yapısı büyük ölçüde iyileştirilmiş, hizmet alanları genişletilmiş ve modern ve kullanışlı evlerin yapımı artmıştır. Şehrin ekonomisi ve gelişimi üzerinde önemli bir etkisi olan Sanayi sitesi, 1980'lerde Eskişehir yolu üzerinde kurulmuştur. Avrupa'ya göçlerin yaşandığı 1965'lerden sonra ilçe genelinde nüfus azalmışken, Avrupa'ya gidenlerin geri dönüşlerinde köy yerine şehre yerleşmeleri sonucunda şehir nüfusu artmıştır. Emirdağ,

kuruluşundan bu yana genel olarak güney, güneybatı, güneydoğu ve doğu yönünde gelişme göstermiştir. Bu gelişmede, yeryüzü şekilleri, eğim, nüfus artışı ve yeni ticaret alanlarının açılması gibi faktörler etkili olmuştur. Emirdağ ilçesinde, Cumhuriyetin ilk yıllarında 4 mahallesi varken günümüzde 10 mahallesi ve 12.000'den fazla hanesi bulunmaktadır (Yaldızkaya, 2006: 5).

2.4. EMİRDAĞ'IN HALK KÜLTÜRÜ

Emirdağ, sahip olduğu geleneksel kültür değerleriyle ülkemizin önemli kültür merkezlerinden biridir. Gelenekler, görenekler, giyim-kuşam, yeme-içme, dil, hayata bakış, inanç ve uygulamalar, müzik ve oyunlar, bu kültürel havzayı önemli hale getiren ve kendine has boyutuyla bir anlam alanına dönüştüren temel göstergelere sahiptirler.

Bir toplumun kültürel değerlerinin önemi, söz konusu topluluğun yaşam tarzlarını, normlarını, değer yargılarını, geleneksel ve yerleşik örf ve adetleri, tarihsel açıdan önemli olay ve gelişmelerle ilgili bilgileri ve aynı zamanda toplumun içinde bulunduğu koşullar temelinde yaşam standardını tanımlayarak aktaran temel unsurlardan bir tanesidir. Buna bağlı olarak, gerçekleştirilmiş olan tez çalışmasının kapsamlılık ve sınırlılıklarına sadık kalmak ve araştırma konusunun derinliğini korumak adına bu başlık altında Emirdağ yöresine özgü halk müziği ile ilgili incelemeler yapılmıştır.

Emirdağ halk kültürünün önemli parçalarından birisi de köy odalarıdır. Köy odaları, genellikle köylerde bulunan ve toplumun bir araya geldiği, etkileşimde bulunduğu ve geleneklerin sürdürüldüğü mekanlardır. Bu odalar, köy halkının birlikte vakit geçirebileceği, bilgi ve deneyimlerini paylaşılabileceği bir ortam sağlar. Bir nevi eğitim kurumu gibidir.

Odaların, köylerde erkeklerin günlük toplanma ve sosyal etkileşim mekanları olduğu ifade edilmektedir. Odalar, düğünler, bayramlar, hasta ziyaretleri ve cenaze taziyeleri gibi toplumsal etkinliklerin gerçekleştirildiği ortamlardır. Sevinçlerin ve üzüntülerin topluca paylaşıldığı mekanlardır. Ayrıca, sözlü kültürün yoğun olduğu dönemlerde kültürün şekillendiği yerler olarak da belirtilmektedir.

Odaların asıl işlevi ise eğitim alanı olmasıdır. Diğer eğitim kurumları olan, cami ve okuldan öncelikli bir konuma sahiptir. Odalar, köylerdeki ilk kamusal mekanlardır. Köyün, ilk kurulan kamusal yapısıdır. Hatta, cami yapılana kadar mescit olarak kullanılmış ve muhtarlık binası olarak da hizmet vermiştir. Köy odaları, köylerdeki

sosyal hayatta önemli bir rol oynadığını ve köy halkının bir araya gelerek birlikte etkinliklerde bulunduğu, kültürün ve bilginin aktarıldığı mekanlar olarak öne çıkmaktadır (Özdemir, 2022).

Emirdağ köy odaları, yöre kültürüne oldukça fazla katkıda bulunmuştur. Türkü çalıp söylenen, askerlik ve hac sohbetleri yapılan, çocukların delikanlılık çağına gelene dek eğitim gördükleri, ilçe dışından gelen satıcı ve ustaların yatıp kalktığı, asker eğlencelerinin yapıldığı, oyunlar oynanan, çeşitli kitapların okunduğu, öğretmenlerin kaldığı, deve kervanlarının uğrak yeri olan odalar ilçenin kültür gelişiminde etkin bir rol oynamıştır.

Kültür tarihi açısından önemli olan köy odası geleneği; ilçenin modernleşmesi, yurt dışına birçok göç olması, teknolojinin gelişimiyle birlikte artık yok olmuştur.

2.4.1. Emirdağ Düğün Geleneği

Evlilik ve düğünler, bölge ve şehirler arasında ortak kültür, uygulama ve gelenekleri içermektedir. Ancak, bu ortak özelliklerin yanı sıra bazı farklılıklar da mevcuttur. Her bölgenin, kendine özgü gelenekleri ve inançları bulunmakta ve bu da düğünlerin farklılıklarını ortaya çıkarmaktadır. Örneğin; düğünlerde kullanılan müzikler, danslar, giysiler ve yemekler bölgeye göre değişebilir. Emirdağ yöresinde de düğünlerde kendine özgü gelenekler, görenekler, törenler ve inanışlar bulunmaktadır. Bu gelenekler, genellikle Anadolu coğrafyasındaki diğer bölgeler ile ortak özellikler taşımaktadır.

Yörede çoğunlukla kabul görmüş olan evlilik modeli görücü usulü ile evlenmektir. Yörede düğün merasiminin gerçekleşebilmesi için, bir cenaze varsa öncelikle aileye taziye ziyareti gerçekleştirilmekte, kuran okutturulmakta ve izinleri alınmaktadır.

Emirdağ yöresinde, eskiden beri süre gelen evlilik modeli görücü usulü ile evlenmektir. Her ne kadar adı görücü usulü ile evlenme olsa da kız eline aldığı helkelerle çeşme başına gider, oğlan yol kenarından kıza bakar, ya da yol üzerindeki evlerden birisinin perdesinin aralığından seyrederdi. Oğlanın annesi, varsa kız kardeşi ve her iki aileyi de iyi tanıyan aile dostlarının katıldığı kıza bakma faslı başlardı. Bu kız görme faslında kız evinin haberi olmadan misafirliğe gidilir, evleri ve avluları temiz ve bakımlı mı? Kız hamarat mı? Evcimen mi? Yüzü güleç mi? Diline hâkim mi? Ağzı

terbiyeli mi? vs. özellikler kontrol edilir, misafirlikten eve dönünce de kendi aralarında konuşulur:

"Kelebacım; hanım hanımcık, yüzü güleç, ayağına tetik pek güzel pek güzel."

"Vallaha, ben de beğendim; evleri de pek temizdi. O deelden kilimin altına da baktım. Köşe bucak bal dök yala."

Beğenmediklerinde ise; "Vaaa bacım pek de uluğumuş, elinden iş gözünden yaş çıkmıyor, elinden gabıklı yumurta yenmez."

Daha sonra da hamam faslı olurdu. Burada gelin olacak kızın cilt hastalığı(sıraca) ya da kusurunun olup olmadığı fark ettirmeden kontrol edilirdi. Daha sonra ise kız isteme (kız bitirme) faslına geçilirdi. Allah'ın emri Peygamberin kavliyle kız istenir kız evi de olumlu cevap verirse kız isteme "kız bitirilmiş" olurdu. Bu olay helvalı dürüm dağıtılarak tüm eş, dost ve çevreye duyurulurdu. Tüm çevre duyardı ki o kız ile o oğlan için söz kesilmiştir. Onlar artık yavukludur (<http://www.emirdag.gen.tr/haber/emirdag-dueguen-gelenegi-8441>).

Düğün merasimi, oğlan evinde bayrak kaldırma ile başlar. Bayrak, düğünlerimizin kaçınılmaz simgelerinden biridir. Dalgalandığı yerin egemen sahibi olduğu anlamına gelir. Bağımsızlığı temsil eder. Edeler (Abdallar) davul ve düdükleriyle günün önemine has yöre havaları çalarlar. Damat is bu törene katılmaz. Damadın arkadaşları kol kola girerek kaba hava dediğimiz türkülerini çağırırlar. (<http://emirdag.net.tr/2021/10/28/emirdag-yoresindeki-evliliklerde-eski-adetler-2/>).

Suvermez bağında yeşil üzüm var
E(ğ)len gaşıgaram bi(r) çift sözüm var
Utandım da diyemedim yüzüne
Benim sende ta güccükden gözüm var
(Suvermez / Anonim)

Adaçalı derler çalı bitmiyo(r)
Gö(ğ)nüm düştü gapınızdan getmiyo(r)
Gözünü sevdi(ğ)im topacık gelin
Senden başgasına ganım akmıyo(r)
(Emirdağ / Anonim)

Zabahınan esen seher yeli mi
Benim gö(ğ)nüm divane mi deli mi
Dönüp dönüp yâr gö(ğ)sünü geçirir
Yoksa bö(ğ)ün ayrılı(ğ)ın günü mü
(Emirdağ / Anonim)

Sıvalı evlerin tozu mu olur
Şu Emirda(ğ)ının yazı mı olur
Sevdi(ğ)ine varamayan kızların
Vardı(ğ)ı gocada gözü mü olur
(Emirdağ / Anonim)

Emirdağ' da düğünler eskiden dört gün sürmekteydi. Ritüele göre; ilk gün (perşembe günü ikindi namazından sonra), alemdar, bayrağı kaldırır ve oğlan evine asar. Perşembe akşamı kadınlar sarma sarar (yaprak dolması). İkinci gün (Cuma günü) daha çok köy veya ilçenden gelen misafirler için yemekler yedirilir, eğlenceler tertip edilirdi. Üçüncü gün (cumartesi günü) güdaha çok köy ve ilçe dışından gelen misafirler ağırlanır, dışarıdan gelen misafirler düğün sahibi ve yakın komşuların evlerinde yatırılırdı. Komşular, misafirini kendisi ağırlardı. Akşam olunca çalgıcılar bu misafirlerin bulunduğu evleri bir bir gezerek ince saz (Keman, darbuka, cümbüş, klarnet) çalar. Yemekler sunulur, eğlenceler düzenlenir. Yemek faslı 3 gün sürer. Gelin oğlan evine geldikten sonra yemek verilmez. Akşam takı merasimi yapılır. Eskiden takı olarak altın ve para çok takılmazdı. Daha çok ev eşyası takılırdı. Tencere, tava, dilikli (Bakırdan kapaklı tabak), kilim, gaz lambası, seccade(namazlık), ekmek bıçağı, kepenek.

Kısaca; yeni kurulan bir ev için gerekli olan tüm eşyalar olurdu. Herkes kendi ekonomik durumuna göre takısını takardı. Dördüncü gün (pazar günü) çeyiz sergilenir daha sonra gelin ve düğüne katılanlarla beraber yeni kurulan eve taşınırdı. Oğlan evi gelin almaya konvoy halinde giderdi. Bu konvoy yol uzaklığından bağımsız olurdu. Uzak bir köy de olsa yanı başındaki kapı komşu da olsa bu konvoy oluşturulurdu. At arabaları, traktörler, atlar ne varsa konvoyla getirilirdi. Gelin alındıktan sonra mutlaka mezarlığın etrafında bir tur atılır, ondan sonra gelin yeni evine getirilirdi (<http://www.emirdag.gen.tr/haber/emirdag-dueguen-gelenegi-8441>).

Gelin, kız evin kapısından girerken öncelikle sağ ayağını atmaktadır. Bu hareketin uğur ve bereket getireceğine inanılmaktadır. Damatla birlikte, gelin odasında bulunan sandığın üzerine oturmaktadır. Yaşamlarının tatlı ve hayırlı olması temennisiyle, gelinle damada şerbet ikram edilir. Gelinle damat, içeri girdikten sonra davulcu düğün sahibinin önüne gelerek davul tokmağına son defa vurarak “hayırlı olsun” der ve bahşisini alır. Böylelikle düğünün eğlence bölümü bitmiş olur. Misafirler de “hayırlı olsun” diyerek dağılırlar.

Kız tarafından gelen yengelerin yardımları ile gelen çeyiz eşyaları kullanılarak gelin odası hazırlanır. Gelin odası hazırlanırken damat evden ayrılır ve akşama kadar eve gelmez. Sağdıcı ve arkadaşları ile gezer dolaşır. Genellikle hamama giderler. Adetler bu şekilde sıralanmaktadır. Bu adetler günümüzde tam olarak gerçekleştirilemiyor olsa da büyük çoğunlukla uygulanmaya devam edilmektedir.

2.4.2. Emirdağ Müzik Kültürü

Emirdağ, müzik kültürü bakımından oldukça zengin ve köklü bir yapıya sahiptir. Ülkemiz müzik kültüründe Emirdağ türkülerinin özel bir yeri vardır. Emirdağ, Afyonkarahisar iline bağlı bir ilçe olsa da kültürel bakımdan benzerlik göstermeyen bağımsız olgulara sahiptir. İlçe, müzik kültürü bakımından ne kadar çevresinden etkilense de şahsına münhasır bir müzikal yapıya sahiptir. Çoğunlukla, konar-göçer Türkmen aşiretlerinin var olduğu Emirdağ'da, ölüm, sevdâ, askerlik, evlenme, doğa, sosyal iş hayatı ve eşkıyalık gibi birçok konu yöre türkülerinde işlenmiştir.

Emirdağ ilçesindeki ilk halk müziği derleme çalışması, Osman Attilâ tarafından yapılmıştır. Osman Attilâ; Suvermez köyünden Gardiyan Kâmil (Kâmil Karanfil), Pörnek köyünden Kadir Öztürk ve Ömer Lütfi Torun'dan derlediği türkülerini "Afyonkarahisar Türküleri" adlı kitapta yayınlanmıştır. Emirdağ türkülerini ilk notaya alma işlemi ise Emirdağ Lisesinde müzik öğretmeni olarak görev yapan Faruk Eker tarafından 1983–1984 yılları arasında alınmış fakat yayınlanmamıştır (Yaldızkaya, 2006.12).

Emirdağ halk türkülerinin yaratıcıları tam olarak bilinmese de çoğu kaynak kişi günümüzde hala hayattadır. Emirdağ müzik üretim sürecinde bir bütünlük sergiler. Günümüzde yöredeki müzik icralarını çoğunlukla Abdallar yapsa da az sayıda Abdal olmayan icracılar da Emirdağ geleneksel müziğine katkıda bulunmaktadır. İlçedeki öne çıkan ve Abdal olmayan kaynak kişiler arasında Halil Rıfat Aydemir, Cengiz Akın

(Rahmetli), Pınar Halaç, Fakı Edeer ve Metin Akın bulunurken; Abdal kaynak kişiler olarak ise İsa Başkaya, Haydar Başkaya ve Ali Ekber Özdemir sayılabilir.

Emirdağ Abdalları, yörede yaşayan ve müzik alanında yetenekli olan bir grup olarak bilinmektedir. Abdallar, doğuştan gelen bir müzik yeteneğine sahip olup bu yeteneklerini aileleriyle birlikte sürdürmektedirler. Müzik, Abdallar için bir meslek olarak kabul edilmekte ve belirli bir görgü, gelenek ve uygulama ile beslenen bir sanat olarak görülmektedir. Abdalların müzik yetenekleri ve sanatları, Emirdağ'ın kültürel zenginliğini yansıtan önemli bir unsurdur (Özdemir, 2008: 38).

Yörede yaşayan Abdallar, halk arasında 'Edeler' ismiyle bilinmektedir. Edeler, geçimini çoğunlukla yaz aylarında faaliyet gösteren düğünlerde müzik yaparak sağlasalar da, kış aylarında farklı işlerde çalışarak hayatlarını daim ettirmektedir.

Emirdağ'da yapılan derleme çalışmaları, geniş kapsamlı olmasa da Emirdağ'ın tarihini, kültürünü ve coğrafyasını anlamak için önemli bir kaynak olmuştur. Her bir çalışma, bir sonraki çalışmaya rehberlik etmiş ve bilgi birikimini artırmıştır. Bu bağlamda önemli çalışmalardan olan Yıldızkaya (2006)'da bu ifadeler geçmektedir:

"Emirdağ'da ilk halk müziği derlemesi Osman Attilâ tarafından yapılmıştır. Osman Attilâ; Suvermez köyünden Gardiyan Kâmil (Kâmil Karanfil), Pörnek köyünden Kadir Öztürk ve Ömer Lütfi Torun'dan derlediği türkülerin sözlerini " adlı kitapta yayınlanmıştır. Osman Attilâ'nın derlediği ve kitabında "Pörnek Türküsü" olarak yayınladığı türküyü; Muzaffer Sarısözen, askerliğini Afyon'da yaparken türküyü öğrenen ve saz çalmasını da bilen, Giresun - Bulancak'lı Kadri Üstündağ' dan derleyip, notaya alarak, 1975 yılında "Ben Giderim Oduna " adıyla TRT Türk Halk Müziği repertuarına kazandırmıştır. Emirdağ türkülerini ilk notaya alma çalışması, Emirdağ Lisesinde müzik öğretmenliği yapan Faruk Eker tarafından 1983-1984 yıllarında, bazı türküler notaya alınmak suretiyle yapılmış ancak yayınlanmamıştır. Kültür Bakanlığı Millî Folklor Araştırma Dairesi (Günümüzde Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü) 18-30 Mart 1986 tarihlerinde Şube Müdürü Mahmut Bahadır başkanlığında, Yener Altuntaş, Celâl Erdem, A. Çetin Çelik ve Figen Yandımata'dan kurulan bir ekibi Afyon saha araştırmasına göndermiştir. Ekip, Emirdağ bölgesini şahsımızın rehberliğinde gezerek, Karacalar köyünden ve yörede "sini i çalıp, türkü söylemesiyle tanınan" Kepaze'nin Nuri (Nuri İn) ve Âşık Yoksul Derviş (Şemsettin Kubat)'ten derlemeler yapmıştır.

Türküler, yörelere göre çeşitlilik ve farklılık gösterir. Her yöre, kendine özgü kültürel özelliklere sahip olduğu için, türküler de bu özellikleri yansıtır. Türkülerin ezgileri, sözleri ve içerikleri, o yöreye ait gelenekleri, yaşam tarzını, doğal çevreyi ve tarihi olayları yansıtır.

Emirdağ türküleri; genellikle aşk, doğa, coğrafi konum, mekân unsurları, civardaki yerleşim yerlerinin isimleri, insan ve çevre ilişkileri, yaşam, ölüm, hayatın

zorlukları gibi konuları işlemektedir. Türkülerin sözleri ve ezgileri, Emirdağ'ın doğal güzelliklerinden ve kültürel yapısından esinlenerek oluşturulmuştur. Bu türküler, Emirdağ halkının yaşam tarzını yansıtmakta ve bölgenin kültürel zenginliğini ortaya koymaktadır. Emirdağ Türk Coğrafyası kültürüne mal olmuş türkülerin icra edilmesinin dışında yeni türkülerin de yakılmaya devam edildiği önemli bir yerleşim yeri haline gelmiştir.

Emirdağ türkülerinde coğrafya ve mekân unsurları oldukça belirgin şekilde öne çıkmaktadır. Emirdağ ve çevresindeki yerleşim yerleri, türkülerde sıklıkla adı geçen ve önemli bir rol oynayan mekân unsurlarıdır. Bu türkülerde Emirdağ'ın doğal güzellikleri, dağları, yaylaları ve su kaynakları gibi coğrafi özelliklerin betimlemeleri yer almaktadır. Yayla, Emirdağ türkülerinde sıkça karşımıza çıkan bir mekân unsuru olarak öne çıkmaktadır. Yaylalar, genellikle yaz aylarında hayvancılıkla uğraşan insanların göç ettikleri ve geçici olarak yaşadıkları yerlerdir. Bu nedenle Emirdağ türkülerinde “yaylalar” insanların yaşam tarzlarını, doğayla olan ilişkilerini ve göçebe hayatlarını yansıtan önemli bir mekân unsuru olarak kullanılmaktadır. Bu coğrafya ve mekân unsurları, türkülerin içeriğiyle doğrudan ilişkilidir.

Yöre türkülerinden örnek verecek olursak Coğrafi konum olarak Emirdağ isminin geçtiği türkülerdeki bazı dörtlükler, şu şekilde sıralanmaktadır:

1. Örnek

Emirdağı birbirine ulalı

Altın yüzük parmağına dolalı,

Başın mı büyüdü gelin olalı?

Ben seni kız iken seven oğlanım.

2. Örnek

Emirdağ üstünde selvi değilim

Selvinin dalında bağlı değilim

Al bohçanı düş ardıma gidelim

Vallahi billahi evli değilim

İlçenin doğal güzelliği olan yaylayı konu alan türkü örnekleri:

1. Örnek

Haydi Bayram haydi yaylaya göçek,
Yaylada açıyor sümbüllü çiçek,
Düşmanın elinde bir kanlı bıçak,
Beyime beyime Bayram beyime,
Seni döndürdüler Cerci dayıma

2. Örnek

Basmam yaylanıza bir daha basmam
Nerden geliyon gül yüzlü yosmam
Ata binmeyince umudu kesmem
Sözünün üstünde dur allı gelin
Coğrafi şartlar, yaşam biçimi ve ayrılığın konu olduğu türkü olarak;
Harmana sererler sarı samanı
Hiç gitmiyor Emirdağının dumanı
Gel otur yanıma canım sevdiğim
Ayrılık mı olur harman zamanı
Yöre civarındaki köy isimleri de çokça yer almıştır.

1. Örnek

Suvermez diyorlar engin ovalı
Kuyular kazdırdım maden kovalı
Yok mu içinizde ağzı dualı
Dua edin ben yarimi alayım

2. Örnek

Karacalar derler derenin içi
Gıyak gelinlerin sallanır saçı
Gelin arkadaşlar yanıma gelin

Yüklenmiş gidiyor gelinin göçü

Bunların dışında, yörede ağıt yakma diye tabir ettiğimiz, çoğunlukla ölüm ve ayrılık üzerine yakılan türkülere de sıkça rastlandığı görülmektedir. Ağıtlar, insanların yaşadığı acı ve üzüntü dolu olaylar karşısında duygularını ifade etmek için söylenen şiirler ve nağmelerdir. Bu tür eserler; genellikle ölüm, ayrılık, hastalık gibi zorlu durumlarla ilişkilendirilir. Ağıtlar, bir tür yas ve hüznün ifadesidir ve genellikle ağıt yakılan kişi veya olaya odaklanır. Ağıtlar, toplumların kültürel mirasının bir parçasıdır ve genellikle sözlü geleneğe dayanır. Birçok kültürde ağıtlar, özel ritüeller veya törenler sırasında söylenir. Bu eserler, insanların acılarını paylaşmalarına ve birlikte yas tutmalarına yardımcı olur.

Bu gelenek, Emirdağ toplumunda ölüye saygı ve duygusal bir bağ kurma kültürünün bir yansımasıdır. Toplumda, her ölünün ardından ağıt yakılması beklenir ve bu geleneğe uymayan kişiler toplumda seilmeyen kişiler olarak görülür. Bu sebeple, ilçede ardından ağıt yakılmayan ölü yoktur. Emirdağ'dan göç edenler, bu geleneklerini yeni yerleştikleri yerlere de taşımışlardır ve ağıt geleneği hala devam etmektedir. Ağıt geleneği, Türkmen kültüründe önemli bir yere sahip olduğu için, göç edenlerin yeni yerleştikleri yerlerde de yaşatılmaya çalışılmaktadır. Bu şekilde, Türkmen kültürü ve gelenekleri, farklı coğrafyalarda da yaşatılmaya devam etmektedir (Yaldızkaya, 1992).

Birkaç ağıt örneği verecek olursak; 1928 yılında Çıka Dayı tarafından öldürülen Cerci (Yusuf Kalender)'ye Bacısı Topakkız (Gülsüm Köse) ile Topakkız' ın kızlarından Fatma Tapmaz, Telli Hanım ve Ekiz Türkmen'in karşılıklı söyledikleri ağıt şu şekildedir:

Fatma Tapmaz: Kumaştan işlikte kadife yelek

Beylere düşmemiş boyalı konak

Dilerim dayım da sağlığına dilek

Gurbanlar olurum Cerci Dayıma

Güzel gelinlerin harcı dayıma

Topakkız: Anamın oğlu da çınar ağacı

Beş çobanı vardı üçü deveci

Duymuşda geliyor şu Deli Hacı

Hacı gelmeyince Çıka vurulmaz

Beyime beyime Cerci beyime

Güzel gelinlerin harcı beyime

Fatma Tapmaz: Aşağıdan gelen onun yaylısı

Parıl parıl parıldıyor aynısı

Bir değilidi de iki karısı

Dayımı dayıma Cerci dayımı

Güzel gelinlerin harcı dayıma

Topakkız: Ağam ata biner doğan kuş gibi

Cemalettin ile bir kardeş gibi

Geldi geçti hayalinen düş gibi

Gurbanlar olurum yaralı beyim

Bozhöyük buraya aralı beyim

Fatma Tapmaz: Ayağına giyer parlak ilastik

Yaylısının içi al yeşil yastık

Mahşeremi kaldı şu bizim küslük

Gurbanlar olurum Cerci dayıma

Güzel gelinlerin harcı dayıma

Telli Hanım: Açın pencereyi yeller işlesin

Kürkünde de yaz davarı kışlasın

Karıları istilahlı boşlasın

Gurbanlar olurum Cerci dayıma

Güzel gelinlerin harcı dayıma

Ekiz Türkmen: Sabahleyin kalktım poyraz havası

Gaterlenmiş çaldan gelir devesi

Bu dünyada kalmışımı havası

Gurbanlar olurum Cerci dayıma

Güzel gelinlerin harcı dayıma

Fatma Tapmaz: Topakev tutardı halat urganlı

Karyolada yatar balâ yorganlı

Hocaya da gider önü kurbanlı

Gurbanlar olurum Cerci dayıma

Güzel gelinlerin harcı dayıma

Topakkız: Averen' de kırkılırdı yapağı

Sürüden kıymetli tombul köpeği

Çıka dayı boş mu buldu sokağı

Gurbanlar olurum Cerci dayıma

Güzel gelinlerin harcı dayıma

Emirdağ'da ağıt geleneği, sadece ölüm olaylarıyla sınırlı değildir. Toplumun yaşadığı diğer zorlu durumlarda da ağıt yakılması yaygındır. Millî kahramanımız Mustafa Kemal Atatürk'ün mezarının İstanbul-Dolmabahçe Sarayından Ankara'ya nakledilmesi sırasında yakılan ağıt, en güzel örneği temsil etmektedir. Bu olayda Emirdağlı Halide Döne'nin söylediği ağıt, Atatürk'ün vefatı ve nakledilmesi sırasında duyulan acıyı ifade etmek için yakılmıştır. Bu ağıt, Atatürk'ün ölümünden sonra Türkiye genelinde duyulan acıyı yansıttığı için önem arz eder. Ağıt şu şekildedir (Yaldızkaya, 2006. 12):

Sana diyom sana Mustafa Kemal
Riyâkâr kulların yalandan yanar
Bu dünyada senin başına döner

Saraya gel Gazi baba saraya
Sen düşürdün bir soğukluk araya

Işık dünya başımıza dar geldi
Gazi baba hepisinden zor geldi

Saraya gel Gazi baba saraya
Sen düşürdün bir soğukluk araya

İstanbul'dan Ankara'ya yürüdü tren
Moskof'un kralı salına duran

Saraya gel Gazi baba saraya
Sen düşürdün bir soğukluk araya

Paşalar içinde Gazi'dir süslü
İresmi geçitte de milleti yaslı
Sarayın içinde kılıcı paslı

Saraya gel Gazi baba saraya
Sen düşürdün bir soğukluk araya
İsmet konu sarayına yurduna
Ağladı askerin düştü ardına
Anan kızı olsaydı yanardı derdine

Saraya gel Gazi baba saraya
Sen düşürdün bir soğukluk araya

İstanbul'un etrafı denizden avlu
Ne bir kızı kalmış ne de bir oğlu

Saraydan eğlenmez Paşa'nın göynü
Saraya gel Gazi baba saraya
Sen düşürdün bir soğukluk araya

Emirdağ müzik geleneğinde sözlerin büyük bir önemi vardır. Emirdağ türkülerinin çoğunluğu sözlü eserlerden oluşur ve Anadolu'nun diğer bölgelerinde olduğu gibi hece vezni kullanılır. Yedili ve on birli hece düzeni en çok kullanılan kalıp şekilleridir. Bu türküler genellikle acıklı seveda, ayrılık, askerlik, harman, yayla, ekin, düğün, kına, eşkıyalık gibi konuları ustaca işler. Sözlerde kafiye kullanımına özellikle dikkat edilir. Kıtalar, genellikle dörtlüklerden oluşur ve çeşitli kafiye düzenleriyle şekil almıştır (Özdemir, 2008: 4).

1. Örnek

Emirdağı birbirine ulalı
Altın yüzük parmağına dolalı
Başın mı büyüdü gelin olalı
Ben seni kız iken seven oğlanım
Bu sözler dört mısradan oluşmuştur
Kafiye düzeni a+a+a+b olarak şekil almıştır.

Ulalı (a)

Dolalı (a)

Olalı (a)

Oğlanım (b)

2. Örnek

Emirdağ'larına kara gidelim
Ayvadan usandık nara gidelim
Buranın kızları gönül eylemez
Gönül eyleyecek yere gideli
Gidelim (a)
Gidelim (a)

Eylemez (b)

Gidelim (a)

Bu türküdeki sözler de dört mısradan oluşmuştur. Kafiye düzeni $a+a+b+a$ olarak şekil almıştır.

3. Örnek

Dolandım da geldim Emirdağından

Üzüm yedim kız babayın bağından

Katmer mi ediyon tereyağından

Eritte gat yüreğimin yağından

Emirdağından (a)

Bağından (a)

Tereyağından (a)

Yağından (a)

Bu türküdeki sözler de dört mısradan oluşmuştur. Kafiye düzeni ise $a+a+a+a$ şeklini almıştır.

4. Örnek

Bir eli direm de biri terazi

Eşim de görmedi evlat murazı

Kurbanlar olurum kibar eşime

Biri sağda biri solda ölenim

Terazi (a)

Murazı (a)

Eşime (b)

Ölenim (c)

Bu türküdeki sözler de dört mısradan oluşmuştur. Kafiye düzeni ise $a+a+b+c$ şeklindedir.

Yukarıdaki örnekleri incelediğimizde Emirdağ yöresi türkülerinin söz yapısında Türk halk edebiyatındaki nazım biçimlerinin birçoğunun kullanıldığı görülmektedir. Emirdağ halk müziği kültürü de genel olarak Türk halk müziği geleneğindeki birçok örnekte de olduğu gibi söze dayalı bir müzik geleneğine sahiptir. TRT kurumuna kazandırılmış on iki adet türkü bulunmaktadır. Bunlar Ağıl Ören Yönün Beri Bakıyor, Çorabını Ördüğüm, Dolandım da Geldim Emirdağı'ndan, Emirdağı Birbirine Ulalı, Erzurumdan Çevirdiler, Evlerinin Önü Bir Kötü Yokuş, Evlerinin Önü Yoldur (Al Fadimem), Harmana Sererler Sarı Samanı, Önüne Guşanmış Yandımdan Öynük, Sako Giyer Garadan, Yoğurt Çaldım Gazana (Lol lol lo), Zalim Poyraz'dır.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

1. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

Geçmişten günümüze geleneksel halk kültürü ürünlerinin aktarımında önemli bir unsur da mahalli sanatçılardır. Dünden bugüne değişim içinde olan bu kültür ve müzikal değerler farklı yönelimler neticesinde mahalli sanatçıların, kaynak kişilerin unutulmasına sebebiyet vermiştir. Bu durum göz önüne alındığında kültürel değerleri korumak ve yaşatmak adına Emirdağlı mahalli sanatçı Halil Rıfat Aydemir ile ilgili yapılmış olan bu sistematik çalışmanın problemini “Emirdağlı mahalli sanatçı Halil Rıfat Aydemir halk kültürüne hangi katkıları yapmış, Emirdağ yöresini nasıl temsil etmiştir? ” soruları ile ifade edilmiştir.

1.1. ARAŞTIRMANIN ALT PROBLEMLERİ

Bu araştırmanın alt problemleri şu şekilde belirlenmiştir:

- Birinci Alt Problem: Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’in mahalli sanatçılık kimliği nasıldır?
- İkinci Alt Problem: Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’in kaynak kişilik kimliği nasıldır?
- Üçüncü Alt Problem: Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’ in kaynaklık ettiği eserler nelerdir?
- Dördüncü Alt Problem: Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’in derlemecilik kimliği nasıldır?
- Beşinci Alt Problem: Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’in derlediği ve notaya aldığı eserler nelerdir?
- Altıncı Alt Problem: Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’in bestecilik kimliği nasıldır?
- Yedinci Alt Problem: Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’in besteleri nelerdir?
- Sekizinci Alt Problem: Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’in eğitimcilik kimliği nasıldır?

- Dokuzuncu Alt Problem: Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir'in kaynaklık edip derlediği, ikincil kişilerle kaynaklık edip farklı kişilerin derlediği, farklı kaynak kişilerden derlediği ve farklı kaynak kişilerden ikincil kişilerle derlediği eserler ile besteler arasındaki usul farklılıkları nelerdir?

- Onuncu Alt Problem: Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir'in kaynaklık edip derlediği, ikincil kişilerle kaynaklık edip farklı kişilerin derlediği, farklı kaynak kişilerden derlediği ve farklı kaynak kişilerden ikincil kişilerle derlediği eserler ile besteler arasındaki makam farklılıkları nelerdir?

- On Birinci Alt Problem: Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir'in kaynaklık edip derlediği, ikincil kişilerle kaynaklık edip farklı kişilerin derlediği, farklı kaynak kişilerden derlediği ve farklı kaynak kişilerden ikincil kişilerle derlediği eserler ile besteler arasındaki söz yapısı farklılıkları nelerdir?

- On İkinci Alt Problem: Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir'in kaynaklık edip derlediği, ikincil kişilerle kaynaklık edip farklı kişilerin derlediği, farklı kaynak kişilerden derlediği ve farklı kaynak kişilerden ikincil kişilerle derlediği eserler ile besteler arasındaki ses genişliği farklılıkları nelerdir?

2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu tez çalışmasının amacı, Emirdağ Yöresine ait, TRT repertuarına kayıtlı dört esere kaynaklık eden, yörede on yedi eseri derleyip notaya alarak repertuara kazandıran, yirmi yedi adet kişisel beste çalışması yapan Emirdağlı mahalli sanatçı, kaynak kişi ve derlemeci Halil Rıfat Aydemir'in biyografisini, sahip olduğu müzikal donanımını ve halk kültürüne olan katkılarını ortaya koymaktır.

3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu araştırma Emirdağ yöresine ait birçok türküye kaynaklık etmiş Halil Rıfat Aydemir hakkında gerçekleştirilmiş olan ilk sistematik çalışma olması, konuyla ilgili araştırmacılara sağlayacağı katkıların önemli olduğu düşünülmektedir.

4. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Bu araştırma, Emirdağlı mahalli sanatçı Halil Rıfat Aydemir'in biyografisi ve Emirdağ yöresi müzik kültürüne, buna bağlı olarak halk kültürüne katkılarıyla sınırlandırılmıştır.

5. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Yapılmış olan bu nitel çalışmada araştırma modeli olarak tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte veya halen var olan bir durumu,olguyu olduğu haliyle tespit etmeyi amaçlar (Karasar, 2020: 109). Bu çalışmada da araştırılan konuyla ilgili önceden yazılmış olan bütün kaynaklar incelenmiş, taranmış elde edilen tüm veriler aktarılmaya çalışılmıştır.

6. VERİ TOPLAMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

Bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak Bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak alan nitel araştırma yönteminin önemli bir unsuru olan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşmeler, işitsel olarak kayda alınmış ve elde edilen bulgular, durum belirleyici bir yaklaşımla deşifre edilip analiz yapılmıştır. Görüşmeler, işitsel olarak kayda alınmış ve elde edilen bulgular, durum belirleyici bir yaklaşımla tespit edilip betimlenmeye çalışılmıştır.

Bir araştırma tekniği olarak görüşme, araştırmacı ile araştırmanın öznesi olarak kabul edilen kişi arasında geçen kontrollü ve amaçlı sözel iletişimdir (Cohen ve Manion, 1994: 271). Araştırmacı, önceden hazırladığı soruları kullanarak ya da o anda amaçlı sorular yönelterek hedef kişinin düşüncelerini ve duygularını sistematik olarak ortaya çıkarmayı amaçlar. Bu tür veri toplama yöntemleri, araştırmacının belirli bir konuda derinlemesine bilgi elde etmesine ve katılımcıların görüşlerini, deneyimlerini ve duygularını anlamasına yardımcı olur. Araştırmanın amacı, hedef kişilere belirli bir konuyla ilgili sorular yönelterek onların öznel düşünce ve duygularını sistemli bir şekilde öğrenmek, anlamak ve tanımlamaktır (Kvale 1996: 5). Bilimsel çalışmada kullanılan görüşme tekniği, araştırmanın amacına uygun olarak hazırlanan görüşme formu (cetveli) ile yapılmaktadır.

Yapılandırılmış görüşme, derlemeci tarafından önceden hazırlanan soruların sistematik sırayla kaynak kişiye yöneltilerek yapılan derleme çalışmasıdır (Ekici, 2013: 72). Yarı yapılandırılmış görüşmelerde araştırmacılar, görüşmenin akışına bağlı olarak değişik yan ya da alt sorularla görüşmenin akışını etkileyebilirler. Bu, katılımcının daha fazla detay vermesini ve derinlemesine düşünmesini sağlar. Araştırmacılar, katılımcıların yanıtlarına göre esneklik göstererek, konuyu daha iyi anlamak için ek sorular sorabilirler. Ayrıca, yarı yapılandırılmış görüşmelerde araştırılan kişilerin de araştırma süreci üzerinde bir dereceye kadar kontrol sahibi olmaları mümkündür.

Katılımcılar, belirli konularda daha fazla derinlemesine konuşma fırsatına sahip olabilirler ve kendi deneyimlerini, düşüncelerini ve duygularını ifade etme özgürlüğüne sahip olurlar. Bu, araştırmanın daha katılımcı odaklı ve kapsamlı olmasını sağlar. (Yalçiner, 2006).

Bu nedenle, yarı yapılandırılmış görüşmeler, araştırmacının ve katılımcının perspektifini bir araya getirerek derinlemesine ve kapsamlı veri toplamak için etkili bir yöntem olabilir. Yapılan bu çalışmada çalışmanın konusu olan Emirdağlı mahalli sanatçı Halil Rıfat Aydemir'e yarı yapılandırılmış görüşme formu çerçevesinde konuyla ilgili sorular sorulmuş, kayıt altına alınan cevaplar bulgular bölümüne yazı olarak aktarılmıştır. Görüşme esnasında görüşmeciye herhangi bir müdahalede bulunulmamıştır. Görüşme sırasında aktarılan bilgiler veri olarak değerlendirilmiştir.

Emirdağlı mahalli sanatçı Halil Rıfat Aydemir' in kaynaklık yaptığı, derleyip notaya aldığı ve kendi bestelediği eserlerin notalarına Repertükül arşivi, TRT repertuarı ve Halil Rıfat Aydemir' in özel arşivinden ulaşılarak çalışmada kullanılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HALİL RIFAT AYDEMİR'İN BİYOGRAFİSİ, ESERLERİ VE TEKNİK ANALİZLER

1. HALİL RIFAT AYDEMİR'İN BİYOGRAFİSİ

Halil Rifat Aydemir 28.11.1952 yılında Afyonkarahisar iline bağlı Emirdağ ilçesinin, Çilli Mahallesi'nde doğmuştur. Anne adı Fatma, baba adı İzzet olan Halil Rifat Aydemir'in 8 kardeşi vardır. İlkokul öğrenimini Mithatpaşa İlkokulunda, orta öğrenimini Emirdağ Ortaokulunda, lise eğitimini öncelikle Çanakkale Gökçeada Öğretmen Okulunda bir ay kaldıktan sonra Malatya Akçadağ Öğretmen Okulunda tamamlayan Aydemir Ön Lisans eğitimini ise Anadolu Üniversitesinde tamamlamıştır. Çocukluk ve gençlik döneminde ise yaşadığı dönem itibari ile küçük bir ilçe olan Emirdağ'da yaygın olan hayvancılık işleriyle ilgilenmiştir. Coğrafi şartlar sebebiyle bahar zamanı yaylaya çıkmış, harman zamanı yayladan dönmüş ve bağ bahçe işleriyle de uğraşmıştır. Yarı göçer bir yaşam olduğu için özgür bir hayat sürdüğünü belirtmiştir. Müziğe olan merakı öğretmen ablalarının vasıtasıyla tanıştığı mandolin enstrümanı ile ortaya çıkmıştır. Gençlik döneminde de bağlama enstrümanı ile tanışmasıyla türkülere olan merakı artmıştır. Aydemir ilk bağlamasını nasıl edindiğini şöyle aktarmaktadır: “Dişçilik yapan bir arkadaşıma tedavi için gelen abdallardan birisi, parası olmadığı için bağlamasını vermiş. Ondan da ben aldım, eve getirdim. İlk bağlamamı bu şekilde edindim. Kendi kendime öğrenmeye çalıştım.”

Şekil 2. Halil Rifat Aydemir

Kaynak: Halil Rifat Aydemir Kişisel Arşivi.

Öğretmen olarak ilk görev yeri Ordu Ünye olan Aydemir 24 Ağustos 1975 yılında ilk evliliğini Güllü Hanım'la yapmış ve eş durumu ataması ile Ankara Sincan'a gelmiştir. Bu evlilikten Anıl, Fatma, Elif Ece ve İzzet adında dört çocuğu olmuştur. Askerliğini ise 1975 yılında dönemin öğretmen ihtiyacından dolayı, görev yaptığı okulda yirmi ay süreyle öğretmen er olarak tamamlamıştır. Eşi olan Güllü Hanım ile Ankara Sincan'da iki yıl, Afyonkarahisar Emirdağ'da on yıl, Afyonkarahisar Merkez'de on iki yıl, Aydın ilinin Didim ilçesinde ise sekiz yıl süreyle ikamet etmiştir. Sınıf öğretmeni olarak görev yapan Aydemir, daha sonra Millî Eğitim Bakanlığının 1990 yılında açtığı müzik branşı sınavını kazanarak müzik öğretmeni olarak tekrar atanmıştır. Üç yıl kadar müzik öğretmenliği yaptıktan sonra idareci olarak görevini sürdürmüştür ve 2012 yılında eşi Güllü Hanım vefat etmiştir.

Müziğe çocukluk döneminden beri yoğun ilgi duyan Halil Rıfat Aydemir, yörede ve radyoda duyduğu türkülerini sazıyla ve sözüyle icra etmeye çalışmıştır.

Emirdağ yöresi türkülerini önemseyen Halil Rıfat Aydemir, Pınar Halaç ve Fakı Edeer 1972 yılında Çelebi Yücel'in başkanlığında Emirdağ Folkloru Yayma ve Yaşatma Derneğini kurmuştur. Aydemir Derneğin kuruluş amacını yöre türkülerini toplamak, halk oyunlarını bir disiplin içine sokarak öğretmek, gençleri kahvehane kültüründen uzaklaştırmak ve bir araya getirmek, yöre kültürünü anlatmak ve öğretmek olarak ifade etmektedir. Halil Rıfat Aydemir, Pınar Halaç ve Fakı Edeer Emirdağ türkülerinin derlenmesi ve repertuara alınması adına çok emek harcamışlardır. Bu üçlü tabiri caizse köy köy gezerek türkülerini ortaya çıkarmaya çalışmıştır.

Şekil 3. Emirdağ Folkloru Yayma ve Yaşatma Derneği, Halil Rıfat Aydemir (Alt Sıra Sağdan İkinci)

Kaynak: Halil Rıfat Aydemir Kişisel Arşivi.

Şekil 4. Halil Rıfat Aydemir (Solda), Pınar Halaç (Ortada), Fakı Edeer (Sağda)

Kaynak: Halil Rıfat Aydemir Kişisel Arşivi.

Gençlik döneminde ise Neşet Ertaş'tan ve Emirdağ Folkloru Yayma ve Yaşatma Derneği aracılığı ile konsere çağırdıkları Aşık Ruhani ve Aşık Nusret Toruni'den müzikal anlamda çok etkilenmiştir. Sonrasında aşıklık geleneğine ilgi duymuş ve bu gelenekten gelen aşıkların eserlerini incelemiş, yazdıkları sözlerin derin anlam ve ifadeler içermesi onun şiirlere bakış açısını değiştirmiş ve geliştirmiştir. Aşıklık geleneğinden aldığı ilham, kendi yazdığı şiir ve bestelerine de etki etmiştir. Halk edebiyatının zengin ve derin anlatımını kendi eserlerine yansıtmış, sözlerinde halkın duygularına tercüman olmuştur. Daha sonra tanıştığı İlhami Demir, Reyhani, Şeref Taşlıova, Murat Çobanoğlu, Mürsel Sinan gibi aşıkların etkisiyle Halil Rıfat Aydemir'in felsefi olarak hayata bakışı ve yaşam tarzı değişmiştir. Bu aşıkların derin bilgisi, müzikal yetenekleri ve yaşamları, onun müzikal perspektifini zenginleştirmiş ve genişletmiştir. Aydemir'in takip ettiği sanatçıların başında Arif Sağ, Erdal Erzincan, Tuğrul Şan, Mustafa Geceyatmaz gelmektedir. Bu ustaları sıkça dinleyip, feyz almıştır. Müzik alanında kendini geliştirmeye çalışan Aydemir, Emirdağ Karacalar köyünde ikamet eden Şemsettin Kubat (Aşık Yoksul Derviş) ile de birçok kez bir araya gelmiş ve müzikal anlamda istişarelerde bulunmuştur. Aydemir bu durumdan şöyle bahsetmektedir: “Yoksul Derviş Kadiri Tarikatı mensubudur fakat Emirdağ'da “alevi” diye bilinmektedir. Fakat onlar Alevilik değil Mevleviliğe yakındır.” Fırsat buldukça Yoksul Derviş'i ziyaret eder karşılıklı türküler çalıp söylemişlerdir.

1987 yılında ise ikamet ettiği Afyonkarahisar’da vakit geçirmek için gittiği Afyon Belediye Musiki Eğitim Merkezi ud ve tanbur enstrümanları ile tanışmış bu vesile ile Türk sanat müziğine de ilgi duymaya başlamıştır. Eğitim Merkezinde oluşturulan koro ile birçok etkinlikte görev almıştır. Sanat müziği alanında da kendini geliştirmeye çalışan Aydemir, bu tarzda da güfte ve beste çalışmaları yapmıştır. 1991 yılında Afyon Belediye Musiki Eğitim Türk Halk Müziği korosunu kurmuştur. Koro ile repertuar çalışmaları yapmış ayrıca bağlama kursları da vermiştir. Halil Rıfat Aydemir’in eğitimcilik kimliği ilgili bölümde detaylı olarak sunulmuştur.

Şekil 5. Afyon Belediye Musiki Eğitim Merkezi THM Korusu ve Halil Rıfat Aydemir (Ön Sıra Sağdan Üçüncü)

Kaynak: Halil Rıfat Aydemir Kişisel Arşivi.

Uzun yıllar halk müziği ve sanat müziği ile ilgilenen Aydemir, derleme çalışmaları yapmış, kendi bestelerini üretmiş ve notaya dökmüştür. Bu bağlamda halk kültürüne yapmış ve yapmakta olduğu çalışmaları ile birçok fayda sağlamıştır. Halil Rıfat Aydemir’in kaynak kişilik, mahalli sanatçılık ve derlemecilik kimliklerine ilişkin bilgiler, ilgili bölümde detaylı olarak sunulmuştur.

2020 yılında ikinci evliliğini Elmas Hanım ile yapmış yaklaşık 10 yıl ikamet ettiği Eskişehir’den ayrılıp Afyonkarahisar’a yerleşmiştir. 1991 yılında kurduğu Afyon Belediye Musiki Eğitim Merkezi THM korosunda koro şefi, TSM korosunda ise ud icracısı olarak görev yapmaya başlamıştır. Günümüzde halen bu görevine devam eden Aydemir, Afyonkarahisar ili merkezinde yer alan Kocatepe mahallesinde ikamet etmektedir.

2. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Bu başlıkta, araştırmanın alt başlıklarına yönelik bulgular yer almaktadır. Her bir alt problem ayrı bir başlık haline getirilerek, o probleme yönelik problemlere yönelik bulgular sıralanmıştır.

2.1. BİRİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR

Araştırmanın birinci alt problemini oluşturan, “Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rifat Aydemir’in mahalli sanatçılık kimliği nasıldır?” sorusuna karşılık elde edilen bulgular şu şekilde belirtilmektedir:

Halil Rifat Aydemir mahalli sanatçılık kavramını şu şekilde açıklamaktadır: “Mahalli sanatçı öncelikle kendi yöresindeki türkülerini iyi bilen, türkülerini tabiri caizse eğmeden, bükmeden doğrusunu icra etmesi gereken kişidir. ”İfadelerin de belirttiği gibi yöresini en iyi şekilde temsil eden Aydemir yöre insanınca tanınmakta, yöredeki halk müziği kültürü denilince akla gelen ilk isimlerden biri olmaktadır.

Aydemir ile yapılmış olan görüşmede mahalli sanatçılık ile ilgili diğer bir görüşte şu şekilde açıklanmaktadır: “Mahalli sanatçı yöre türkülerini doğru icra etmesinin dışında halk kültürü ürünlerini de gelecek nesillere taşıyıp aktarabilmesi gerekmektedir. Mahalli sanatçılık halk kültürü ürünlerinin gelecek nesillere aktarılmasında büyük rol oynayan değerlerimizdir.”

2.2. İKİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR

Araştırmanın ikinci alt problemini oluşturan, “Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rifat Aydemir’in kaynak kişilik kimliği nasıldır?” sorusuna karşılık elde edilen bulgular şu şekilde belirtilmektedir:

Aydemir’in mahalli sanatçılık kimliğinin yanı sıra birçok türküyü kaynaklık etmesi sebebiyle kaynak kişilik kimliği de önem teşkil etmektedir. Kaynak kişiliğin tanımını kendisiyle yaptığımız görüşmede şöyle belirtmektedir: “Kaynak kişiler, öğrendiği eserin orijinalini, değiştirmeden, duyduğu şekliyle aktaran kişilerdir.” şeklinde belirten Aydemir, yöre türkülerine kaynaklık etmeye 1972 yılında Pınar Halaç ve Fakı Edeer ile kurdukları Emirdağ Folkloru Yayma ve Yaşatma Derneğinde başlamıştır. Derneğin kuruluş amaçlarından birinin de Emirdağ türkülerini toparlamak ve derlemek olduğunu belirtmiştir.

Aydemir ile yapılan görüşmede kendi kaynak kişiliği hakkındaki ifadeleri şu şekildedir: “Pınar Halaç, Fakı Edeer ve ben, bu işe kaynak kişilik yapmak amacıyla başlamadık. Amacımız yöre türkülerini toparlamak, derlemek ve repertuara kazandırmaktı.”

Emirdağ türkülerinin derlenmesi, notaya alınması ve repertuara kazandırılmasına kaynaklık eden Halil Rıfat Aydemir, Pınar Halaç ve Fakı Edeer’in büyük katkısı vardır.

2.3. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR

Araştırmanın üçüncü alt problemini oluşturan, “Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’in kaynaklık ettiği eserler nelerdir?” sorusuna karşılık elde edilen bulgular şu şekilde belirtilmektedir:

Araştırma dahilinde yapılan literatür taramasında Halil Rıfat Aydemir’in Emirdağ yöresine ait altı esere kaynaklık ettiği ve bu eserleri derleyerek notaya aldığı, dört esere ikincil kişilerle kaynaklık ettiği belirlenmiştir. Ayrıca Aydemir’in ikincil kişilerle kaynaklık ettiği bu dört eser TRT repertuarında kayıt altına alınmıştır.

Yukarıda belirtilen ilgisi eserler aşağıda alfabetik sırayla tablo olarak sunulmuş, ardından ilgili eserlerin notalarına yer verilmiştir.

Tablo 1. Halil Rıfat Aydemir’in Kaynaklık Ettiği, Derlediği ve Notaya Aldığı Eserler

	THM Rep. Sıra No:	Eser Adı:	Yöresi:	Kimden Alındığı:	Derleyen:	Notaya Alan:
1		Adaçal’ın Öte Yanı Meredir	Afyon/Emirdağ	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
2		Altınımı Ben Boynuma Cizerim	Afyon/Emirdağ	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
3		Aşağıdan Gelen Kamış Kağnısı	Afyon/Emirdağ	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
4		Çeşmenize Güğüm Koydum Doldumu	Afyon/Emirdağ	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
5		Su Vermez Bağında Yeşil Üzüm Var	Afyon/Emirdağ	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
6		Yar Beni	Afyon/Emirdağ	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir

Şekil 6. Adaçal'ın Öte Yanı Maradır

YÖRESİ
AFYON / EMİRDAĞ

DERLEYEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

KİMDENALINDIĞI
HALİL RIFAT AYDEMİR

ADAÇAL'IN ÖTE YANI MARADIR

DERLEME TARİHİ
1967

SÜRESİ: 70

NOTAYAALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

§

(SAZ)

A DA ÇA LIN Ö TE YA NI
GÜ LO LUR SUN A MA NA RO

ME RA DIR DER Dİ NE YA NA RİM İ Kİ SE NE DİR
LA MAZ SIN AZ RA İL OL SAN DA CA NA LA MAZ SIN

İ Kİ SE NE DİR (SAZ . . .) GİZ SE NİN A
CA NA LA MAZ SIN DÜN YA YI GAL

NAN DA NE ZA LIM A NA SE Nİ OR DA BE Nİ BUR DA
BI RA GOY SAN E LE SEN SEN DE BEN DEN E Yİ YAR BU

ME LE DİR YA RİM ME LE DİR (SAZ. . .)
LA MAZ SIN YAR BU LA MAZ SIN. . . .

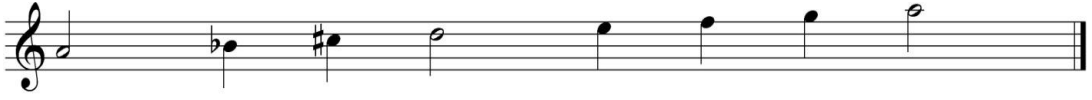
-1-

ADAÇALI ÖTE YANI MERADIR
DERDİNE YANİYOM İKİ SENEDİR İKİ SENEDİR
GİZ SENİNANAN 'DA NE GAVUR ANA
SENİ ORDA BENİ BURDA MELEDİR GELİN MELEDİR

-2-

GÜL OLURSUNAMA NAR OLAMAZSIN
AZRAİL OLSAN DA CAN ALAMAZSIN CAN ALAMAZSIN
DÜNYAYI GALBİRA GOYSAN ELESEN
SEN DE BENDEN EYİ YAR BULAMAZSIN YAR BULAMAZSIN

Tablo 2. Adaçal'ın Öte Yanı Maradır Eseri Analizi

Repertuar No	–
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Fakı Edeer Pınar Halaç
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Hicaz
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	2/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Sol
Ses Aralığı	7 Ses
Hicaz Makam Dizisi	
	

Şekil 7. Altınımı Ben Boynuma Cizerim

YÖRESİ
AFYON / EMİRDAĞ

DERLEYEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

KİMDEN ALINDIĞI
HALİL RIFAT AYDEMİR

ALTINIMI BEN BOYNUMA CİZERİM

DERLEME TARİHİ
-

SÜRESİ : 65

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

AL TI NI MI BEN BOY NU MA Cİ ZE RİM AL TI NI MI

BEN BOY NU MA Cİ ZE RİM (SAZ.) AĞ LA YI AĞ

LA YI DES TAN YA ZA RİM DA DES TAN YA ZA RİM

(SAZ.) GÖ NÜL SÜZ KÖ TÜ YE VE Rİ YO BA BA

M GÖ NÜL SÜZ KÖ TÜ YE VE Rİ YO BA BA M (SAZ.)

Ö LÜ MÜ NEN OL SA GE NE BO ZA RİM GE NE BO ZA

RİM (SAZ.)

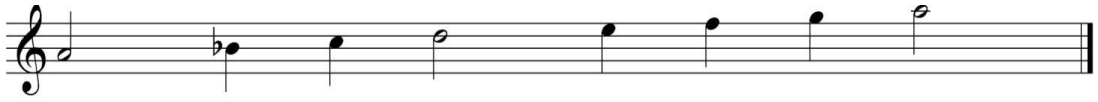
-1-

ALTINIMI BEN BOYNUMA CİZERİM
AĞLAYI AĞLAYI MEKTUP YAZARIM DESTAN YAZARIM
GÖNÜLSÜZ KÖTÜYE VERİYOR BABAM
ÖLÜMÜNEN OLSA YİNE BOZARIM GENE BOZARIM

-2-

ADIM HELKELERİ GİDERİM SUYA
AMAN ZALİM BABAM BEN VARMAM ONA BEN VARMAM ONA
ÜÇ GÜN EVVEL SÖYLEDİM BEN ANAMA
DÖRDÜNCÜSÜ GÜNÜ AĞLARSIN BANA YANARSIN BANA

Tablo 3. Altınımı Ben Boynuma Çizerim Eser Analizi

Repertuar No	–
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Halil Rıfat Aydemir
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Kürdi
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	2/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Fa
Ses Aralığı	6 Ses
Kürdi Makam Dizisi	
	

Şekil 8. Aşağıdan Gelen Gamiş Gağnısı

YÖRESİ
AFYON/ EMİRDAĞ

DERLEYEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

KİMDENALINDIĞI
HALİL RIFAT AYDEMİR

AŞAĞIDAN GELEN KAMIŞ KAĞNISI (Düz Oyun Havası)

DERLEME TARİHİ
-

SÜRESİ : 95

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

Ş

A A ŞA Gİ DAN GE LEN KA MIŞ
A YAY ŞA LA Gİ DAN DAN GE YU LİR KA RI YA
KAĞ NI Sİ SÜR ME LİM ÜS TÜN DE O
GE LİR MU SİN YUM SÜR ME LİM BEN BİR DA SA RI
TU RAN TÜRK MEN YAV RU SU
LA LIM GA VUR MUO LUR SUN
DE NE VU RU LUR MU YUM

BE NİM YA RİM İ Çİ NİZ DEN
AS NİM OL DUM BEN BU RA DAN
ŞUR DA BE NİM NAZ LI YA RİM

HAN Gİ Sİ SÜR ME LİM HAN Gİ NİZ LE
DU RUR KEN SÜR ME LİM MEK TU BU MU
EL

EY LE YE YİM GÖN LÜ MÜ
DOST E RE LİN DEN A LİR SİN
LE RE YAR O LUR MU YUM

Ş

-1-

AŞAĞIDAN GELEN KAMIŞ KAĞNISI (SÜRMELİM)
ÜSTÜNDE OTURAN TÜRKMEN YAVRUSU
BENİM YARIM İÇİNİZDE HANGİSİ (SÜRMELİM)
HANGİNİZLE EYLEYİYİM GÖNLÜMÜ

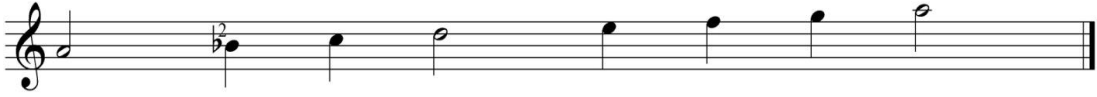
-2-

AŞAĞIDAN YUKARIYA GELİRSİN (SÜRMELİM)
GEL BİR SARILALIM GAVUR MU OLURSUN
ASKER OLDUM BEN BURADAN GİDİYOM (SÜRMELİM)
MEKTUBUMU DOST ELİNDEN ALIRSIN

-3-

YAYLADAN GELİRKEN YORULUR MUYUM (SÜRMELİM)
BEN DAVAR GÜDENE VURULUR MUYUM
ŞURDA BENİM NAZLI YARIM DURURKEN (SÜRMELİM)
GİDER DE ELLERE YAR OLUR MUYUM

Tablo 4. Aşağıdan Gelen Gamiş Gağnısı Eser Analizi

Repertuar No	–
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Halil Rıfat Aydemir
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Uşak
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	9/8
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Sol
Ses Aralığı	7 Ses
Uşak Makam Dizisi	
	

Şekil 9. Çeşmenize Güğüm Koydum Doldumu

YÖRESİ
AFYON /EMİRDAĞ

DERLEYEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

KİMDEN ALINDIĞI
HALİL RIFAT AYDEMİR

ÇEŞMENİZE GÜĞÜM KOYDUM DOLDUMU

DERLEME TARİHİ

SÜRESİ :

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

♩

ÇEŞ ME Nİ ZE GÜ ĞÜM GOY DUM DOL DU MU ÜS TÜ NEYAR

SEV DİM A YAN OL DU MU A YAN OL DU MU

(SAZ) ÜS TÜ NEYAR SEV DİM A YAN OL DU MU

A YAN OL DU MU (SAZ) ÜÇ AY OL DU

BEN GUR BE TE GE DE Lİ İN CEBEL LE Rİ Nİ SA RAN

OL DU MU SA RAN OL DU MU (SAZ)

İN CE BEL LE Rİ Nİ SA RAN OL DU MU SA RAN OL DU

Şekil 9 (Devam). Çeşmenize Güğüm Koydum Doldumu

ÇEŞMENİZE GÜĞÜM GOYUM DOLDU MU -2

-1-

ÇEŞMENİZE GÜĞÜM GOYDUM GÖYDÜM DOLDU MU
ÜSTÜNE YAR SEVDİM AYAN OLDU MU AYAN OLDU MU
ÜÇ AY OLDU BEN GURBETE GİDELİ
İNCE BELLERİNİ SARAN OLDU MU SARAN OLDUMU

-2-

AYIN YANDA SARI YILDIZ SÜZÜLÜR
AK GERDANA BEŞİBİRLİK DİZİLİR GELİN DİZİLİR
YİĞİDİN ALNINA KÖTÜ YAZILIR
ÇEKER GEDER KİMSE BİLMEZ HALİNİ ONUN HALİNİ

-3-

ÇOBAN DAVARINI YÜKSEKTE DUZLAR
HANİ NAZLI YARIM VERDİĞİN SÖZLER VERDİĞİN SÖZLER
GIRMIZI DODAKLAR BOYALI YÜZLER
BENİ DEL EDİYO SENDEKİ GÖZLER SENDEKİ GÖZLER

-4-

YARIMIN ELİNDE ÇİĞDEM GÜLÜYÜM
GÜL DUTAN ELİNİ GURBAN OLUYUM GURBAN OLUYUM
BANA DA DİYOLAR YALANDAN HAVAS
EĞER YALANISAM KENDİM ÖLÜYÜM KENDİM ÖLÜYÜM

- 2 -

Tablo 5. Çeşmenize Güğüm Koydum Doldumu EserAnalizi

Repertuar No	–
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Halil Rıfat Aydemir
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Hüseyni
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	Hüseyni
Usûl	2/4
En Pes Perde	Sol
En Tiz Perde	Mi
Ses Aralığı	6 Ses
Hüseyni Makam Dizisi	
	

Şekil 10. Suvermez Bağında Yeşil Üzüm Var

YÖRESİ
AFYON / EMİRDAĞ

DERLEYEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

KİMDEN ALINDIĞI
HALİL RIFAT AYDEMİR

SUVERMEZ BAĞINDA YEŞİL ÜZÜM VAR

DERLEME TARİHİ

-

SÜRESİ : 80

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

(SAZ)

. 3 1

.) SU VER MEZ BA ĞIN DA__ YE ŞİL__

Ü ZÜM VAR__ SU VER MEZ BA ĞIN DA__ YE ŞİL__

Ü ZÜM VAR__ EY LEN GA ŞI__ GA RAM__ BİR ÇİFT__

SÖ ZÜM VAR DA BİR ÇİT SÖ ZÜM VAR__

VAR (SAZ) U TAN DIM DA Dİ YE__ Mİ YOM__

Şekil 10 (Devam). Suvermez Bağında Yeşil Üzüm Var

SUVERMEZ BAĞINDA YEŞİL ÜZÜM VAR - 2

21
YÜ ZÜ NE U TAN DIM DA Dİ YE Mİ YOM

24
YÜ ZÜ NE BE NİM SEN DE TA GÜÇ CÜK TEN

27
GÖ ZÜM VAR DA GE LİN GÖ ZÜM VAR

- 1 -

SU VERMEZ BAĞINDA YEŞİL ÜZÜM VAR
EYLEN GAŞI GARAM Bİ ÇİFT SÖZÜM VAR DA Bİ ÇİFT SÖZÜM VAR
UTANDIM DA DİYEMEDİM YÜZÜNE
BENİM SENDE TA GÜÇCÜKTEN GÖZÜM VAR DA GELİN GÖZÜM VAR

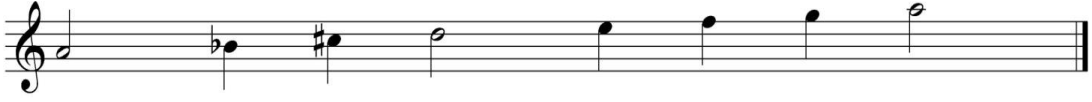
- 2 -

SUVERMEZ DİYOLAR BİZİM ELİMİZ
ÖRDEK UÇDU İSSİZ GALDI GÖLÜMÜZDE BİZİM GÖLÜMÜZ
SENİ BANÂ VERMEZLERSE GADİN GİZ
BİLMEM HANGİ DAĞDAN AŞAR YOLUMUZ DA BİZİM YOLUMUZ

- 3 -

SU VERMEZ DİYOLAR ENGİN OVALI
GUYULAR YAPTIRDIM MADEN GOVALI DA MADEN GOVALI
YOKMU İÇİNİZDEN AĞZI DUVALI
DUVA EDİN BEN YARIMI ALIYIM DA BENDE ALIYIM

Tablo 6. Suvermez Bağında Yeşil Üzüm Var Eser Analizi

Repertuar No	–
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Halil Rıfat Aydemir
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Hicaz
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	2/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	La
Ses Aralığı	8 Ses
Hicaz Makam Dizisi	
	

Şekil 11. Yar Beni

YÖRESİ
AFYON /EMİRDAĞ

DERLEYEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

KİMDEN ALINDIĞI
HALİL RIFAT AYDEMİR

YAR BENİ

DERLEME TARİHİ

SÜRESİ :

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

YAR YÜ ZÜN DEN_____ DÜŞ TÖM GUR BET_____ EL LE RE_____

4 MEC NUN ET Tİ_____ ÇÖ LE AT Tİ_____ YAR BE Nİ_____

7 DER Dİ Mİ SÖY_____ LE DİM E SEN_____ YEL LE RE_____

10 RÜZ GA RIN Ö_____ NÜ NE AT Tİ_____ YA BE Nİ_____

13 RÜZ GA RIN Ö_____ NÜ NE AT Tİ_____ YAR BE Nİ_____

16 YAR BE Nİ_____ YAR BE_____ Nİ_____

-1-

YAR YÜZÜNDEN DÜŞTÜM GURBET ELLERE
MECNUN ETTİ ÇÖLE ATTİ YAR BENİ
DERDİMİ SÖYLEDİM ESEN YELLERE
RÜZGARIN ÖNÜNE KATTI YAR BENİ

-3-

GÖRÜR GÖRMEZ AŞIK OLDUM YÜZÜNE
KAPILMIŞTIM CİLVEŞİNE NAZINA
HATA ETTİM GÜVENDİM EL KIZINA
HERKESİN AĞZINA TUTTU YAR BENİ

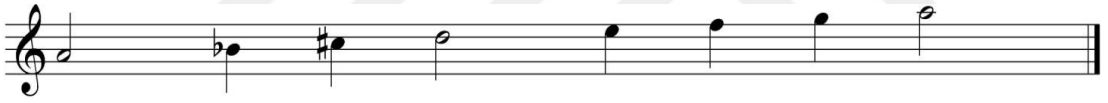
-2-

BİRÇOK BELA AÇTI BENİM BAŞIMA
ZEHİR KATTI EKMEĞİME AŞIMA
EN SONUNDA GEÇTİ BENİM KARŞIMA
HEM SÖYLETTİ HEM AĞLATTI YAR BENİ

-4-

SAZIMA SÖYLEDİM BÜTÜN DİRDİMİ
O YAR BENİM HALİMİ GÖRDÜ MÜ
HOŞAFOĞLU HIÇ GÜLDÜĞÜN OLDUMU
GENÇ YAŞIMDA HARABETTİ YAR BENİ

Tablo 7. Yar Beni Eser Analizi

Repertuar No	—
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Halil Rıfat Aydemir
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Hicaz
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	5/8
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	La
Ses Aralığı	8 Ses
Hicaz Makam Dizisi	
	

Tablo 8. Halil Rıfat Aydemir'in İkincil Kişilerle Kaynaklık Ettiği Eserler

	THM Rep. Sıra No:	Eser Adı:	Yöresi:	Kimden Alındığı:	Derleyen:	Notaya Alan:
1	4574	Ağılören Yönün Beri Bakıyor	Afyon/Emirdağ	Halil Rıfat Aydemir Pınar Halaç	Reyhan Altınay Hüseyin Yaltırık	Hale Gür
2	4618	Harmana Sererler Sarı Samanı	Afyon/Emirdağ	Halil Rıfat Aydemir Pınar Halaç	Reyhan Altınay Hüseyin Yaltırık	Hale Gür
3	4576	Önüme Guşanmış Yandımdan Öynük	Afyon/Emirdağ	Halil Rıfat Aydemir Pınar Halaç	Reyhan Altınay Hüseyin Yaltırık	Hale Gür
4	4578	Yoğurt Çaldım Gazana (Lol lo lo)	Afyon/Emirdağ	Halil Rıfat Aydemir Pınar Halaç	Reyhan Altınay Hüseyin Yaltırık	Hale Gür

Şekil 12. Ağıl Ören Yönün Beri Bakıyor

THM REPERTUAR NO: 4574

YÖRESİ
AFYON / EMİRDAĞ

KİMDEN ALINDIĞI
HALİL RİFAT AYDEMİR
PINAR HALAÇ

SÜRESİ : 76

DERLEYEN
REYHAN ALTINAY
HÜSEYİN YALTIRIK

AĞIL ÖREN BERİ BAKIYOR

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
HALE GÜR

♩

(SAZ.)

A ĞİL Ö REN YÖNÜN BERİ BAKI YOR GİZ SE Nİ NEF KARI N BE Nİ YA KI YOR

BE Nİ YA KI YOR GİZ SE Nİ NEF KARI N BE NŞ YA KI YOR

BE Nİ YA KI YOR DOMUR DOMUR OL MUŞ TE NİN GO KU YOR

AL BE NİM MEN Dİ LİM Sİ LOR GU NOR GUN GEL YOR GUN YOR GUN

AL BE NİM MEN Dİ LİM Sİ LOR GU NOR GUN GEL YOR GUN YOR GUN

NE A MANYÜK SEK TİR ŞUE MİR DA ĞI İĞ DE NİNAL TİN DA VARAS MABA ĞI

VARAS MABA ĞI DÖRT SE NEDİR YAR PEŞİN DE GE ZE RİM

Şekil 12 (Devam). Ağıl Ören Yönün Beri Bakıyor

E Rİ Dİ GAL MA Dİ YÜ RE MİN YA ĞI

YÜ RE MİN YA ĞI

E Rİ Dİ GAL MA Dİ YÜ RE MİN YA ĞI YÜ RE MİN YA ĞI

-1-

AĞILÖREN YÖNÜN BERİ BAKIYO
GİZ SENİN EFKARIN BENİ YAKIYO
DOMUR DOMUR OLMUŞ TENİN KOKUYO
AL BENİM MENDİLİM SİL OGUN ORGUN

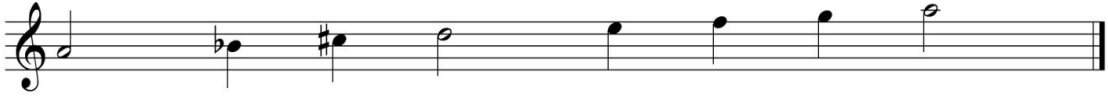
-2-

NE ZAMAN YÜKSEKTİR ŞU EMİRDAĞI
İĞDENİN ALTINDA VAR ASMA BAĞI
DÖRT SENEDİR YAR PEŞİNDE GEZERİM
ERİDİ GALMADI YÜREMİN YAĞI

-3-

EMİRDAĞLA ŞU URFANINARASI
EMİRDAĞI ARKAN GÖLKARABAĞSI
NE BEN SANA DOYDUM NE DE SEN BANA
YANAR ŞİMDİ YÜREMİN YAĞI

Tablo 9. Ağıl Ören Yönün Beri Bakıyor Eser Analizi

Repertuar No	4574
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Halil Rıfat Aydemir Pınar Halaç
Derleyen	Hüseyin Yaltırık Reyhan Altınay
Notaya Alan	Hale Gür
Makamsal Dizi	Hicaz
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	6/4
En Pes Perde	Sol
En Tiz Perde	Fa
Ses Aralığı	7 Ses
Hicaz Makam Dizisi	
	

Şekil 13. Harmana Sererler Sarı Samanı

THM REPERTUAR NO: 4618

İNCELEME TARİHİ: 10.03.2006

YÖRESİ
AFYON / EMİRDAĞ

KİMDEN ALINDIĞI
HALİL RIFAT AYDEMİR
PINAR HALAÇ

SÜRESİ: 72

DERLEYEN
REYHAN ALTINAY
HÜSEYİN YALTIRIK

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
HALE GÜR

HARMANA SERERLER SARI SAMANI

§

(SAZ.)

3

HAR MA NA SE RER LER SA RI SA MA NI

5

HIÇ GİT MİYOR E MİR DAĞININ DU MA NI GARA DU MA NI

7

GE LO TUR YA NI MA CANIM SEVİ Dİ ĞİM

9

AY RI LIKMI O LUR BAY RAM ZA MA NI YAYLA ZA MA NI

§

-1-

HARMANA SERERLER SARI SAMANI
HIÇ GİTMİYOR EMİRDAĞI'NIN DUMANI
GEL OTUR YANIMA CANIM SEVDİĞİM
AYRILIKMI OLUR BAYRAM ZAMANI (Yayla Zamani)

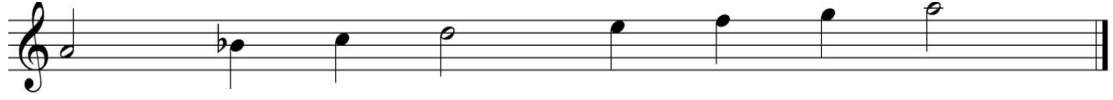
-2-

ÇEŞMENİN BAŞINDAN İŞMAR EYLEDİM
BİR SEVGİ SEVİDM DE PİŞMAN EYLEDİM
KEŞKE BU SEVGİYİ SEVMEZ OLAYDIM
BENİ ANAMINAN DÜŞMAN EYLEDİN

-3-

DİVANE Mİ DELİ MİYİM HELE BEN
BİR YAR İÇİN DOLAŞIRIM ÇÖLE BEN (Susuz Göle Ben)
BANA SEVDİĞİNDEN VAZGEÇ DİYORLAR
DELİ GİBİ SEVDİM TERKEDEMEDİM BEN (Ayrılamam Ben)

Tablo 10. Harmana Sererler Sarı Samanı Eser Analizi

Repertuar No	4618
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Halil Rıfat Aydemir Pınar Halaç
Derleyen	Hüseyin Yaltırık Reyham Altnay
Notaya Alan	Hale Gür
Makamsal Dizi	Kürdi
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	6/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Fa
Ses Aralığı	6 Ses
Kürdi Makam Dizisi	
	

Şekil 14. Önüne Guşanmış Yandımdan Öynük

THM REPERTUAR NO: 4576

İNCELEME TARİHİ: 16.11.2005

YÖRESİ
AFYON / EMİRDAĞ

KİMDEN ALINDIĞI
HALİL RIFAT AYDEMİR
PINAR HALAÇ

SÜRESİ:

ÖNÜNE GUŞANMIŞ YANDIMDAN ÖYÜNÜK

DERLEYEN
REYHAN ALTINAY
HÜSEYİN YALTIKIRIK

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
HALE GÜR

§

(SAZ)

3

Ö NÜ NE GU ŞAN MIŞ YAN DIM

5

DAN OY NÜK Ö NÜ NE GU ŞAN MIŞ YAN DIM DAN ÖN LÜK

7

(SAZ) İ ÇE RİM YA NI YO YAR GÖY

9

NÜK GÖY NÜK GİZ GÖYNÜKGÖY NÜK (SAZ) ANA BANA BİR İ ZİN VER

12

BUGÜN LÜK ANA BANA BİR İ ZİN VER BUGÜN LÜK (SAZ)

15

A ŞA YIM DAĞ LA RI BU LA YIM YA RİM NEY LE YİM MA LI (SAZ)

§

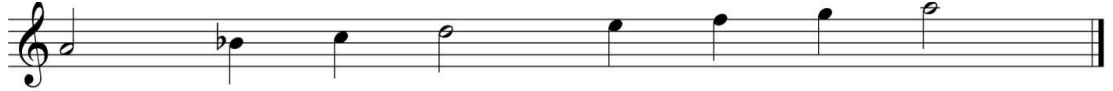
-1-

ÖNÜNE GUŞANMIŞ YANDIMDAN ÖYÜNÜK
İÇERİM YANIYO YAR GÖYNÜK GÖYNÜK
ANA BANA BİR İZİN VER BUGÜNLÜK
AŞAYIM DAĞLARI BULAYIM YARI
NEYLEYİM MALİ

-2-

BUGÜN BULANIĞI VARDIR HAVANIN
ŞAHAN YANINDA DÖNER YUVANIN
ARDI KIRK BELİKLİ GÜZEL SEVENİN
GÜNDÜZÜARAFA GECESİ BAYRAM
OLMAZMI GURBAN

Tablo 11. Önüne Guşanmış Yandımdan Öynük Eser Analizi

Repertuar No	4576
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Halil Rıfat Aydemir Pınar Halaç
Derleyen	Hüseyin Yaltırık Reyhan Altınay
Notaya Alan	Hale Gür
Makamsal Dizi	Kürdi
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	4/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Fa
Ses Aralığı	6 Ses
Kürdi Makam Dizisi	
	

Şekil 15. Yoğurt Çaldım Gazana (Lol lol lo)

THM REPERTUAR NO: 4578

İNCELEME TARİHİ: 18.11.2005

YÖRESİ
AFYON / EMİRDAĞ

KİMDEN ALINDIĞI
HALİL RIFAT AYDEMİR
PINAR HALAÇ

SÜRESİ : 88

DERLEYEN
REYHAN ALTINAY
HÜSEYİN YALTIKIRIK

DERLEME TARİHİ

-

NOTAYA ALAN
HALE GÜR

YOĞURT ÇALDIM GAZANA (Lol lol lo)

(SAZ.)

YO ĞURT ÇAL DIM GA ZA NA DA LOL LOL LO

SELAMSÖYLE YA ZA NA LOL LOL LO SELAMSÖYLE YA ZA NA LOL LOL LO

CEN NET NAŞI BOL MA SIN LOL LOL LO

A RA MI ZI BO ZA NA LOL LOL LO A RA MI ZI BO ZA NA LOL LOL LO

LOL LOL LO SUN YE ŞİL YAR LOL LOL LO

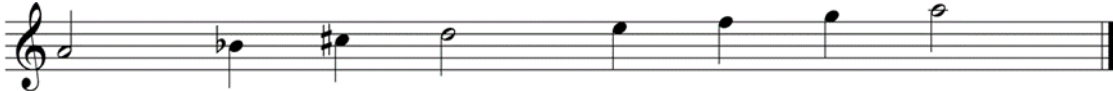
-1-

YOĞURT ÇALDIM GAZANADA LOL LOL LO
SELAM SÖYLE YAZANA LOL LOL LO
CENNET NAŞIP OLMASIN OLMASIN LOL LOL LO
ARAMIZI BOZANA LOL LOL LO
LOL LOL LO SUN YEŞİL YAR LOL LOL LO

-2-

HOPLA PABUÇ YIRILSIN LOL LOL LO
SEVDA SENDEN GURTULSUN LOL LOL LO
SIRTINDAKİ CAN CANA DA LOL LOL LO
EL DEĞMEDEN YIRILSIN LOL LOL LO
LOL LOL LO SUN YEŞİL YAR LOL LOL LO

Tablo 12. Yoğurt Çaldım Gazana (Lol lol lo)Eser Analizi

Repertuar No	4578
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Halil Rıfat Aydemir Pınar Halaç
Derleyen	Hüseyin Yaltırık Reyhan Altınay
Notaya Alan	Hale Gür
Makamsal Dizi	Hicaz
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	6/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Sol
Ses Aralığı	7 Ses
Hicaz Makam Dizisi	
	

2.4. DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR

Araştırmanın dördüncü alt problemini oluşturan, “Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’in derlemecilik kimliği nasıldır?” sorusuna karşılık elde edilen bulgular şu şekilde belirtilmektedir:

Aydemir derlemeciliği ise “kenarda, kıyıda kalmış eserleri orijinal hali ile ortaya çıkarıp, kayıt altına almak” olarak tanımlamıştır. Yaptığı derleme çalışmaları ile yöre kültürüne önemli katkılar verdiği görülmektedir. Müziğe merak saldığı çocukluk döneminden itibaren Emirdağ yöresini karış karış dolaşıp yeni eserler öğrenmiş, yörenin halk oyunları hakkında birçok araştırma yapmış, kurdukları Emirdağ Folklorunu Yayma ve Yaşatma Derneği aracılığı ile halk kültürü eserlerini gelecek nesillere aktarmaya

çalışmıştır. Aydemir türkü derlemesi yaparken dikkat edilecek hususları şöyle açıklamaktadır: “Öncelikle detaylı bir alan araştırması yapıp derleme çalışması yapacağım yerde varsa tanıdığım kişilerden yardım alarak derleme yapacağım kişiyle iletişime geçerim. Derleyeceğim kişiye göre evde, kahvede, çoban ise dağda ve birçok alanda çalışma yaptım. Ben bir türkü derlemesi yaparken, eğer o türkü farklı bölgelerde seslendiriliyorsa bir kişiye bağlı kalmaz icra edenlerin tümünden dinler o şekilde notaya alırım.”

Derleme çalışmaları sırasında yaşadığı zorluklardan ise şu şekilde bahsetmektedir: “Derleme yapmaya çalıştığım yetmişli yıllarda kayıt, kamera vs. cihazlar olmadığı için türküleri ezberimize alarak korumaya çalıştım.”

Derleme çalışmaları ile ilgilenen kişilere tavsiye ve görüşlerini şöyle belirtmektedir: Öncelikle işlerini ciddiye almaları gerekir. Gönüllülük esası para veya herhangi bir karşılık beklemeden bu çalışmaları yürütsünler.”

Aydemir yaptığı çalışmalar sonucunda derlediği eserleri, titizlikle notaya almış ve arşivinde saklamıştır. Yöre içerisinde derleme çalışmalarına halen devam etmektedir.

2.5. BEŞİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR

Araştırmanın beşinci alt problemini oluşturan, “Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’in derleyip notaya aldığı eserler nelerdir?” sorusuna karşılık elde edilen bulgular şu şekilde belirtilmektedir:

Araştırma amacıyla yapılan kaynak ve literatür taraması sonucunda Emirdağ yöresine ait 14 eseri farklı kaynak kişilerden, 1 eseri ise farklı kaynak kişiden alıp ikincil kişilerle derleyerek notaya aldığı tespit edilmiştir.

Yukarıda belirtilen ilgili eserler aşağıda alfabetik sırayla tablo olarak sunulmuş, ardından ilgili eserlerin notalarına yer verilmiştir.

Tablo 13. Halil Rıfat Aydemir'in Farklı Kaynak Kişilerden Derlediği ve Notaya Aldığı Eserler

	THM Rep. Sıra No:	Eser Adı:	Yöresi:	Kimden Alındığı:	Derleyen:	Notaya Alan:
1		Ak Buğdayım Buğdayım	Afyon/Emirdağ	Nuri İn	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
2		Arap Atlar Aşılı	Afyon/Emirdağ	Pınar Halaç Fakı Edeer	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
3		Basmam Yaylanıza Bir Dahî Basmam	Afyon/Emirdağ	Hacı Ali Şahbaz	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
4		Ben Köprüden Geçerken	Afyon/Emirdağ	-	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
5		Bizde Üç Gızdık Gız Abam	Afyon/Emirdağ	Saniye Ünal	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
6		Çayırılıkta Çimenlikte Evim Var	Afyon/Emirdağ	Yakup Köksal	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
7		Gara Hüseyin	Afyon/Emirdağ	Nuri İn	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
8		Gıldolağın Eğlencesi Gara Daş	Afyon/Emirdağ	Nuri İn	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
9		Gündoğduya Damlarının Deliği	Afyon/Emirdağ	Pınar Halaç Fakı Edeer	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
10		İki Bülbül Hiçbir Dala Konarmı	Afyon/Emirdağ	-	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
11		Tez Köyü Diyolar Benim Düneğim	Afyon/Emirdağ	-	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
12		Ülker Doğdu Suvermezden Yürüdüm	Afyon/Emirdağ	Nuri İn	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
13		Yaş Destanı	Afyon/Emirdağ	-	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
14		Yeni Gardaş Ağıdı	Afyon/Emirdağ	Ahmet Urfalı	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir

Şekil 16. Ak Buğdaym Buğdayım

YÖRESİ
AFYON / EMİRDAĞ

DERLEYEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

KİMDEN ALINDIĞI
NURİ İN

AK BUĞDAYIM BUĞDAYIM

DERLEME TARİHİ
1967

SÜRESİ: 90

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

Ş

(SAZ.)

AK BUĞ DA YİM

BUĞ DA YİM DA SE RE YİM GU

RU DA YİM GEC ME DE GA PI MI ZİN

Ö NÜN DEN DE GİZ GE LİN GE LİN A BAM GİZ A BAM

GÖR ME YİM U NU DA YİM

(SAZ.)

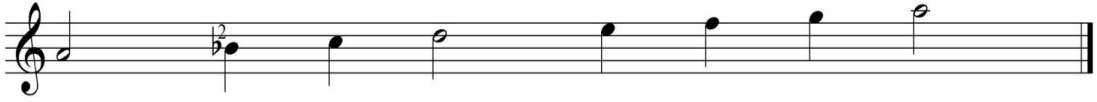
-1-

-2-

AĞ BUĞDAYIM BUĞDAYIM DA
SEREYİM GURUDAYIM
GECME DE GAPIMIZIN ÖNÜNDENİ GİZ GELİN
GELİN ABAM GİZ ABAM
GÖRMEYİM UNUDAYIM

AĞ BUĞDAYIM BAŞ AŞAĞI DA
GELAŞAĞI AŞAĞI
GENE DE NERDEN GELİYON
GİZ GELİN ABAM ABAM GİZ ABAM
GÖNÜMÜN YAKIŞAĞI

Tablo 14. Ak Buğdaym Buğdayım Eser Analizi

Repertuar No	–
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Nuri İn
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Uşak
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	2/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	La
Ses Aralığı	8 Ses
Uşak Makam Dizisi	
	

Şekil 17. Arap Atlar Aşılı

YÖRESİ
AFYON / EMİRDAĞI

DERLEYEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

KİMDENALINDIĞI
PİNAR HALAÇ
FAKİ EDEER

ARAP ATLAR AŞILI

DERLEME TARİHİ
1968

SÜRESİ : 85

NOTAYAALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

A RA BAT LAR A Şİ LI ÇA KAL AT LAR GO ŞU LU
MİN DER ÜS TÜN DE MİN DER AL TIN ÜS TÜ NE DÖN DER
AY VA SA RI NAR SA RI SA RI YA KO NAR A RI

(SAZ .) ŞİM Dİ DE BUR DAN GE ÇE CEK
KUR BAN O LAM HA KİM BEY
YA Rİ ME KUR BAN OL SUN

A Zİ YE NİN YE Şİ LI OĞ LAN YAR YA R
YA Rİ Mİ BA NA GÖN DER
AZ Zİ YE A GA LA RI

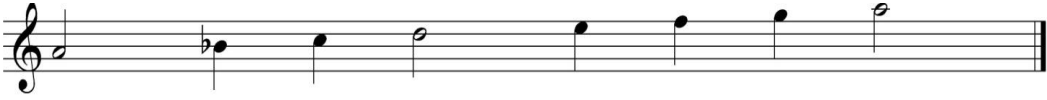
YA R (SAZ .)

-1-
ARAP ATLAR AŞILI
ÇAKALATLAR KOŞULU
ŞİMDİ BURADAN GEÇECEK
AZZİYE NİN YEŞİLİ OĞLAN YAR YAR

-2-
MİNDER ÜSTÜNDE MİNDER
ALTINI ÜSTÜNE DÖNDER
KURBAN OLAM HAKİM BEY
YARIMI BANA GÖNDER OĞLAN YAR YAR YAR

-3-
AYVA SARI NAR SARI
SARIYA KONARARI
YARİME KURBAN OLSUN
AZZİYE AĞALARI OĞLAN YAR YAR YAR

Tablo 15. Arap Atlar Aşılı Eser Analizi

Repertuar No	–
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Pınar Halaç Fakı Edeer
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Kürdi
Konusu – Türü	Aşk, Sevdâ
Karar Sesi	La
Usûl	9/8, 4/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Sol
Ses Aralığı	7 Ses
Kürdi Makam Dizisi	
	

Şekil 18. Basmam Yaylanıza Bir Dahi Basmam

YÖRESİ
AFYON/EMİRDAĞ

DERLEYEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

KİMDEN ALINDIĞI
HACI ALİ ŞAHBAZ

BASMAM YAYLANIZA BİR DAHİ BASMAM

DERLEME TARİHİ
1968

SÜRESİ : 70

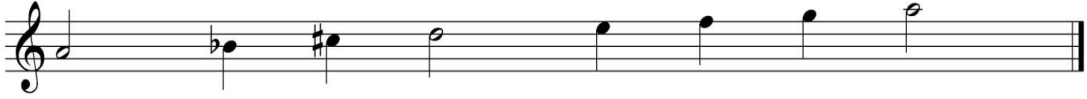
NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

BAS MAM YAY LA NI ZA BİR DA Hİ BAS MAM BAS MAM YAY LA
NI ZA BİR DA Hİ BAS MAM (SAZ. . . .) GE LİN Mİ Gİ
Dİ YON GÜL YÜZ LÜ YOS MAM GÜL YÜZ LÜ YOS MAM
(SAZ. . . .) A TA BİN ME YİN CE U MU DU KES MEM
A TA BİN ME YİN CE U MU DU KES MEM (SAZ. . . .)
SÖ ZÜ NÜN ÜS TÜN DE DU RAL LI GE LİN GEL NAZ LI YA
RİM (SAZ. . . .)

-1-
BASMAM YAYLANIZA BİR DAHA BASMAM
GELİN Mİ GİDİYON GÜL YÜZLÜ YOSMAM GÜL YÜZLÜ YOSMAM
ATA BİNMEYİNCE ÜMİDİ KESMEM
SÖZÜNÜN ÜSTÜNDE DUR ALI GELİN GEL NAZLI YARIM

-2-
UZAK YOLDAN GETİRİRLER HURMAYI
GILAVUZ EDERLER BİR ÇİT DURNAYI BİR ÇİT DURNAYI
KEKLİKTEN Mİ ALDIN SEN BU SÜRMİYİ
KEKLİKTEN SÜRMELİ ŞU ALLI GELİN GEL NAZLI YARIM

Tablo 16. Basmam Yaylanıza Bir Dahi Basmam

Repertuar No	–
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Hacı Ali Şahbaz
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Hicaz
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	2/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Fa
Ses Aralığı	6 Ses
Hicaz Makam Dizisi	
	

Şekil 19. Ben Köprüden Geçerken

YÖRESİ
AFYON / EMİRDAĞ

DERLEYEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

KİMDEN ALINDIĞI
SANİYE ÜNAL

BEN KÖPRÜDEN GEÇERKEN

DERLEME TARİHİ
1966

SÜRESİ : 90

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

BEN KÖP RÜ DEN GECER KEN GE LİN GE LİN

GE LİN KÖP RÜ SAL LA DI BE Nİ A MAN

SE Nİ ZA LI MI NOĞ LU GE LİN GE LİN

GE LİN SEV Dİ AL MA DI BE Nİ AM MAN

A BE NİM MOR Çİ ÇE ĞİM AM MAN

GER DA NA GÜL Dİ KE YİM AM MAN

-1-

BEN KÖPRÜDEN GEÇERKEN GELİ GELİN GELİN
KÖPRÜ SALLADI BENİ AMMAN
ELİN OĞLU DEĞİL Mİ GELİN GELİN GELİN
SEVDİ ALMADI BENİ AMMAN

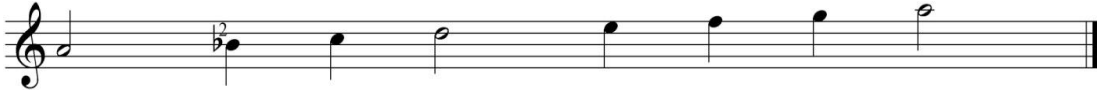
A BENİM MOR ÇİÇEĞİM AMMAN
GERDANA GÜL DİKEYİM AMMAN

-2-

AH ETTİ YAR DERİNDEN GELİ GELİN GELİN
DAĞ OYNATIR YERİNDEN AMMAN
NE DEYİM DE OYNAYIM GELİN GELİN GELİN
YARIM GİTTİ ELİMDEN AMMAN

AL GINALI KEKLİĞİM AMMAN
GERDANA GÜL EKTİĞİM AMMAN

Tablo 17. Ben Köprüden Geçerken Eser Analizi

Repertuar No	–
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Saniye Ünal
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Uşak
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	2/4
En Pes Perde	Sol
En Tiz Perde	Re
Ses Aralığı	5 Ses
Uşak Makam Dizisi	
	

Şekil 20. Biz de Üç Gızdık Gız Abam

YÖRESİ
AFYON / EMİRDAĞ

DERLEYEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

KİMDENALINDIĞI
SANIYE ÜNAL

BİZ DE ÜÇ GIZIDIK GIZ ABAM

DERLEME TARİHİ

SÜRESİ : 85

NOTAYAALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

BİZ DE ÜÇ GIZI DİK GIZ ABAM

GE LİR DİK İR MAK TAN (SAZ . . .)

AL TIN DA YÜ SÜ GÜM GAY DI DA DÜŞ TÜ

DÜŞ TÜ DE BAR MAK TAN AM MAN A MAN

GÖ NÜL DE U SA NIR MI GIZ ABAM

GÜ ZE Lİ SEV MEK LE

HAY Dİ DE DÖK ME DE DON LUM DON LUM

GER DA Nİ ON YE Dİ BEN LİM BEN LİM

Şekil 20 (Devam). Biz de Üç Gızıldık Gız Abam

BİZDE ÜÇ GIZIDIK GIZ ABAM-2

YA NA RİM AĞ_____ LA_____ RİM_____ AM_____ MAN A MAN_____

AY RİL_____ DİM_____ E_____ ŞİM_____ DEN_____ Gİ ZA BAM_____

SÖY LE RİM AĞ_____ LA_____ RİM_____ A_____ MAN A MAN_____

-1-

BİZ DE ÜÇ GIZIDIK GIZ ABAM GELİRDİK IRMAKTAN
ALTIN DA YÜZÜGÜM GAYDI DA DÜŞTÜ
DÜŞTÜ DE BARMAKTAN AMAN AMAN
GÖNÜL DE OSANIRMI GIZ ABAM GÖZELİ SEVMEKTEN

-2-

YÜCE DAĞ BAŞINA GIZ ABAM YAYMIŞ GOYUNU
SELBİYE BENZETTİM GIZ ABAM
YARIN DE BOYUNU AMAN AMAN
KİMLERDEN ÖĞRENDİN GIZ ABAM SEN BU OYUNU

NAKARAT

HAYDİ DE DÖKMEDE DONLUM DONLUM
GERDANI ONYEDİ BENLİM BENLİM
YANARIMAĞLARIMAMAN AMAN
AYRILDIM EŞİMDEN GIZ ABAM
SÖYLERIMAĞLARIMANAM ANAM

Tablo 18. Biz de Üç Gızıldık Gız Abam Eser Analizi

Repertuar No	—
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Saniye Ünal
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Karcığar
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	9/8
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Fa
Ses Aralığı	6 Ses
Karcığar Makam Dizisi	
	

Şekil 21. Çayırılıkta Çimenlikte Evim Var

YÖRESİ
AFYON / EMİRDAĞ

DERLEYEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

KİMDEN ALINDIĞI
YAKUP KÖKSAL

ÇAYIRLIKTA ÇİMENLİKTE EVİM VAR

DERLEME TARİHİ
1968

SÜRESİ : 85

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

♩

(SAZ)

ÇA__ YI__ LİK__ TA__ Çİ__ MEN LİK__ TE__ E VİM VAR__ A MAN

YE ŞİL__ BAŞ__ LI__ BİR__ SU__ NA__ DA__ DA SE VİM__ VAR__ (SAZ . . .)

SÖY__ LE DE YA__ RİM__ SEN__ DEN BAŞ__ KA__ Kİ MİM VAR__ A MAN

ŞÖY__ LE__ DE__ GEL__ KÖ MÜR__ LA GÖZ LÜM DE ŞÖY LE__ DEN__

♩

-1-

ÇAYIRLIKTA ÇİMENLİKTE EVİM VAR AMAN
YEŞİL BAŞLI BİR SUNADA DA SEVİM VAR
SÖYLE DE YARIM SENDEN BAŞKA NEYİM VAR

NAKARAT

ŞÖYLEDEN GEL KÖMÜR GÖZLÜM DE ŞÖYLEDEN
GAŞLARIN DEĞİL GÖZLERİN AMAN BENİ DE SÖYLEDEN

-2-

GEYME DE DEDİM VAY NEYE GEYDİN ALLERİ AMAN
BAŞIMA GETİRDİN TÜRLÜ DE HALLERİ
ELİMINEN DİRDİCEĞİM GÜLLERİ AMAN
VARIP GETTİN BİR SOYSUZA DA YOLDURDUN

NAKARAT

ŞÖYLEDEN GEL KÖMÜR GÖZLÜM DE ŞÖYLEDEN
GAŞLARIN DEĞİL GÖZLERİN AMAN BENİ DE SÖYLEDEN

-3-

SUYADA GİDERİKİ ELLERİ DA BAKIRCA AMAN
VAY NOLURUMUŞ GİZ OĞLANA DA BAKINCA
SARILIPDA GÜL DÖŞEĞE YATINCA AMAN
ŞU YALAN DÜNYADA ÖLÜM OLURMU

NAKARAT

ŞÖYLEDEN GEL KÖMÜR GÖZLÜM DE ŞÖYLEDEN
GAŞLARIN DEĞİL GÖZLERİN AMAN BENİ DE SÖYLEDEN

Tablo 19. Çayırılıkta Çimenlikte Evim Var

Repertuar No	–
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ-Tez Köyü
Kaynak Kişi	Yakup Köksal
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Uşak
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	9/8
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Mi
Ses Aralığı	5 Ses
Uşak Makam Dizisi	

Şekil 22. Gar(a) (H)üseyin

YÖRESİ
AFYON / EMİRDAĞ

DERLEYEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

KİMDENALINDIĞI
NURİ İN

GAR(A) (H)ÜSEYİN

DERLEME TARİHİ
1968

SÜRESİ: 65

NOTAYAALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

GAR Ü SE YİN__ MAV__ ZE__ Rİ Nİ YAĞ LI YOR__

HAÇ CA GE__ LİN Sİ__ GİM__ Sİ GİM__ AĞ LI__ YO__

MAV ZE RİN GUR ŞU__ NU__ DA Ğİ DE Lİ YO__

A MAN A__ RİF BE__ YİM__ ÖL DÜR__ ME BE__ Nİ__

MER MER Dİ__ REK LE__ RE__ SAR DIR__ MA BE__ Nİ__

-1-

GARÜSEYİN MAVZERİNİ YAĞLIYOR
HAÇCA GELİN SİĞİM SİĞİMAĞLIYO
MAVZERİN GURŞUNU DAĞI DELİYO

-2-

YAĞMIR GİBİ YAĞDIM SEL GİBİ COŞTUM
SUVERMEZ YOLUNA DA SARALTIN SAÇTIM
FİLİĞİN HAÇCA'YI ALDIM DA GAÇTIM

AMAN ARİF BEY'İM ÖLDÜRME BENİ
MERMER DİREKLERE SARDIRMA BENİ

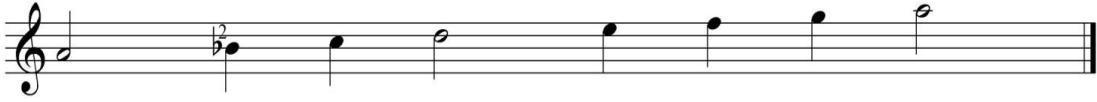
AMAN ARİF BEY'İM ÖLDÜRME BENİ
MERMER DİREKLERE SARDIRMA BENİ

-3-

GAYIŞTANDIR ARİF BEY'İN GUŞAĞI
GURBANLIK GİDİYOR DA YÖRÜK UŞAĞI
BEYNOMDE PATLADI DOMDOM KURŞUNU

AMAN ARİF BEY'İM ÖLDÜRME BENİ
MERMER DİREKLERE SARDIRMA BENİ

Tablo 20. Gar(a) (H)üseyin Eser Analizi

Repertuar No	–
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ-Karacalar Köyü
Kaynak Kişi	Nuri İn
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Uşak
Konusu – Türü	Ölüm, Ağıt
Karar Sesi	La
Usûl	4/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Sol
Ses Aralığı	7 Ses
Uşak Makam Dizisi	
	

Şekil 23. Gıldolağın Eğlencesi Gara Daş

YÖRESİ
AFYON / EMİRDAĞ

DERLEYEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

KİMDEN ALINDIĞI
NURİ İN

GILDOLAĞIN EĞLENCESİ GARA DAŞ

DERLEME TARİHİ
1969

SÜRESİ : 70

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

GIL DO LA ĞIN_ EY LEN CE Sİ KA RA_ TAŞ_

NE A NAM VAR NE BA_ BAM VAR_ NE GAR DAŞ_

EL LER_ NE GAR_ DAŞ_ (SAZ)

BEŞ Lİ MAV ZER_ OL SUN BA NA AR KA_ DAŞ_

A Lİ NA NAV LAN DIM O NA_ YA NA RIM_

SOY LER_ AĞ LA_ RIM_ (SAZ)

-1-

GILDOLAĞ'IN EĞLENCESİ KARATAŞ
NE ANAM VAR NE BABAM VAR NE GARDAS ELLER NE GARDAS
BEŞLİ MAVZER OLSUN BANA ARKADAŞ
ALINAN AVLANDIM ONA YANARIM SÖYLER AĞLARIM

-2-

CEVİZ DALI GİBİ SALLANAMADIM
MAVZER OMUZUMDA DAVRANAMADIM DAVRANAMADIM
DOSTUM DÜŞMAN OLDUŞ BEN BİLEMEDİM
ALINAN AVLANDIM ONA YANARIM SÖYLER AĞLARIM

-3-

BULDU DA GİDİYO ŞU GARA SEYİT
VARMİ SÜLALENDE BÖYLE BİR YİĞİTBÖYLE BİR YİĞİT
BÖYÜT MACAROĞLU HASAN'I BÖYÜT
ALINAN AVLANDIM ONA YANARIM SÖYLER AĞLARIM

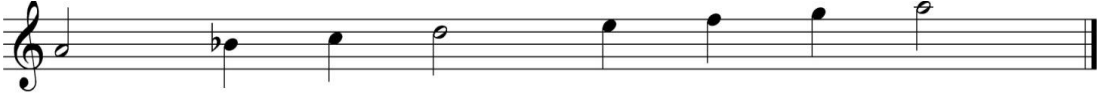
-4-

ALMIŞ DÜRBÜNÜNÜ OTURMUŞ DÜZE
ELA GÖZLER İLE BAKIYO BİZE BAKIYO BİZE
İKİ KUPEY DÜŞMÜŞ BİR GOYGUN İZE
SÜRE SÜRE TAM ÜSTÜNE ELETMİŞ ONU FURDURMUŞ

-5-

ARABAYA BİNMIŞ AYAĞI YERDE
KANLI ÇEPKENİ YÜZÜNE PERDE YÜZÜNE PERDE
KINAMAN KOMŞULAR GENÇLİK VAR SERDE
ALINAN AVLANDIM ONA YANARIM SÖYLER AĞLARIM

Tablo 21. Gıldolağın Eğlencesi Gara Daş Eser Analizi

Repertuar No	–
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Nuri İn
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Kürdi
Konusu – Türü	Ölüm, Ağıt
Karar Sesi	Re
Usûl	2/4
En Pes Perde	Re
En Tiz Perde	La
Ses Aralığı	5 Ses
Kürdi Makam Dizisi	
	

Şekil 24. Gündoğduya Damlarının Deliği

YÖRESİ
AFYON /EMİRDAĞ

DERLEYEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

KİMDENALINDIĞI
FAKİ EDEER
PINAR HALAÇ

GÜNDOĞDU' YA DAMLARININ DELİĞİ

DERLEME TARİHİ

-

SÜRESİ : 75

NOTAYAALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

GÜN DOĞ DU YA DAM LA RI NIN DE LI Ğİ DE GÜN DOĞ DU YA
BİL Mİ YOM AL LAH DAN BİL Mİ YOM BİZ DE Nİ BİL Mİ YO MAL

DAM LA RI NIN DE LI Ğİ Gİ VIR ÇIK TIR NAZ LI YA RİN
LAH DAN BİL Mİ YOM BİZ DE Nİ BİR GİZ SEV DİM Sİ ZİN TA RA

Bİ LE Ğİ EL LER Bİ LE Ğİ (SAZ)
Fİ NİZ DAN TA RA Fİ NİZ DAN

BA BA YIN Gİ LI Ğİ AB DAL Gİ LI Ğİ DA BA BA YIN Gİ
BA NA DA Dİ YO LAR YA LAN DAN HA VA Sİ BA NA DA Dİ

LI Ğİ AB DAL Gİ LI Ğİ VER ES MER MA YA Mİ EĞ LEN
YO LAR YA LAN DAN HA VA Sİ VAL LA Hİ BİL LA Hİ YA Nİ

SİN GÖN LÜM ŞU GA RİP GÖN LÜM (SAZ)
YOM ÖZ DEN YA Nİ YOM ÖZ DEN

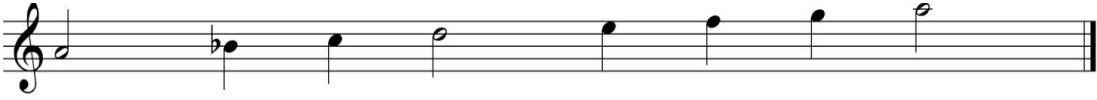
-1-

GÜN DOĞDUYA DAMLARININ DELİĞİ DE GÜN DOĞDUYA DAMLARININ DELİĞİ
GIVIRCIKTIR NAZLI YARIN BİLEĞİ ELLER BİLEĞİ
BABAYIN GILIĞI ABDAL GILIĞI DA BABAYIN GILIĞI ABDAL GILIĞI
VER ES MER MAYAMI EYLENSİN ŞU GÖNLÜM ŞU GARİP GÖNLÜM

-2-

BİLMİYOM ALLAH'DAN BİLMİYOM BİZDENİ BİLMİYOM ALLAH'DAN BİLMİYOM BİZDEN
Bİ GİZ SEVDİM SİZİN TARAFINIZDAN TARAFINIZDAN
BANA DA DİYOLAR YALANDAN HAVASI BANA DA DİYOLAR YALANDAN HAVAS
VALLAHİ BİLAHİ YANİYOM ÖZDEN YANİYOM ÖZDEN

Tablo 22. Gündoğduya Damlarının Deliği Eser Analizi

Repertuar No	–
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ-Bademli Köyü
Kaynak Kişi	Fakı Edeer Pınar Halaç
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Kürdi
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	2/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	La
Ses Aralığı	8 Ses
Kürdi Makam Dizisi	
	

Şekil 25. İki Bülbul Hiç Bir Dala Konarmı

YÖRESİ
AFYON / Emirdağ

DERLEYEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

KİMDEN ALINDIĞI
YÖRE ABDALLARI

İKİ BÜLBÜL HİÇ BİR DALA KONARMI

DERLEME TARİHİ
1967

SÜRESİ : 90

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

The musical score is written on seven staves. The first staff begins with a treble clef, a common time signature (C), and a key signature of one sharp (F#). The melody is written in a single line. The second staff continues the melody. The third staff continues the melody. The fourth staff continues the melody. The fifth staff continues the melody. The sixth staff continues the melody. The seventh staff continues the melody and ends with a double bar line and a repeat sign. The lyrics are written below the staves.

SAZ

İ Kİ DE BÜL BÜL HİÇ BİR DA LA

KO NAR MI BÜL BÜ LÜN KON DU ĞU DAL LAR AMAN

SO LAR MI A MAN BÜL BÜ LÜN KON

DU ĞU DA DAL LAR A MAN SO LAR MI A MAN

İKİ DE BÜLBÜL HİÇ BİR DALA KONAR MI
BÜLBÜLÜN KONDUĞU DALLAR AMAN SOLARMI AMAN
İNSANDA SEVDİĞİNE BÖYLE YANAR MI
GELL KAÇALIM KÖMÜR ELE GÖZLÜ YARİM YABANDAN AMAN

Tablo 23. İki Bülbül Hiç Bir Dala Konarm  Eser Analizi

Repertuar No	–
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Yöre Abdalları
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	�argah
Konusu – Türü	A�k, Sevdâ
Karar Sesi	Do
Usûl	4/4-6/4
En Pes Perde	Sol
En Tiz Perde	La
Ses Aralığı	9 Ses
�argah Makam Dizisi	
	

Şekil 26. Tez Köyü Diyolar Benim Düneğim

YÖRESİ
AFYON / EMİRDAĞ

DERLEYEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

KİMDEN ALINDIĞI
MEHMET KÖKTEN

TEZ KÖYÜ DİYOLAR BENİM DÜNEĞİM

DERLEME TARİHİ
1967

SÜRESİ : 90

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

(SAZ)

TEZ KÖ YÜ Dİ YO LAR BE NİM DÜ NE ĞİM DERT ÜS TÜ NE DERT BAĞ LA DI YÜ RE ĞİM DE

BE NİM YÜ RE ĞİM (SAZ) GADİR MEVLAM BU DUR SEN DEN Dİ LE ĞİM

BİR KÖ TÜ YE EŞ EY LE ME YA Rİ Mİ DE MÖ HÜR GÖZ LÜ MÜ (SAZ)

-1-

TEZ KÖYÜ DİYOLAR BENİM DÜNEĞİM
DERT ÜSTÜNE DERT BAĞLADI YÜREĞİM DE BENİM YÜREĞİM
GADİR MEVLAM BUDUR SENDEN DİLEĞİM
BİR KÖTÜYE EŞ EYLEMEYARIMI DE MÖHÜR GÖZLÜMÜ

-2-

VARDIM DOKTOR EMİRDAĞLISIN DEDİ
GARA SEVDALARA BAĞLISIN DEDİ BAĞLISIN DEDİ
İKİNCİ DERDİNİ SÖYLEYİM SANA
BİR GÖZEL UĞRUNA DELİSİN DEDİ DE DELİSİN DEDİ

Tablo 24. Tez Köyü Diyolar Benim Düneğim Eser Analizi

Repertuar No	–
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ-Tez Köyü
Kaynak Kişi	Mehmet Kökten
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Uşak
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	6/4
En Pes Perde	Sol
En Tiz Perde	Fa
Ses Aralığı	7 Ses
Uşak Makam Dizisi	

Şekil 27. Ülker Doğdu Suvermezden Yürüdüm

YÖRESİ
AFYON / EMİRDAĞ

DERLEYEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

KİMDEN ALINDIĞI
NURİ İN

ÜLKER DOĞDU SUVERMEZDEN YÜRÜDÜM

DERLEME TARİHİ
1970

SÜRESİ: 70

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

(SAZ.)

ÜL KER DOĞ DU SU VER MEZDEN YÜRÜ DÜ ÜL KER DOĞ DU SU VER MEZDEN YÜRÜ DÜ

DAVUL GAKÖ YÜN DE BİR GÖ ZEL SEV DİM BİR GÖ ZEL SEV DİM (SAZ.....)

SANA DİYOM SANA GO CA SU KÖ TÜ SANA DİYOM SA NA GO CA SI KÖ TÜ

BEN DE O GÖ ZE LİN GÜ LÜ NÜ DER DİM GOY NU NA GİR DİM (SAZ.....)

-1-

ÜLKER DOĞDU SUVERMEZDEN YÜRÜDÜM
DAVULGA KÖYÜNDE BİR GÖZEL SEVDİM
SANA DİYOM SANA GOCASI KÖTÜ
BENDE O GÖZELİN GÜLÜNÜ DİRDİM
GOYNUNA GİRDİM

-2-

HAYDİ GİDEK BEYAZ GELİN BAZARA
İNCE BELLERİNİ VEREK HIZARA
BENİ GOR DA BİR KÖTÜYE VARIRSAN
DUT ELİMDEN İNDİR BENİ MEZARA

-3-

HANIYA KÖTÜYE VARMAMDIYODUN
VARIPTA GOYNUNA GİRMEM DİYODUN
EL AYRILSA BEN AYRILMAM DİYODUN
NE KÖTÜLÜK GÖRDÜN AYRILDIN BENDEN

-4-

YAYLANIZA VARDIM YAYLANIZ ORMAN
YANDIMATESİNE GALMADI DERMAN
ŞU YALAN DÜNYADA TEK BİR CANIM VAR
O DA SEVDİĞİMİN YOLUNA GURBAN

Tablo 25. Ülker Doğdu Suvermezden Yürüdüm Eser Analizi

Repertuar No	—
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Nuri İn
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Hüseyni
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	6/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Mi
Ses Aralığı	5 Ses
Hüseyni Makam Dizisi	
	

Şekil 28. Yaş Destanı

YÖRESİ
AFYON / EMİRDAĞ

KİMDEN ALINDIĞI
MEHMET KÖKTEN

SÜRESİ : 70

YAŞ DESTANI

DERLEYEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

DERLEME TARİHİ
1968

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

BİR YAŞINDA SALLANIRSIN BEŞİKTE
İKİSİNDE YUVARLANIN EŞİKTE
ÜÇ YAŞINDA GÖZÜN ÇORBE KAŞIKTA
DÖKE SAÇA İÇİN SEN YAVAŞ YAVAŞ

-2-

DÖRT YAŞINDA TİPİŞ TİPİŞ YÜRÜRSÜN
BEŞ YAŞINDA TOPRAKLARA BEZERSİN
ALTISINDA GEZİNTİYİ SEVERSİN
KIRDA KOŞUP GEZEN SEN YAVAŞ YAVAŞ

-3-

YEDİSİNDE TAM OKUMA ÇAĞINA
ON YAŞINDA GÖZÜN SÜMBÜL DAĞINA
ONBİRİNDE KARANFILLI BAĞINA
BÜLBÜL OLUP UÇAN SEN YAVAŞ YAVAŞ

-4-

ON ÜÇÜNDE BİR GÜL OLUR AÇARSIN
ON DÖRDÜNDE KUŞ OLUP TA UÇARSIN
ON BEŞİNDE AŞKA DOĞRU KOŞARSIN
HÜLYALARA DALAN SEN YAVAŞ YAVAŞ

-5-

ON ALTINDA ÇİÇEK SOKAN DÜŞÜNE
ON YEDİDE YELEN SEVDA PEŞİNE
ON SEKİZDE DÜŞER İSEN EŞİNE
KENDİNE BAKARSIN SEN YAVAŞ YAVAŞ

-6-

YİRMİSİNDE ÇOLUK ÇOCUKLANIRSIN
YİRMİ BEŞTE MUTADİNİ ALIRSIN
OTUZUNDA BİRAZ GERİ KALIRSIN
KENDİNİ BİRDEN SALAN SEN YAVAŞ YAVAŞ

OTUZBEŞ TE BİR KARARDA DURURSUN
KIRK YAŞINDA KOCA SEVİ OLURSUN
KIRK BEŞİNDE ALLAH SENİ KORUSUN
YUKARIYA BAKAN SEN YAVAŞ YAVAŞ

-8-

ELLİSİNDE DİKİLİRSİN TEPEYE
ELLİBEŞ TE GELİR AKLIN ŞÜPEYE
ALTMİŞİNDE BAŞLARSIN EĞİLMEMEYE
BİRDEN GÖZÜN AÇAN SEN YAVAŞ YAVAŞ

-9-

ALTMİŞBEŞTE GÖREN GÖZLERİN GÖRMEZ
YETMİŞİNDE AKLIN BİR ŞEYE ERMEZ
YETMİŞBEŞTE SENİ SEVENLER SEVMEZ
ARTIK GÖZDEN ÇIKAN SEN YAVAŞ YAVAŞ

-10-

SEKSENİNDE BELİN İKİ BÜKÜLÜR
SEKSENBEŞ TE CÜMLE DİŞİN SÖKÜLÜR
DOKSANINDA DAMARLARIN ÇEKİLİR
BİYİKTAN BAKARSIN SEN YAVAŞ YAVAŞ

-11-

DOKSANBEŞ TE KALKMAZ OLUN YERİNDEN
SENİ ÇAĞIRIRLAR AHRET ELİNDEN
YÜZ YAŞINDA TOPRAK ALIR DERİNDEN
SAVRULUR GİDERSİN SEN YAVAŞ YAVAŞ

Tablo 26. Yaş Destanı Eser Analizi

Repertuar No	—
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Mehmet Kökten
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Segah
Konusu – Türü	Yaş Destanı
Karar Sesi	Si
Usûl	4/4
En Pes Perde	Si
En Tiz Perde	Fa
Ses Aralığı	5 Ses
Segah Makam Dizisi	
	

Şekil 29. Yedi Gardaş Ağdı

YÖRESİ
AFYON /EMİRDAĞ

DERLEYEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

KİMDEN ALINDIĞI
AHMET URFALI

YEDİ GARDAŞ AĞIDI

DERLEME TARİHİ
-

SÜRESİ : 140

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

-1-

YEDİ GARDAŞIDIK GAZADA ÜNLÜ
HEP GARA BİYİKLİ YÜZLERİ BENLİ
ZEYBEK CEPGENLİ DE ÇUHADAN DONLU

NAKARAT

BEN BU DİRDİN HANGİSİNE YANAYIM
ZENCİRLER ZABDETMEZ BENİM GÖNLÜMÜ

-2-

HALİL GOYUN GÜDER İÇİ GUZULU
MUSTAN ABA GİYER GOLU SIZILI
GADİR'İN ÇOCUKLAR GARA YAZILI

NAKARAT

-3-

ALİ EDİRNEDE OLDU BİR ŞEHİT
GARABİYİK YEMEN'DE ÜNLENDİ YİĞİT
İBİK'TE KUDÜS'DE GALDİ Bİ BÖYÜK

NAKARAT

Tablo 27. Yaş Destanı Eser Analizi

Repertuar No	—
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Ahmet Urfalı
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Hüzzam
Konusu – Türü	Ölüm, Ağıt
Karar Sesi	Si
Usûl	10/8
En Pes Perde	Si
En Tiz Perde	Sol
Ses Aralığı	6 Ses
Hüzzam Makam Dizisi	
	

Tablo 28. Halil Rıfat Aydemir'in Farklı Kaynak Kişilerden, İkincil Kişilerle Derlediği Eserler

	THM Rep. Sıra No:	Eser Adı:	Yöresi:	Kimden Alındığı:	Derleyen:	Notaya Alan:
1		Hacının Kızları Sigara'da İçiyor	Afyon/Emirdağ	Recai Altınok	Halil Rıfat Aydemir	Cemalettin Özen

Şekil 30. Hacının Kızları Sigara'da İçiyor

YÖRESİ
AFYON /EMİRDAĞ

KİMDEN ALINDIĞI
RECAİ ALTINOK

SÜRESİ :

DERLEYEN
CEMALETTİN ÖZEN
HALİL RIFAT AYDEMİR

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
CEMALETTİN ÖZEN

HACININ KIZLARI SİGARA'DA İÇİYOR

SAZ

HA CI KAL NIN KIZ
BAK KAL LAR DA DA

LA RI A MAN Sİ GA RA DA İ Çİ YOR VAY VAY VAY
BU LU NUR A MAN DİL Lİ DE TE RA Zİ VAY VAY VAY

Sİ GA RA DA İ Çİ YOR VAY VAY VAY ÜÇ DE Lİ KAN Lİ
DİL Lİ DE TE RA Zİ VAY VAY VAY DÖ KÜL MÜŞ YAP

GEL RA MIŞ Ğİ CAM DAN BA KI YOR
RA VER MIŞ KI RA Zİ

SE NİN OY NA Yİ ŞİN A YA RİM BE Nİ BE Nİ YA KI
O YA RİN DU DA Ğİ A MAN RİM ER GİN KI RA

YOR VAY VAY VAY BE Nİ BE Nİ YA KI YOR VAY VAY VAY
Zİ VAY VAY VAY ER GİN KI RA Zİ VAY VAY VAY

Şekil 30 (Devam). Hacinin Kızları Sigara'da İçiyor

HACININ KIZLARI SİĞARA DA İÇİYOR - 2

The musical score is written on three staves in a single system. The first staff starts at measure 25 and ends at measure 27. The second staff starts at measure 28 and ends at measure 30. The third staff starts at measure 31 and ends at measure 32. The music is in a 2/4 time signature with a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are written below the notes. The first staff has the lyrics 'DO LAN DIM DAĞ LA RI KAR KU ÇAK LA'. The second staff has the lyrics 'DIM A NA SI DA ZA MET ÇEK Tİ'. The third staff has the lyrics 'BEN KU ÇAK LA DIM'. The score ends with a double bar line and the signature 'C. ÖZEN'.

25 DO LAN DIM DAĞ LA RI KAR KU ÇAK LA

28 DIM A NA SI DA ZA MET ÇEK Tİ

31 BEN KU ÇAK LA DIM C. ÖZEN

-1-

HACININ KIZLARI SİĞARA DA İÇİYOR VAY VAY
ÜÇ DELİKANLI GELMİŞ CAMDAN BAKIYOR
SENİN OYNAYIŞIN A YARIM BENİ BENİ YAKIYOR VAY VAY

NAKARAT

DOLANDIM DAĞLARI KAR KUÇAKLADIM
ANASI DA ZAMET ÇEKTİ BEN KUÇAKLADIM

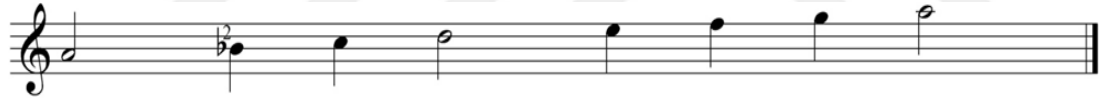
-2-

BAKKALLARDADA BULUNUR AMAN DİLLİDE TERAZİ VAY VAY
DÖKÜLMÜŞ YAPRAĞI VERMİŞ KİRAZİ
O YARIN DUDAĞI AMAN ERGİN KİRAZİ VAY VAY

NAKARAT

DOLANDIM DAĞLARI KAR KUÇAKLADIM
ANASI DA ZAMET ÇEKTİ BEN KUÇAKLADIM

Tablo 29. Hacının Kızları Sigara’da İçiyor Eser Analizi

Repertuar No	—
İli – Yöresi	Afyon
İlçesi – Köyü	Emirdağ
Kaynak Kişi	Recai Altınok
Derleyen	Halil Rıfat Aydemir Cemalettin Özen
Notaya Alan	Cemalettin Özen
Makamsal Dizi	Uşak
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	2/4
En Pes Perde	Sol
En Tiz Perde	Fa
Ses Aralığı	7 Ses
Uşak Makam Dizisi	
	

2.6. ALTINCI ALT PROBELEME YÖNELİK BULGULAR

Araştırmanın altıncı alt problemini oluşturan, “Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’in bestecilik kimliği nasıldır?” sorusuna karşılık elde edilen bulgular şu şekilde belirtilmektedir:

Yaşamının büyük çoğunluğunu yöre kültürüne ve halk müziğine adan Aydemir halen sürdürmekte olduğu müzik yaşamı içinde etkilendiği, esinlendiği, yaşayıp tecrübe edindiği tüm olguları, kendine özgü tavrıyla bütünleştirerek farklı tarzda eserler bestelemeye çalışmıştır. Öncelikle kendi yöre ve çevresine ait ezgilerden, tanıştığı aşık ve ozanlardan, radyodan takip ettiği sanatçılardan etkilenecek kendini müzikal anlamda geliştirmeye çalışmış ve yaptığı bestelere yansıtmıştır. Afyon Belediye Musiki Eğitim Merkezi’nde ud ve tanbur enstrümanları ile tanışmasıyla sanat müziğine de ilgi duymuş bu alanda da beste çalışmaları yapmıştır. Farklı tarzlarda beste çalışmaları yapan Aydemir halk müziği formunda yazdığı eserlerinde Hoşafıoğlu mahlasını kullanmıştır. Halk müziği formundaki bestelerini bağlama, sanat müziği

formundaki bestelerini ise ud eşlikli yazdığı tespit edilmiştir. Bestelerinde 6/8, 2/4, 4/4, 9/8, 5/8, 8/8, 7/8, 10/8'lik usûl kalıplarını kullanmıştır.

Aydemir bugüne kadar bestelediği eserlerle ilgili herhangi bir albüm çalışması yapmamış, eserlerini ticari kaygı gütmenden halk kültürüne fayda sağlamak amacıyla yazdığını belirtmiştir.

2.7. YEDİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR

Araştırmanın yedinci alt problemini oluşturan, “Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’in bestelediği eserler nelerdir?” sorusuna karşılık elde edilen bulgular şu şekilde belirtilmektedir:

Araştırma içerisinde Halil Rıfat Aydemir ile yapılan görüşme sonucunda söz ve müziği kendisine ait olan 17 adet, sözleri başkalarına müziği kendisine ait 5 adet, enstrümantal formda bestelediği 1 adet eser tespit edilmiştir.

Yukarıda belirtilen ilgili eserler aşağıda alfabetik sırayla tablo olarak sunulmuş, ardından ilgili eserlerin notalarına yer verilmiştir.

Tablo 30. Halil Rıfat Aydemir’in Bestelediği Söz ve Müziği Kendisine Ait Olan Eserler

	Eser Adı:	Usûl:	Söz:	Müzik:
1	Akıl Ermez Şu Dünyanın İşine	6/8	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
2	Ana Yurdum Baba Yurdum Emirdağ	2/4	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
3	Beni Seviyorsan Söyle	4/4	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
4	Benim Yarım Nazlı Nazlı Yürüyor	2/4	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
5	Bülbülün Avazı Güle Hoş Gelir	2/4	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
6	Çok Ağır Sınavlar Geçirdim Ama	9/8	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
7	Dedim Güzel Neden Gözlerin Yaşlı	4/4	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
8	Dert Kervanında Bir Garip Yolcuyum	4/4	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
9	Goca Dağın Tepesinde Ot Bitmez	2/4	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
10	Güle Güle İlk Göz Ağrım	9/8	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
11	Her Şeyin Bir Çaresi Var	4/4	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
12	Herkese Güven Duyma Ki	4/4	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
13	İki Göz	4/4	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
14	Senin Güzel Gözlerine	5/8	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
15	Umutlarım Yavaş Yavaş Tükendi	2/4	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
16	Uzaklardan Yanık Bir Türkü Gelir	9/8	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir
17	Yaylanıza Vardım Çiğdemler Açmış	2/4	Halil Rıfat Aydemir	Halil Rıfat Aydemir

Şekil 31. Akıl Ermez Şu Dünyanın İşin

SÖZ VE MÜZİK
HALİL RIFAT AYDEMİR

AKIL ERMEZ ŞU DÜNYANIN İŞİNE

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

SÜRE : 90

♩

(SAZ)

A KIL ER MEZ ŞU DÜN YA NI Nİ Şİ NE

MA RAN GO ZUN GU MAŞ DİL Dİ ĞİN GÖR DÜM

MA RAN GO ZUN GU MAŞ DİL Dİ ĞİN GÖR DÜM

DOĞ RU LUK DÜ RÜS LÜK Dİ YEN İN SA NİN

YE Tİ MİN MA LI Nİ ÇAL DI ĞİN GÖR DÜM

Şekil 31 (Devam). Akıl Ermez Şu Dünyanın İşin

AKIL ERMEZ ŞU DÜNYANIN İŞİNE -2

-1-

AKIL ERMEZ ŞU DÜNYANIN İŞİNE
MARANGOZUN KUMAŞ DİLDİĞİN GÖRDÜM
DOĞRULUK DÜRÜSTLÜK DİYEN İNSANIN
YETİMİN MALINI ÇALDIĞIN GÖRDÜM

-2-

EŞŞEĞE BİNEMEZ ATI BEYENMEZ
HAZIRDAN YİYENE DAĞLAR DAYANMAZ
KENDİ KOMŞUSUNA MALIN GÜVENMEZ
SOYGUNCUYA RÜŞVET SALDIĞIN GÖRDÜM

-3-

MEMNUN OLUR MADALYALAR TAKILSA
ANLAŞILMAZ BU NE BİÇİM AKILSA
DAYANAMAZ IRZINA KEM BAKILSA
EL IRZINI HELAL KILDIGINI GÖRDÜM

-4-

ELİFİ BİLMEYEN HOCAYI TAŞLAR
SIRASI GELMEDEN KELAMA BAŞLAR
HOŞAFOĞLU AKTI GÖZÜMDEN YAŞLAR
ASLANIN ÇAKALDAN YILDIĞIN GÖRDÜM

Tablo 31. Akıl Ermez Şu Dünyanın İşin Eser Analizi

Söz	Halil Rıfat Aydemir
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Mahur
Konusu – Türü	Yerme, Eleştirme
Karar Sesi	Sol
Usûl	6/8
En Pes Perde	Sol
En Tiz Perde	Mi
Ses Aralığı	6 Ses
Mahur Makam Dizisi	

Şekil 32. Ana Yurdum Baba Yurdum Emirdağ

SÖZ - MÜZİK
HALİL RIFAT AYDEMİR

ANA YURDUM BABA YURDUM EMİRDAĞ

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

SÜRESİ : 55

(SAZ)

BA HA RIN DA__ YAY LA__ SI NA__ KON DU__ ĞUM__

YA ZI SIN DA__ GÜ NE__ ŞİN DE__ YAN DI__ ĞIM__ ZEM HE Rİ DE__

POY RA__ ZIN DA DON DU__ ĞUM__ A NA YUR DUM BA BA__ YUR DUM

E MİR__ DAĞ__ ÖZ MEM LE KE__ TİM__

-1-

BAHARINDA YAYLASINA KONDUĞUM
YAZISINDA GÜNEŞİNDE YANDIĞIM
ZEMHERİNDE POYRAZINDA DONDUĞUM

Nakarat

ANA YURDUM BABA YURDUM EMİRDAĞ
ÖZ MEMLEKETİM

-2-

BULGUR ZAMANINDA SOKU DÖĞDÜĞÜM
KİNA GECESİ DAMAT ÖĞDÜĞÜM
HER SOHBETTE BİN KEZ KURBAN OLDUĞUM

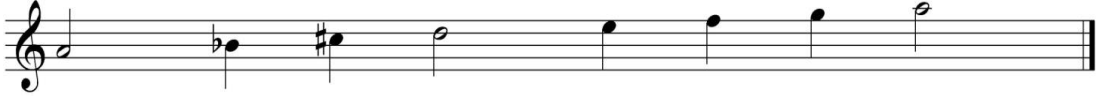
Nakarat

-3-

HOŞAFOĞLU NE SÖYLESEM AZ GELİR
HER TÜRKÜDE LİRİK LİRİK SÖZ GELİR
KOYUN KEÇİ SAĞMAL GELİR YOZ GELİR

Nakarat

Tablo 32. Ana Yurdum Baba Yurdum Emirdağ Eser Analizi

Söz	Halil Rıfat Aydemir
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Hicaz
Konusu – Türü	Memleket Sevdası
Karar Sesi	La
Usûl	2/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Sol
Ses Aralığı	7 Ses
Hicaz Makam Dizisi	
	

Şekil 33. Beni Seviyorsan Söyle

SÖZ - MÜZİK
HALİL RIFAT AYDEMİR

BENİ SEVİYORSAN SÖYLE

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

SÜRESİ : 70

(SAZ.)

BE Nİ SE Vİ

YOR SAN SÖY LE SE NİN İ ÇİN

ÖL DÜM GÜ LÜM KEN Dİ Nİ ZOR

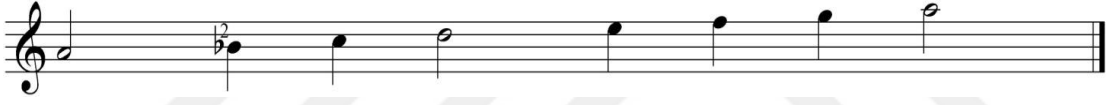
LA MA ÖY LE KA PI NA KUL

OL DUM GÜ LÜM

-1-
BENİ SEVİYORSAN SÖYLE
SENİN İÇİN ÖLDÜM GÜLÜM
KENDİNİ ZORLAMA ÖYLE
KAPINA KUL OLDUM GÜLÜM

-2-
HOŞAFOĞLU SANA VURGUN
SENSİZ ZİNDAN HAYAT HER GÜN
PEŞİNDEN KOŞMAKTAN YORGUN
SENİN İÇİN ÖLDÜM GÜLÜM

Tablo 33. Beni Seviyorsan Söyle Eser Analizi

Söz	Halil Rıfat Aydemir
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Uşak
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	4/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Re
Ses Aralığı	4 Ses
Uşak Makam Dizisi	
	

Şekil 34. Benim Yarım Nazlı Nazlı Yürüyor

SÖZ - MÜZİK
H.RIFAT AYDEMİR

BENİM YARİM NAZLI NAZLI
YÜRÜYÖR

NOTAYAALAN
H.RIFAT AYDEMİR

SÜRESİ:

♩

(SAZ.)

BE NİM YA RİM NAZ LI NAZ LI YÜ RÜ YOR

YÜ RÜ DÜK CE TÜM YAĞ LA RİM E Rİ YOR MU HAN NE TİN

GÖ ZÜ HEP ÜS TÜ MÜZ DE UY KU SUN DA Bİ LE Bİ Zİ

GÖ RÜ YOR MU HAN NE TİN GÖ ZÜ HEP ÜS TÜ MÜZ DE

Şekil 34 (Devam). Benim Yarım Nazlı Nazlı Yürüyor

BENİM YARIM NAZLI NAZLI YÜRÜYOR - 2

UY KU SUN DA Bİ LE Bİ Zİ GÖ RÜ YOR (SAZ)

RÜZ GAR O LUP SAÇ LA RIN DA DO LAŞ SAM TOP RAK O LUP

YOL LA RI NA KA RIŞ SAM BİR GÜN OL SUN SEN DEN AY RI

YA PA MAM BÜL BÜL O LUP GÜL DA LIN DA BU LUŞ SAM

SAZ

-1-

BENİM YARIM NAZLI NAZLI YÜRÜYOR
YÜRÜDÜKÇE TUM YAĞLARIM ERİYOR
MUHANNETİN GÖZÜ HEP ÜZERİMİZDE
UYKUSUNDA BİLE BİZİ GÖRÜYOR

-2-

RÜZGAR OLUP SAÇLARINDA DOLAŞSAM
TOPRAK OLUP YOLLARINA KARIŞSAM
BİR GÜN OLSUN SENDEN AYRI YAPAMAM
BÜLBÜL OLUP GÜL DALINDA BULUŞSAM

-3-

COŞKUN ÇAYLAR GİBİ AKARSIN YARİM
ÇİĞDEM GÜLÜ GİBİ KOKARSIN YARİM
GÜZELLİĞİN İLE ÇOK CANLAR YANAR
BENİ CAYIR CAYIR YAKARSIN YARİM

-4-

HOŞAFOĞLU YAYLALARI YURT YAPAR
YİĞİTLER KOYNUNDA GÜZELLER YATAR
KÖTÜLER YİĞİDE YAR OLMAZ İMİŞ
MERT OLMAYAN NAMERT ADAMI YAKAR

Tablo 34. Benim Yarım Nazlı Nazlı Yürüyor Eser Analizi

Söz	Halil Rıfat Aydemir
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Uşak
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	2/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Fa
Ses Aralığı	6 Ses
Uşak Makam Dizisi	
	

Şekil 35. Bülbulün Avazı Güle Hoş Gelir

SÖZ - MÜZİK
HALİL RIFAT AYDEMİR

BÜLBÜLÜN AVAZI GÜLE HOŞ GELİR

NOTAYAALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

SÜRESİ : 65

(SAZ)

.) BÜL BÜ LÜN A VA__ Zİ__ GÜ LE HOŞ__ GE__ LİR__

HER KE ŞİN BİR__ GÜ LÜ VAR DIR__ Bİ Lİ RİM DE__ VAR DIR Bİ Lİ__

RİM__ YAZ AY LA RI Bİ__ TER__ KA RA KIŞ__ GE__ LİR__

HER KI ŞIN SO__ NU NU BA__ HAR Bİ Lİ RİM DE__ BA HAR Bİ Lİ__

RİM__

-1-

BÜLBÜLÜN AVAZI GÜLE HOŞ GELİR
HERKESİN BİR GÜLÜ VARDIR BİLİRİM
YAZ AYLARI GELİR KARA KIŞ GELİR
HER KİŞİN SONUNU BAHAR BİLİRİM

-2-

YÜREKLERDE ATEŞ YANAR KOR OLUR
HAL BİLMEZE DERT ANLATMAK ZOR OLUR GAYET ZOR OLUR
HER AŞIĞIN GÖNLÜNDE BİR YAR YATAR
SEVENLERİN ÖZÜ NARDIR BİLİRİM

-3-

HOŞAFOĞLU AŞIK SAZIN ÇAL YETER
MUHABBETİN UMMANINA DAL YETER ,YAR BUL YETER
SEVENİN KİM DÜŞMANIN KİM BİL YETER
BENİ SEVEN BANA YARDIR BİLİRİM YARDIR BİLİRİM

Tablo 35. Bülbülün Avazı G le Ho  Gelir Eser Analizi

Söz	Halil Rıfat Aydemir
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Kürdi
Konusu – Türü	���t
Karar Sesi	La
Usûl	2/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Sol
Ses Aralığı	7 Ses
Kürdi Makam Dizisi	
	

Şekil 36. Çok Ağır Sınavlar Geçirdim Ama

SÖZ - MÜZİK
HALİL RIFAT AYDEMİR

ÇOK AĞIR SINAVLAR GEÇİRDİM AMA

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

SÜRE : 150

NAV_LAR GE_ÇIR_ DİM_ A_ MA SAZ . . . SON SI NA VİM_ A_ Cİ_ Sİ_ ZOR_

YA_ RAB_ Bİ SAZ . . . YÜK ÜS TÜ NE_ YÜK_ YÜK_ LE_ DİN_ SEN_ BA_ NA SAZ . . .

_ DİN LEN ME_ YE_ BİR_ ZA_ MAN_ VER_ YA_ RAB_ Bİ SAZ . . .

-1-

ÇOK AĞIR SINAVLAR GEÇİRDİMAMA
SON SINAVIN ACISI ZOR YARABBI
YÜK ÜSTÜNE YÜK YÜLEDİN SEN BANA
DİNLENMEYE BİR ZAMAN VER YARABBI

-2-

YÜKÜM AĞIR TAŞIMAYA ÇALIŞTIM
HİMMET ETTİM SABRETMEYE ALIŞTIM
BİLMİYEREK HANGİ SUÇA KARIŞTIM
BU KULUN AFFINA MAZHAR YARABBI

-3-

HOŞAFOĞLU DAYANACAK GÜCÜM YOK
BİLİRİM KULUNAMERHAMETİN ÇOK
SENİN VERDİĞİN NİMETLE KARNIM TOK
AHİRETTE KULUN DÜCHAR YARABBI

Tablo 36. Çok Ağır Sınavlar Geçirdim Ama Eser Analizi

Söz	Halil Rıfat Aydemir
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Hüzzam
Konusu – Türü	Allaha Yakarış
Karar Sesi	Si
Usûl	9/8
En Pes Perde	Si
En Tiz Perde	La
Ses Aralığı	7 Ses
Hüzzam Makam Dizisi	
	

Şekil 37. Dedin Güzel Neden Gözlerin Yaşlı

SÖZ - MÜZİK
HALİL RIFAT AYDEMİR

DEDİM GÜZEL NEDEN GÖZLERİN YAŞLI

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

SÜRESİ 100:

Ş

SAZ

DE DİM GÜ ZEL

NE DEN GÖZ LE RİN YAŞ LI SAZ

LI SAZ DE Dİ DER DİM ÇOK TUR

Dİ YE Mİ YO RUM SAZ RUM SAZ

GÜL MEK YA KI ŞI YOR EY Hİ LAL KAŞ

LI SAZ LI SAZ DE Dİ GÖZ YA

ŞI MI Sİ LE Mİ YO RUM SAZ RUM

-1-

DEDİM GÜZEL NEDEN GÖZLERİN YAŞLI
DEDİ DİRDİM ÇOKTUR GÜLEMİYORUM
GÜLMEK YAKIŞIYOR EY Hİ LAL KAŞLI
DEDİ GÖZ YAŞIMI SİLEMİYORUM

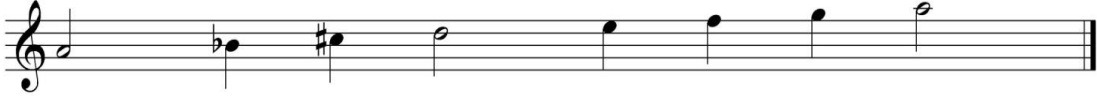
-2-

DEDİM DERTLERİNE BEN ORTAK OLSAM
DEDİ Kİ BEN SANA GÜVENEBİLSEM
DEDİM SENİN İLE AĞLAYIP GÜLSEM
DEDİ OLURMU Kİ BİLEMİYORUM

-3-

DEDİM ÇOK GÜZELSİN MUTLU OL YETER
DEDİ SEVDA BENİM İÇİMDE TÜTER
DEDİM HOŞAFOĞLU GÖNLÜNÜ AÇAR
DEDİ KORKUYORUM GİREMİYORUM

Tablo 37. Dedin Güzel Neden Gözlerin Yaşlı Eser Analizi

Söz	Halil Rıfat Aydemir
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Hicaz
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	4/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Sol
Ses Aralığı	7 Ses
Hicaz Makam Dizisi	
	

Şekil 38. Dert Kervanında Bir Garip Yolcuym

SÖZ - MÜZİK
HALİL RIFAT AYDEMİR

DERT KERVANINDA BİR GARİP
YOLCUYUM

NOTAYAALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

SÜRESİ : 70

♩

(SAZ)

1

2

DERT KER VA NIN DA BİR GA RİP

YOL CU YUM DU RAK BEL Lİ DE GİL A KAR

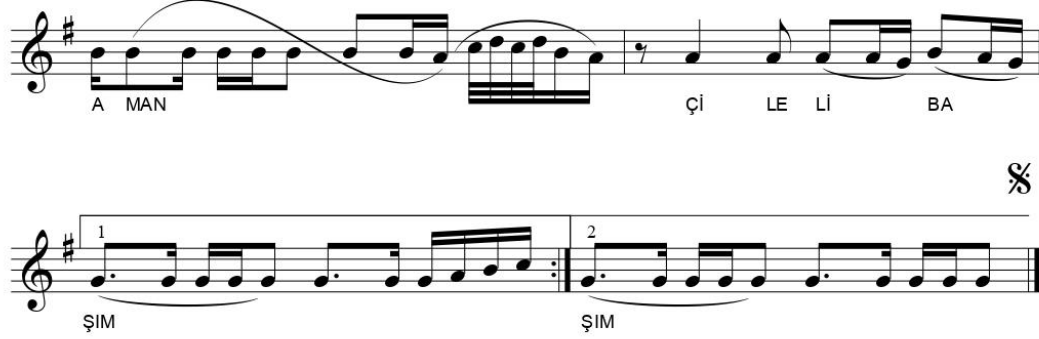
GÖZ YA ŞIM NE RE Gİ DE CE ĞİM BEN DE

Bİ LE MEM DERT LE RİM DEN BAŞ KA YOK AR

KA DA ŞIM A MAN

Şekil 38 (Devam). Dert Kervanında Bir Garip Yolcuyum

DERT KERVANINDA BİR GARİP YOLCUYUM -2

-1-

DERT KERVANINDA BİR GARİP YOLCUYUM
DURAK BELLİ DEĞİL AKAR GÖZ YAŞIM
NERE GİDECEĞİM BEN DE BİLEMEM
DERTLERİMDEN BAŞKA YOK ARKADAŞIM

-2-

AŞKIN YELİ VURMUŞ KIRMIŞ DALIMI
DOSTLARIM SIRT DÖNMÜŞ TUTMAZ ELİMİ
NAZLI YAR ANLAMAZ OLMUŞ HALİMİ
KARLI DAĞLAR GİBİ DUMANLI BAŞIM

-3-

HOŞA FOĞLU AŞIK KEREM GİBİDİR
SEVDANIN ELİNDE VEREM GİBİDİR
BAYKUŞLAR TÜNEMİŞ VİRAN GİBİDİR
HER DAİM SIZILAR TOPRAĞIM TAŞIM

Tablo 38. Dert Kervanında Bir Garip Yolcuyum Eser Analizi

Söz	Halil Rıfat Aydemir
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Mahur
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	Sol
Usûl	4/4
En Pes Perde	Sol
En Tiz Perde	Sol
Ses Aralığı	8 Ses
Mahur Makam Dizisi	

Şekil 39. Goca Dağın Tepesinde Ot Bitmez

SÖZ - MÜZİK
HALİL RIFAT AYDEMİR

GOCA DAĞIN TEPESİNDE OT BİTMEZ

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

SÜRESİ : 70

GO CA DA ĞIN TE PE SIN__ DE__ OT BİT MEZ__

OT BİT__ MEZ__ YA Rİ GÖ RE__ MEZ SEM__ İ ŞİM__

RAS GİT__ MEZ__ RAS GİT__ MEZ__

BU DÜN YA DA HER KE ZE SÖZ__ GE ÇİR DİM__

GE ÇİR DİM__ BEN YA RE SÖY LE RİM__ SÖ ZÜM__

KAR ET__ MEZ__ KAR ET__ MEZ__

-1-

GOCA DAĞIN TEPESİNDE OT BİTMEZ
YARI GÖREMEZSEM İŞİM RAST GİTMEZ
BU DÜNYADA HERKESE SÖZ GEÇİRDİM
BEN YARE SÖYLERİM SÖZÜM KAR ETMEZ

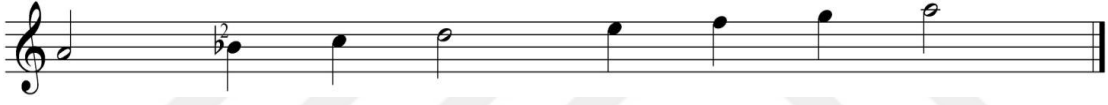
-2-

YARIN YOLLARINI GÖZLER DURURUM
SEVDAN İLE GÜNDEN GÜNE ERİRİM
BİR KEZ OLSUN YAR KOYNUNDA UYUSAM
ONİKİ KOYUNU KURBAN VERİRİM

-3-

HOŞAFOĞLU GÖNÜL SAZI ÇALAYIM
NERE GİTSEN BEN ARDINDAN GELEYİM
KÖTÜLERİN GÖZÜ HEP ÜSTÜMÜZDE
ÖLESİYE ONMASINLAR DİLEĞİM

Tablo 39. Goca Dağın Tepesinde Ot Bitmez Eser Analizi

Söz	Halil Rıfat Aydemir
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Uşak
Konusu – Türü	Yerme, Eleştirme
Karar Sesi	La
Usûl	2/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Fa
Ses Aralığı	6 Ses
Uşak Makam Dizisi	
	

Şekil 40. Güle Güle İlk Göz Ağrım

SÖZ - MÜZİK
HALİL RIFAT AYDEMİR

GÜLE GÜLE İLK GÖZ AĞRIM

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

SÜRESİ: 85

♩

(SAZ

BÖY LEY MİŞ A LIN YA ZI MIZ

GÜ LE GÜ LE İLK GÖZ AĞ RIM

ÖK SÜZ KAL DI DÖRT KI ZI MIZ

GÜ LE GÜ LE İLK GÖZ AĞ RIM

♩

-1-

BÖYLEYMiŞ ALIN YAZIMIZ
GÜLE GÜLE İLK GÖZAĞRIM
ÖKSÜZ KALDI DÖRT KIZIMIZ
GÜLE GÜLE İLK GÖZAĞRIM

-2-

BETÜL İNCİM SENİ BULSUN
ANAM DEYİP SENİ SARSIN
SENİ CENNETİNE ALSIN
GÜLE GÜLE İLK GÖZAĞRIM

-3-

HOŞAFOĞLU ACI ÇEKTİM
SEN DE ÇEKTİN BEN DE ÇEKTİM
GEL DESEYDİN GELECEKTİM
GÜLE GÜLE İLK GÖZAĞRIM

Tablo 40. Güle Güle İlk Göz Ağrım Eser Analizi

Söz	Halil Rıfat Aydemir
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Nihavend
Konusu – Türü	Sevda, Ölüm, Veda
Karar Sesi	Sol
Usûl	9/8
En Pes Perde	Fa#
En Tiz Perde	Sol
Ses Aralığı	9 Ses
Nihavend Makam Dizisi	

Şekil 41. Her Şeyin Bir Çaresi Var

SÖZ - MÜZİK
HALİL RIFAT AYDEMİR

HERŞEYİN BİR ÇARESİ VAR

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

SÜRESİ : 90

Ş

SAZ

HER ŞE YİN BİR ÇA RE Sİ VAR

DOK TO RUM SEN İ LA CIM SEN

SE Vİ YO RUM DE SEN NE VAR

DOK TO RUM SEN İ LA CIM SEN

-1-

HER ŞEYİN BİR ÇARESİ VAR
DOKTORUM SEN İLACIM SEN
SEVİYORUM DESEN NE VAR
DOKTORUM SEN İLACIM SEN

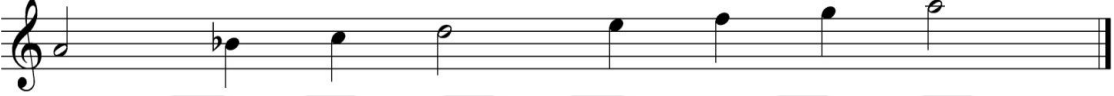
-2-

AÇ GÖNLÜNÜ BİRAZ BANA
ERİYORUM YANA YANA
SEVİYORUM DESEN BANA
DOKTORUM SEN İLACIM SEN

-3-

HOŞAFOĞLU SANA BAĞLI
ATEŞİNLE YÜREK DAĞLI
VURGUN SANA EMİRDAĞLI
DOKTORUM SEN İLACIM SEN

Tablo 41. Her Şeyin Bir Çaresi Var Eser Analizi

Söz	Halil Rıfat Aydemir
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Kürdi
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	4/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Fa
Ses Aralığı	6 Ses
Kürdi Makam Dizisi	
	

Şekil 42. Herkese Güven Duyma Ki

SÖZ - MÜZİK
HALİL RIFAT AYDEMİR

HERKESE GÜVEN DUYMA Kİ

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

SÜRESİ : 60

§

(SAZ.)

HERKE SE GÜ VEN DUY MAKİ ELLER SE Nİ İN CİT ME SİN

GİYBET E DE NE UY MA Kİ DİL LER SE Nİ İN CİT ME SİN

GİYBET E DE NE UY MA Kİ DİL LER SE Nİ İN CİT ME SİN

YAR (SAZ.....) GİYBET E DE NE UY MA Kİ

DİL LER SE Nİ İN CİT ME SİN DİLLER SE Nİ İN CİT ME SİN YAR (SAZ.....)

§

-1-

HERKESE GÜVEN DUYMA Kİ
ELLER SENİ İNCİTMESİN
GİYBET EDENE UYMA Kİ
DİLLER SENİ İNCİTMESİN

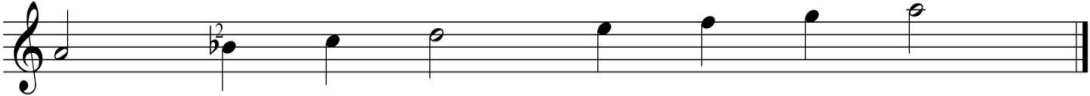
-2-

HER SÖYLENEN SÖZÜ DUYMA
KEM SÖYLENEN SÖZE UYMA
SAYGI BİLMİYENİ SAYMA
KULLAR SENİ İNCİTMESİN

-3-

HOŞAFOĞLU GİR MEYDANA
KAMİLLERLE VAR MEYDANA
MUHABBETİ SER MEYDANA
YOLLAR SENİ İNCİTMESİN

Tablo 42. Herkese Güven Duyma Ki Eser Analizi

Söz	Halil Rıfat Aydemir
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Uşak
Konusu – Türü	Öğüt
Karar Sesi	La
Usûl	4/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	La
Ses Aralığı	8 Ses
Uşak Makam Dizisi	
	

Şekil 43. İki Göz

SÖZ - MÜZİK
HALİL RIFAT AYDEMİR

İKİ GÖZ

NOTAYAALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

SÜRESİ : 75

Ş

(SAZ)

AN LAT MA SII ZOR DUR BA ZI ŞEY LE RİN (SAZ.....)

BİRBA KIŞ TA ESİR E DER İ Kİ GÖZ (SAZ.....)

AKLIN A LIR HA NIM LA RİN BEY LE RİN (SAZ.....)

A ŞIK LA RİN İL HAM SA ÇAR İ Kİ GÖZ (SAZ.....)

İ Kİ GÖZ (SAZ.....) İ Kİ GÖZ

-1-

ANLATMASI ZORDUR BAZI ŞEYLERİN
BİR BAKIŞTA ESİR EDER İKİ GÖZ
AKLIN ALIR HANIMLARIN BEYLERİN
AŞIKLARA İLHAM SAÇAR İKİ GÖZ

-2-

BAKİŞIYLA SARP DAĞLARDAN AŞIRIR
UÇSUZ BUCAKSIZ ÇÖLLERE DÜŞÜRÜR
ESİRİ OLURSUN AKLIN AŞIRIR
ŞARAP GİBİ SENİ İÇER İKİ GÖZ

-3-

HOŞAFOĞLU NE SÖYLESEN BOŞUNA
ESTİRİR SEVDA YELİNİ BAŞINA
GÜNEŞ GİBİ DOĞAR GÖNÜL KİŞİNE
MUHABBETE YELKEN AÇAR İKİ GÖZ

Tablo 43. İki Göz Eser Analizi

Söz	Halil Rıfat Aydemir
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Uşak
Konusu – Türü	Gözlerin Manevi Etkisi
Karar Sesi	La
Usûl	4/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Fa
Ses Aralığı	6 Ses
Uşak Makam Dizisi	
	

Şekil 44. Senin Güzel Gözlerine

SÖZ - MÜZİK
HALİL RIFAT AYDEMİR

SENİN GÜZEL GÖZLERİNE

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

SÜRESİ : 120

§

(SAZ)

SE NİN GÜ ZEL GÖ Z LE Rİ NE BAKTI K Ç A HU ZUR BU LU RUM

BE Nİ Ç E KER LER DE Rİ NE

GÖ Z LE RİN DE KAY BO LU RUM

(SAZ)

-1-

SENİN GÜZEL GÖZLERİNE
BAKTIKÇA HUZUR BULURUM
BENİ ÇEKERLER DERİNE
GÖZLERİNDE KAYBOLURUM

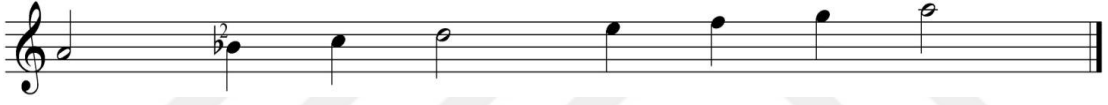
-2

NASIL SEVDİM SENİ BİLSEN
NERE BAKSAM ORADA SEN
GÜLLER AÇAR SEN GÜLERSEN
YANNDA HUZUR BULURUM

-3-

HOŞAFOĞLU SANA VURGUN
YOLLARINI GÖZLER HERGÜN
BOYNUMA SARILDIĞIN GÜN
YOLUNA KURBAN OLURUM

Tablo 44. Senin Güzel Gözlerine Eser Analizi

Söz	Halil Rıfat Aydemir
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Uşak
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	5/8
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Fa
Ses Aralığı	6 Ses
Uşak Makam Dizisi	
	

Şekil 45. Umutlarım Yavaş Yavaş Tükendi

SÖZ - MÜZİK
HALİL RIFAT AYDEMİR

UMUTLARIM YAVAŞ YAVAŞ TÜKENDİ

NOTAYAALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

SÜRESİ : 60

§

UMUT LA RİM YA VAŞ YA VAŞ TÜ KEN Dİ BEN DE NİZ İS

TE RİM GÖ LE ÇEV RI LİR O TU RUP BİR NE FES A LA

YİM DE SEM UÇSUZ BU CAK SİZ BİR YO LA DÜ ŞERİM

HA YAL KUR SAM HA YAL LE RİM YO KO LUR GEL DE Dİ ĞİM

BİR ÇA LI YA TA KI LİR ZA MAN GE ÇER FIR SA TEL DEN

YO KO LUR ÇÖKMÜŞ Vİ RAN OL MUŞ HA LE DÜ ŞE RİM

§

-1-

UMUTLARIM YAVAŞ YAVAŞ TÜKENDİ
BEN DENİZ İSTERİM GÖLE ÇEVİRİLİR
OTURUP BİR NEFES ALAYIM DESEM
UÇSUZ BUCAKSIZ BİR YOLA DÜŞERİM

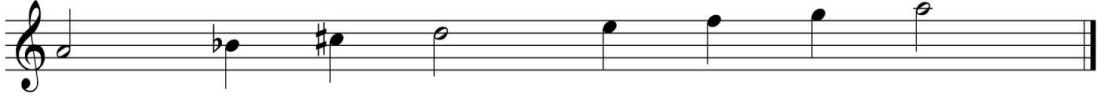
NAKARAT

HAYAL KURSAM HALLERİM YOK OLUR
GEL DEDİĞİM BİR ÇALIYA TAKILIR
ZAMAN GEÇER FIRSAT ELDEN YOK OLUR
ÇÖKMÜŞ VİRAN OLMUŞ HALE DÜŞERİM

-2-

HOŞAFOĞLU DERTLERİM HER BİÇİMDE
BİR TEK SİYAH SAÇ KALMADI BAŞMDA
YÜZÜM GÜLSE DE SANCI VAR İÇİMDE
BELKİ ÇARE OLAN KULA DÜŞERİM

Tablo 45. Umutlarım Yavaş Yavaş Tükendi Eser Analizi

Söz	Halil Rıfat Aydemir
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Hicaz
Konusu – Türü	Karamsarlık
Karar Sesi	La
Usûl	2/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Fa
Ses Aralığı	6 Ses
Hicaz Makam Dizisi	
	

Şekil 46. Uzaklardan Yanık Bir Türkü Gelir

SÖZ - MÜZİK
HALİL RIFAT AYDEMİR

UZAKLARDAN YANIK BİR TÜRKÜ GELİR

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

SÜRESİ : 120

(SAZ)

U ZAK LAR DAN

YA NIK BİR TÜR KÜ GE LİR (SAZ.....)

HAS RET YÜK LÜ KE DER YÜK LÜ GAM YÜK LÜ (SAZ.....)

O KA DAR DUY GULU BİR A VAZ GE LİR (SAZ.....)

SEV DA YÜK LÜ SEV Gİ YÜK LÜ

DEM YÜK LÜ (SAZ.....)

-1-
AKLARDAN YANIK BİR TÜRKÜ GELİR
SRET YÜKLÜ KEDER YÜKLÜ GAM YÜKLÜ
ÇADAR DUYGULU BİR AVAZ GELİR
VDA YÜKLÜ SEVGİ YÜKLÜ DEM YÜKLÜ

-3-

TÜRKÜLERLE SÖYLER BÜTÜN DİRDİNİ
YILLAR ÖNCE TERKEYLEMİŞ YURDUNU
HOŞAFOĞLU OLMUŞ GÖNÜL VURGUNU
SAZLAR YÜKLÜMİZRAP YÜKLÜ BÂM YÜKLÜ

-2-
ALIR UZAK DİYARLARA GÖTÜRÜR
HASRET YÜREĞİMİ YAKAR BİTİRİR
ALLİ GELİN TAŞ BAŞINDA OTURUR
HALAY YÜKLÜ HORON YÜKLÜ CEM YÜKLÜ

Tablo 46. Uzaklardan Yanık Bir Türkü Gelir Eser Analizi

Söz	Halil Rıfat Aydemir
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Hüseyni
Konusu – Türü	Sevda, Hasret
Karar Sesi	La
Usûl	9/8
En Pes Perde	Sol
En Tiz Perde	Mi
Ses Aralığı	6 Ses
Hüseyni Makam Dizisi	
	

Şekil 47. Yaylanıza Vardım Çiğdemler Açmış

SÖZ - MÜZİK
HALİL RIFAT AYDEMİR

YAYLANIZA VARDIM ÇİĞDEMLER AÇMIŞ

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

SÜRESİ : 65

Ş

(SAZ

5

YAY LA NI ZA VAR DIM ÇİĞ DEM LER AÇ MIŞ

9

BAK TIM NAZ LI YARIM GU ZU YU SEÇ MIŞ DE GU ZU YU SEÇ

13

MIŞ ZA MAN IN DA DİN LE ME DİN SÖ ZÜ MÜ

17

SEN DEN DE BEN DEN DE SEV DA LIK GEÇ MIŞ DE

20

SEV DA LIK GEÇ MIŞ

Ş

-1-

YAYLANIZA VARDIM ÇİĞDEMLER AÇMIŞ
BAKTIM NAZLI YARIM GUZUYU SEÇMİŞ
ZAMANINDA DİNLEMEDİN SÖZÜMÜ
SENDEN DE BENDEN DE SEVDALIK GEÇMİŞ

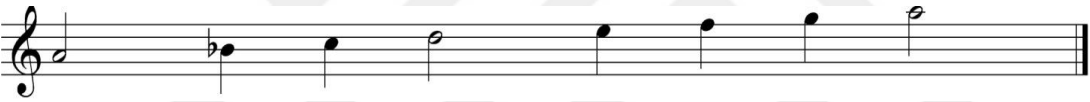
-2-

ÇİĞİL ÇİĞİL DERELERDEN SU AKAR
NAZLI YAR ÇIKMIŞDA GEDİKTEN BAKAR
PINARIN BAŞINA GEL DE KONUŞAK
HASRETLİK SENİDE BENİDE YAKAR

-3-

TÜFEĞİM DALIMDA AVA GİDERİM
ONA VERMEM DEMİŞ ZALİM PEDERİN
BABAYIN GÖNLÜNÜ EDEYİM DERKEN
VERMİŞLER YARIMI NASIL EDEYİM

Tablo 47. Yaylanıza Vardım Çiğdemler Açmış Eser Analizi

Söz	Halil Rıfat Aydemir
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Kürdi
Konusu – Türü	Sevda, Aşk
Karar Sesi	La
Usûl	2/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	Fa
Ses Aralığı	6 Ses
Kürdi Makam Dizisi	
	

Tablo 48. Halil Rıfat Aydemir'in Bestelediği Sözü Başkalarına Müziği Kendisine Ait Olan Eserler

	Eser Adı:	Usûl:	Söz:	Müzik:
1	Emirdağ	5/8	Şükrü Türkmen	Halil Rıfat Aydemir
2	Havalardan Gara Bulut Ağıyo	2/4	Anonim	Halil Rıfat Aydemir
3	Tipi Tipi Yağıyordu	8/8	Halil Soyuer	Halil Rıfat Aydemir
4	Rast İlahi	9/8	Yunus Emre	Halil Rıfat Aydemir
5	Alem Şahit Kaç Akşamdır	8/8	Ali Akçeken	Halil Rıfat Aydemir

Şekil 48. Alem Şahit Kaç Akşamdır

SÖZ
ALİ AKÇEKEN

MÜZİK
HALİL RİFAT AYDEMİR

RAST ŞARKI
ALEM ŞAHİT KAÇ AKŞAMDİR

NOTAYA ALAN
HALİL RİFAT AYDEMİR

SÜRE : 100

§

(SAZ)

5

9

A LEM ŞA HİT KAÇ AK ŞAM DIR YIL DZ LA RI GÜ DÜ YO RUM

13

İLK AŞ KI MIN BE DE Lİ Nİ GÖZ YA ŞIM LA Ö DÜ YORUM

17

İLK AŞ KI MIN BE DE Lİ Nİ GÖZ YA ŞIM LA Ö DÜ YORUM

21

BİR DAM LAY KEN DÖN DÜ SE LE DÜN GON CAY KEN BU GÜN GÜ LE

25

SO NU YOK YA Bİ LE Bİ LE GÖZ YA ŞIM LA ÖD DÜ YORUM

1

Şekil 48 (Devam). Alem Şahit Kaç Akşamdır

ALEM ŞAHİT KAÇ AKŞAMDİR - 2

29

2

Ö DÜ YO RUM ŞAN SIM YOK MUŞ AŞK TAN YA NA GÜ LE ME DİM

33

KA NA KA NA A ĞİR GEL Dİ BU AŞK BANA GÖZ YAŞIM LA

1 2

37

Ö DÜ YO RUM Ö DÜ YO RUM

-1-

ALEM ŞAHİT KAÇ AKŞAMDİR
YILDIZLARI GÜDÜYORUM
İLK AŞKIMIN BEDELİNİ
GÖZYAŞIMLA ÖDÜYORUM

-2-

BİR DAMLAYKEN DÖNDÜ SELE
BİR GONCAYKEN BİR GÜN GÜLE
SONU YOK YA BİLE BİLE
GÖZYAŞIMLA ÖDÜYORUM

-3-

ŞANSIM YOKMUŞ AŞKTAN YANA
GÜLEMEDİM KANA KANA
AĞIR GELDİ BU AŞK BANA
GÖZYAŞIMLA ÖDÜYORUM

Tablo 49. Alem Şahit Kaç Akşamdır Eser Analizi

Söz	Ali Akçeken
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Rast
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	Sol
Usûl	8/8
En Pes Perde	Fa#
En Tiz Perde	La
Ses Aralığı	10 Ses
Rast Makam Dizisi	
	

Şekil 49. Emirdağ

SÖZ
ŞÜKRÜ TÜRKMEN

MÜZİK
HALİL RFAT AYDEMİR

EMİRDAĞ

NOTAYAALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

SÜRE : 100

HAS RE TIN LE BU RAM BU RAM

YA NA RIM YOK LU ĞUN I

ÇİM DE KOR DUR E MİR DAĞ

ÜÇ DE SE LER A DA ÇA LA

KO NA RIM SEN DEN AY RI

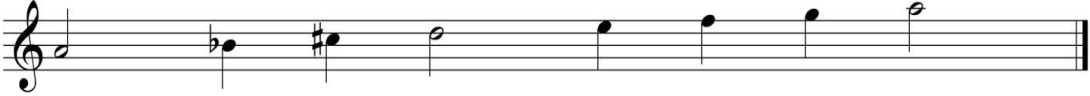
KAL MAK ZOR DUR E MİR DAĞ

-1-
HASRETİNLE BURAM BURAM YANARIM
YOKLUĞUN İÇİMDE KORDUR EMİRDAĞ
ÜÇ DESELER ADAÇAL'A KONARIM
SENDEN AYRI KALMAK ZORDUR EMİRDAĞ

-2-
KIZLARIN GÜZELDİR OĞLUN MERT OLUR
YAĞIZ TENLİ ÇATIK KAŞLI SERT OLUR
DİYEMEZSEM YÜREĞİME DERT OLUR
DİNİMİZ DİLİMİZ BİRDİR EMİRDAĞ

-3-
ANLIMA YAZILMIŞ ÖMÜR YAZIMSIN
BAZEN UMUDUMSUN BAZEN NAZIMSIN
İÇİME DERT OLMUŞ GURBET SAZIMSIN
BAŞKA DİYAR BANADARDIR EMİRDAĞ

Tablo 50. Emirdağ Eser Analizi

Söz	Şükrü Türkmen
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Hicaz
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	6/8
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	La
Ses Aralığı	8 Ses
Hicaz Makam Dizisi	
	

Şekil 50. Havalardan Gara Bulut Ağıyo

SÖZ
ANONİM

HAVALARDAN GARA BULUT AĞIYO

MÜZİK
HALİL RIFAT AYDEMİR

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

SÜRESİ : 71

§

(SAZ)

5

HA VA LAR DAN GA RA BU LUT
NAZ LI YA RIM HEL KE DAK MIŞ

9

A Ğİ YO HA VA LAR DAN GA RA BU LUT A Ğİ YO
KO LU NA NAZ LI YA RIM HEL KE DAK MIŞ KO LU NA

13

(SAZ) Zİ LİF LE Rİ AK GER DA Nİ
DO LA Nİ DO LA Nİ GO YUN

17

DÖ ĞÜ YO A NAM DÖ ĞÜ YO (SAZ)
SA Ğİ YO GO YUN SA Ğİ YO

§

-1-

HAVALARDA GARA BULUT AĞIYO
ZİLİFLERİ AK Gerdanı DÖĞÜYO ANAM DÖĞÜYO
NAZLI YARİM HELKE DAKMIŞ GOLUNA
DOLANI DOLANI GOYUN SAĞIYO GOYUN SAĞIYO

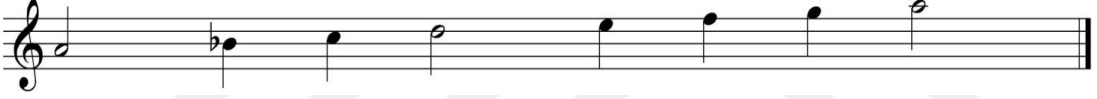
-2-

GAPIMIZIN ÖNÜ YEŞİL GAVAKLI
MELEŞİYO GOYUNNARI BOYAKLI ANAM BOYAKLI
SENİ BANA YAR ETMEYEN GEDELER
İNŞALLAH OLURLAR AĞAÇ AYAKLI AĞAÇ AYAKLI

-3-

DOLANDIM ÇEŞMEYE Bİ SU İÇMEYE
EL ETTİM YARİME GUZU SEÇMEYE GUZU SEÇMEYE
OTURDUK YARİNEN Bİ GAVİL GURDUK
HARMANNAR BİTİNCİ GOYUP GAÇMAYA GOYUP GAÇMAYA

Tablo 51. Havalardan Gara Bulut Ağıyo Eser Analizi

Söz	Anonik
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Kürdi
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	La
Usûl	2/4
En Pes Perde	La
En Tiz Perde	La
Ses Aralığı	8 Ses
Kürdi Makam Dizisi	
	

Şekil 51. Tipi Tipi Yağıyordu

HÜZZAM ŞARKI TİPİ TİPİ YAĞIYORDU

SÜRE : 90

SÖZ
HALİL SOYUER

MÜZİK
HALİL RIFAT AYDEMİR

NOTA YAZAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

TI Pİ TI Pİ (SAZ . . .) YA ĞI YOR DU KAR Ö NÜN DE (SAZ . . .) O NU GÖR DÜM

KI LA VUZ DU DEĞ NE ĞİN LE KÖR Ö NÜN DE (SAZ . . .) O NU GÖR DÜM

(SAZ) (SAZ) ŞU NA YAR DI BU NA YAR DI

BİR O LA NA BİN KA DAR DI BOL DA BAŞ TAN BE Rİ VAR DI

VAR Ö NÜN DE (SAZ . . .) O NU GÖR DÜM (SAZ) (SAZ)

O NUN LA DIR Ö NÜM AR DIM (SAZ . . .) NE RE GİT SEM O NA VAR DIM

Şekil 51 (Devam). Tipi Tipi Yağıyordu

— KO ŞU YOR DU YAR— DIM— YAR— DIM NAR Ö NÜN— DE (SAZ . .) O NU GÖR— DÜM

1 (SAZ) 2 (SAZ)

-1-

TİPİ TİPİ KAR YAĞIYORDU KAR ÖNÜNDE
ONU GÖRDÜM KLAVUZDU DEĞNEĞİNLE
KÖR ÖNÜNDE ONU GÖRDÜM

NAKARAT

ŞUNA YARDI BUNA YARDI
BİR OLANA BİN KADARDI
BOLDA BAŞTAN BERİ VARDI
VAR ÖNÜNDE ONU GÖRDÜM

-2-

ONUNLADIR ÖNÜMARDIM
NERE GİTSEM ONA VARDIM
ONA VARDIM KOŞUYORDU
YARDIM YARDIM NAR ÖNÜNDE
ONU GÖRDÜM

NAKARAT

Tablo 52. Tipi Tipi Yağıyordu Eser Analizi

Söz	Halil Soyuer
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Hüzzam
Konusu – Türü	Aşk, Sevda
Karar Sesi	Si
Usûl	8/8
En Pes Perde	Sol
En Tiz Perde	Do
Ses Aralığı	11 Ses
Hüzzam Makam Dizisi	
	

Şekil 52. Rast İlahi

RAST İLAHİ

SÖZ
YUNUS EMRE

MÜZİK
HALİL RIFATAYDEMİR

SÜRE : 100

SEN SİN KE RİM__ SEN SİN RA HİM AL LAH SA NA__

SUN DU ME LİM (SAZ. . .) SUN DU ME LİM (SAZ. . .) SEN DEN AR TIK__

YOK TURE__ MİN__ AL LAH SA NA__ SUN__ DUM E__ LİM (SAZ. . .)

SUN DUM E__ LİM__ AL LAH HU AL LAH LA İ LA HE İL__ LAİLAH

LA İ LA HE İL LAİLAH YU NUS TAB__ U ZAT BU SÖ ZÜ AL LA HI NA__

DUR GİL YÜ ZÜ (SAZ. . .) DUT GİL YÜ ZÜ (SAZ. . .) Dİ DAR DAN__

A YIR__ MA Bİ Zİ AL LAH SA NA__ SUN__ DUM E__ LİM (SAZ. . .)

SUN__ DUM__ E__ LİM__

-1-

SENSİN KERİM SENSİN RAHİM
ALLAH SANA SUNDUM ELİM
SENDEN ARTIK YOKTUR EMİN
ALLAH SANA SUNDUM ELİM
ALLAHU ALLAH LAİLAHE İLLALLAH
LAİLAHE İLLALLAH

-2-

YUNUS TABUZAT BU SÖZÜ
ALLAHINA DUT GİL YÜZÜ
DİDARDAN AYIRMA BİZİ
ALLAH SANA SUNDUM ELİM
ALLAHU ALLAH LAİLAHE İLLALLAH
LAİLAHE İLLALLAH

Tablo 53. Rast İlahi Eser Analizi

Söz	Yunus Emre
Müzik	Halil Rıfat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rıfat Aydemir
Makamsal Dizi	Rast
Konusu – Türü	İlahi
Karar Sesi	Sol
Usûl	9/8
En Pes Perde	Re
En Tiz Perde	La
Ses Aralığı	12 Ses
Rast Makam Dizisi	
	

Tablo 54. Halil Rıfat Aydemir'in Bestelediği Enstrümantal Eser

	Eser Adı:	Usûl:	Müzik:
1	Karşılama	7/8	Halil Rıfat Aydemir

Şekil 53. Karşılama

MÜZİK
HALİL RIFAT AYDEMİR

KARŞILAMA (ENSTRÜMENTAL)

NOTAYA ALAN
HALİL RIFAT AYDEMİR

SÜRESİ : 120

Tablo 55. Karşılama Eser Analizi

Söz	—
Müzik	Halil Rifat Aydemir
Notaya Alan	Halil Rifat Aydemir
Makamsal Dizi	Mahur
Konusu – Türü	Enstrümantal
Karar Sesi	Sol
Usûl	7/8
En Pes Perde	Sol
En Tiz Perde	Sol
Ses Aralığı	8 Ses
Mahur Makam Dizisi	

2.8. SEKİZİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR

Araştırmanın sekizinci alt problemini oluşturan, “Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’in eğitimcilik kimliği nelerdir?” sorusuna karşılık elde edilen bulgular şu şekilde belirtilmektedir:

Müzik alanında verdiği eğitimlere ilk olarak 1972 yılında Pınar Halaç ve Fakı Edeer ile kurdukları Emirdağ Folkloru Yayma ve Yaşatma Derneğinde başlayan Aydemir, burada bağlama, repertuar, halk oyunları derslerini yürütmüştür.

1973 yılında Akçadağ Öğretmen Lisesinden mezun olup, öğretmen olarak atanan Aydemir on altı yıl sınıf öğretmeni olarak görev yapmış sonrasında 1990 yılında Milli Eğitim Bakanlığının açmış olduğu müzik branşı sınavını kazanmış ve müzik öğretmeni olarak tekrar atanmış üç yıl kadar bu görevi sürdürmüş daha sonra ise okul idareciliği yaparak 16.09.1999 tarihinde emekliliğe ayrılmıştır.

1991 yılında Afyon Belediye Musiki Eğitim Merkezi Türk Halk Müziği korosunu kurmuştur. Koro ile repertuar çalışmaları yapmış ayrıca bağlama kursları vermiştir. Şef olarak görev yaptığı koro ile birçok etkinlikte görev almıştır. Aynı yıllarda Afyonkarahisar’da Ege Müzik adıyla kendi özel dershanesini açmış, burada bağlama, nota ve repertuar dersleri vermiştir. 2000 yılında ise Aydın Didim’e yerleşmiştir. Sekiz yıl ikamet ettiği Didim’de, Dimder adlı dernekte nota eğitmenliği ve ud icracısı olarak görev almıştır. 2012 yılında ise Eskişehir’e yerleşerek burada da, Emirdağlılar Vakfı, Gönül Dostlar Korosu, Temad (Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği), Eskişehir Büyükşehir Belediyesi gibi kurumlarda koro şefi ve bağlama eğitmeni olarak görev yapmıştır.

Aydemir bağlama ve repertuar derslerini nasıl işlediği ile ilgili şöyle bilgi vermektedir:

“Repertuar açısından yeni öğrenilecek bir eseri, kesinlikle öncesinde icra etmem, dinletmem. Öncelikle öğrencilerimle iyi bir nota eğitimi vermeye çalışırım. Notaya bağlı kalınmasını isterim. O yüzden derste öğrenilecek eserin notalarını verir, bir saat kadar çalışmaları için bırakır sonrasında ise bona ve solfej çalışmasını yaptırırım. Eseri çözümledikten sonra bağlama eşliği ile birlikte icra etmeye çalışırız.”

Şekil 54. Şef Halil Rıfat Aydemir ve Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği Korosu

Kaynak: Halil Rıfat Aydemir Kişisel Arşivi.

Şekil 55. Şef Halil Rıfat Aydemir (Ön Sıra Sağdan Üçüncü) ve Afyon Belediye Musiki Eğitim Merkezi Türk Halk Müziği Korosu

Kaynak: Halil Rıfat Aydemir Kişisel Arşivi.

2023 yılında Afyon'a tekrar dönüş yapan Halil Rıfat Aydemir halen Afyon Belediye Musiki Eğitim Merkezi'nde çalışmalarına devam etmektedir. Eğitimcilik hayatı boyunca birçok kişiye emek vermiş, müzik ve kültür bakımından fayda

sağlamıştır.

2.9. DOKUZUNCU ALT PROBELEME YÖNELİK BULGULAR

Araştırmanın dokuzuncu alt problemini oluşturan, “Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’in kaynaklık edip derlediği, ikincil kişilerle kaynaklık edip farklı kişilerin derlediği, farklı kaynak kişilerden derlediği ve farklı kaynak kişilerden ikincil kişilerle derlediği eserler ile besteleri arasındaki usûl farklılıkları nelerdir?” sorusuna karşılık elde edilen bulgular şu şekilde belirtilmektedir:

Halil Rıfat Aydemir’in kaynaklık edip derlediği eserler usûl yönünden incelendiğinde 6 eserde 4 adet 2/4 lük, 1 adet 5/8 lik, 1 adet 9/8 lik usûl kullanıldığı,

İkincil kişilerle kaynaklık edip farklı kişilerin derlediği eserler usûl yönünden incelendiğinde 4 eserde 3 adet 6/4 lük, 1 adet 4/4 lük usûl kullanıldığı,

Farklı kaynak kişilerden derlediği eserler usûl yönünden incelendiğinde 14 eserde 5 adet 2/4 lük, 2 adet 4/4 lük, 1 adet aynı eser içinde 4/4 lük ve 6/4 lük, 2 adet 6/4 lük, 3 adet 9/8 ve 1 adet 10/8 lik usûl kullanıldığı,

Farklı kaynak kişilerden ikincil kişilerle derlediği eserler usûl yönünden incelendiğinde 1 eserde 2/4 lük usûl kullanıldığı,

Söz ve müziğini bestelediği eserler usûl yönünden incelendiğinde 17 eserde 6 adet 2/4 lük, 6 adet 4/4 lük, 1 adet 5/8 lik, 1 adet 6/8 lik, 3 adet 9/8 lik usûl kullanıldığı,

Sözünü farklı kişilerden alıp müziğini bestelediği eserler usûl yönünden incelendiğinde 5 eserde 1 adet 2/4 lük, 2 adet 5/8 lik, 1 adet 8/8 lik usûl kullanıldığı,

Enstrümantal türde müziğini bestelediği eserler usûl yönünden incelendiğinde ise 1 eserde 7/8 lik usûl kullanıldığı görülmüştür.

2.10. ONUNCU ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR

Araştırmanın onuncu alt problemini oluşturan, “Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’in kaynaklık edip derlediği, ikincil kişilerle kaynaklık edip farklı kişilerin derlediği, farklı kaynak kişilerden derlediği ve farklı kaynak kişilerden ikincil kişilerle derlediği eserler ile besteleri arasındaki makam farklılıkları nelerdir?” sorusuna karşılık elde edilen bulgular şu şekilde belirtilmektedir:

Halil Rıfat Aydemir’in kaynaklık edip derlediği eserler makam dizisi yönünden incelendiğinde 6 tane eserde 3 adet hicaz, 1 adet kürdi, 1 adet uşak, 1 adet hüseyini

makamı dizisi kullanıldığı;

İkincil kişilerle kaynaklık edip farklı kişilerin derlediği eserler makam dizisi yönünden incelendiğinde 4 tane eserde 2 adet hicaz ve 2 adet kürdi makamı dizisi kullanıldığı;

Farklı kaynak kişilerden derlediği eserler makam dizisi yönünden incelendiğinde 14 eserde 4 adet uşak, 4 adet kürdi, 1 adet hicaz, 1 adet karcıgar, 1 adet çargah, 1 adet hüseyini, 1 adet segah ve 1 adet hüzzam makamı dizisi kullanıldığı;

Farklı kaynak kişilerden ikincil kişilerle derlediği eserler makam dizisi yönünden incelendiğinde 1 eserde 1 adet uşak makamı dizisi kullanıldığı;

Söz ve müziğini bestelediği eserler makam dizisi yönünden incelendiğinde 17 eserde 2 adet mahur, 3 adet hicaz, 6 adet uşak, 3 adet kürdi, 1 adet hüzzam, 1 adet nihavent ve 1 adet hüseyini makamı dizisi kullanıldığı;

Sözünü farklı kişilerden alıp müziğini bestelediği eserler makam dizisi yönünden incelendiğinde 5 eserde 2 adet rast, 1 adet hicaz, 1 adet kürdi ve 1 adet hüzzam makamı dizisi kullanıldığı;

Enstrümantal türde müziğini bestelediği eserler makam dizisi yönünden incelendiğinde ise 1 eserde 1 adet mahur makamı dizisi kullanıldığı görülmüştür.

2.11. ON BİRİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR

Araştırmanın on birinci alt problemini oluşturan, “Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’in kaynaklık edip derlediği, ikincil kişilerle kaynaklık edip farklı kişilerin derlediği, farklı kaynak kişilerden derlediği ve farklı kaynak kişilerden ikincil kişilerle derlediği eserler ile besteleri arasındaki söz yapısı farklılıkları nelerdir?” sorusuna karşılık elde edilen bulgular şu şekilde belirtilmektedir:

Halil Rıfat Aydemir’in kaynaklık edip derlediği eserler söz yapısı yönünden incelendiğinde 6 eserde 4 adet $a+a+b+a$, 2 adet $a+b+a+b$ kafiye düzeni kullanıldığı;

İkincil kişilerle kaynaklık edip farklı kişilerin derlediği eserler söz yapısı yönünden incelendiğinde 4 eserde 3 adet $a+a+b+a$, 1 adet $a+a+a+b$ kafiye düzeni kullanıldığı;

Farklı kaynak kişilerden derlediği eserler söz yapısı yönünden incelendiğinde 14 adet 5 $a+a+b+a$, 8 adet $a+a+a+b$ ve 1 adet $a+b+a+a$ kafiye düzeni kullanıldığı;

Farklı kaynak kişilerden ikincil kişilerle derlediği eserler söz yapısı yönünden incelendiğinde 1 eserde 1 adet a+a+a+b kafiye düzeni kullanıldığı;

Söz ve müziğini bestelediği eserler söz yapısı yönünden incelendiğinde 17 eserde kullanıldığı; 5 adet a+a+a+b, 1 adet a+a+a+a, 8 adet a+b+a+b ve 3 adet a+a+b+a kafiye düzeni kullanıldığı;

Sözünü farklı kişilerden alıp müziğini bestelediği eserler söz yapısı yönünden incelendiğinde 5 eserde 2 adet a+a+a+b, 1 adet a+b+a+b ve 2 adet a+a+b+a kafiye düzeni kullanıldığı görülmüştür.

2.12. ON İKİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR

Araştırmanın on ikinci alt problemini oluşturan, “Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’in kaynaklık edip derlediği, ikincil kişilerle kaynaklık edip farklı kişilerin derlediği, farklı kaynak kişilerden derlediği ve farklı kaynak kişilerden ikincil kişilerle derlediği eserler ile besteleri arasındaki ses genişliği farklılıkları nelerdir?” sorusuna karşılık elde edilen bulgular şu şekilde belirtilmektedir:

Halil Rıfat Aydemir’in kaynaklık edip derlediği eserler ses genişliği yönünden incelendiğinde 6 eserde 2 adet 6 ses, 2 adet 7 ses ve 2 adet 8 ses genişliği kullanıldığı;

İkincil kişilerle kaynaklık edip farklı kişilerin derlediği ses genişliği yönünden incelendiğinde 4 eserde 2 adet 6 ses ve 2 adet 7 ses genişliği kullanıldığı;

Farklı kaynak kişilerden derlediği eserler ses genişliği yönünden incelendiğinde 14 adet 5 ses, 3 adet 6 ses, 3 adet 7 ses, 2 adet 8 ses ve 1 adet 9 ses genişliği kullanıldığı;

Farklı kaynak kişilerden ikincil kişilerle derlediği eserler ses genişliği yönünden incelendiğinde 1 eserde 1 adet 7 ses genişliği kullanıldığı;

Söz ve müziğini bestelediği eserler ses genişliği yönünden incelendiğinde 17 eserde 1 adet 4 ses, 9 adet 6 ses, 4 adet 7 ses, 2 adet 8 ses ve 1 adet 9 ses genişliği kullanıldığı;

Sözünü farklı kişilerden alıp müziğini bestelediği eserler ses genişliği yönünden incelendiğinde 5 eserde 2 adet 8 ses, 1 adet 10 ses, 1 adet 11 ses ve 1 adet 12 ses genişliği kullanıldığı;

Enstrümantal türde müziğini bestelediği eserler ses genişliği yönünden incelendiğinde ise 1 eserde 1 adet 8 ses genişliği kullanıldığı görüşmüştür.

SONUÇ VE ÖNERİLER

“Emirdağlı Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir’in Türk Halk Müziği ve Halk Kültürü Üzerine Etkilerinin İncelenmesi” isimli adlı bu tez çalışması kapsamında yapılan literatür taraması ile yarı yapılandırılmış görüşme neticesinde tespit edilen bulgulara yönelik sonuçlar şu şekildedir:

Halil Rıfat Aydemir 28.11.1952 yılında Afyonkarahisar iline bağlı Emirdağ ilçesinin, Çilli Mahallesi’nde dünyaya gelmiştir. Baba adı İzzet, anne adı Fatma’dır. Sekiz kardeşi vardır. İlkokul öğrenimini Mithatpaşa İlkokulunda, orta öğrenimini Emirdağ Ortaokulunda, lise eğitimini öncelikle Çanakkale Gökçeada Öğretmen Okulunda bir ay aldıktan sonra Malatya Akçadağ Öğretmen Okulunda tamamlayan Aydemir Ön Lisans eğitimini ise Anadolu Üniversitesinde tamamlamıştır.

24 ağustos 1975 yılında ilk evliliğini Güllü Hanım’la yapmış ve eş durumu ile Ankara Sincan’a gelmiştir. Bu evlilikten Anıl, Fatma, Elif Ece ve İzzet adında dört çocuğu olmuştur. Askerliğini öğretmen er olarak yapmıştır. 2012 yılında eşi Güllü Hanım vefat etmiştir. 2020 yılında ikinci evliliğini Elmas Hanım ile yapmıştır.

Müziğe çocukluk döneminden beri yoğun ilgi duyan Halil Rıfat Aydemir yörede ve radyoda duyduğu türkülerini sazıyla ve sözüyle icra etmeye çalışmıştır. Çocukluk yıllarından itibaren Emirdağ ve çevresinde ikamet eden mahalli sanatçıları, yöredeki abdalları (edeleri), ilçe dışından gelen konuk sanatçıları dinleyerek, feyz alarak kendini geliştirmeye çalışmıştır. Yöre halk kültürü ürünlerini ortaya çıkarmak ve gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak amacıyla kurdukları Emirdağ Folkloru Yayma ve Yaşatma Derneği aracılığı ile birçok çok türküyü en doğal hali ile öğrenmiş, aktarmaya çalışmıştır. Ayrıca dernek etkinliklerindeki konserlere davet edilen halk ozanları ile tanışması onun sanata bakış açısını olumlu yönde etkilemiştir.

Malatya Akçadağ Öğretmen Lisesinden 1974 yılında mezun olup öğretmen olarak atanan Aydemir on altı yıl sınıf öğretmeni olarak görev yaptıktan sonra Milli Eğitim Bakanlığının 1990 yılında açtığı müzik branşı sınavını kazanarak müzik öğretmeni olarak tekrar atanmıştır. Üç yıl kadar müzik öğretmenliği yaptıktan sonra idareci olarak görevini tamamlamıştır.

16.09.1999 yılında emekliliğe ayrılan Halil Rıfat Aydemir daha sonraki süreçte müzikle daha sık vakit geçirmeye başlamıştır. Halk oyunları, çalıştırdığı koro ve solo icracılarla birçok yarışmaya katılmış, dereceler elde etmiştir.

1991 yılında Afyon Belediye Musiki Eğitim Merkezi Türk Halk Müziği korosunu kurmuş, koro ile repertuar çalışmaları yapmış ayrıca bağlama kursları vermiştir. Şef olarak görev yaptığı koro ile birçok etkinlikte görev almıştır. Aynı yıllarda Afyonkarahisar’da kendisine ait olan “Ege Müzik” adıyla açtığı dershanede birçok öğrenci yetiştirmiştir. 2000 yılında ise Aydın Didim’e yerleşmiş “Dimder” adlı dernekte nota eğitmenliği ve ud icracısı olarak görev almıştır. 2012 yılında ise Eskişehir’e yerleşmiş, burada da Emirdağlılar Vakfı, Gönül Dostlar Korosu, Temad (Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği), Eskişehir Büyükşehir Belediyesi gibi kurumlarda çalışmalar yapmıştır.

Çocukluk döneminden itibaren Emirdağ yöresinden öğrendiği birçok türküyü derlemiş, notaya almış kaynak kişilik yapmış, dört eseri TRT kurumu Türk halk müziği repertuvarına kazandırmıştır. Derlemeciliğinin yanı sıra Aydemir, Emirdağ yöresine ait on dört esere kaynaklık etmiştir. Günümüze kadar uzanan süreçte çalıştırdığı korolarla, eğitmiş olduğu bağlama öğrencileri ile, derleyip notaya aldığı ve kaynak kişilik yaptığı eserlerle birlikte Emirdağ yöresi kültürüne, dolayısıyla halk kültürüne büyük ölçüde katkı sağlamıştır. Halen devam etmekte olan çalışmalarıyla birlikte yöre kültürüne katkı sağlamaya devam etmektedir.

9, 10, 11 ve 12. alt problemlere ait sonuçlar değerlendirildiğinde yöreden derlenen eserlerin usul kullanımı ile Halil Rıfat Aydemir’in bestelediği eserlerdeki usul kullanımı benzerlik göstermektedir. Makamsal olarak değerlendirildiğinde yöreden derlenen eserlerde çoğunlukla hicaz, kürdi ve uşak makam dizileri kullanılırken; Aydemir’in bestelediği eserlerde ise mahur, hüzzam, nihavent, rast dizisi gibi farklı makam dizilerinin kullanıldığı görülmüştür. Söz yapısı bakımından değerlendirildiğinde yöreden derlenen eserlerde çoğunlukla a+a+a+b, a+a+b+a kafiye düzeni kullanılırken; Aydemir’in, bestelediği eserlerde a+a+b+a, a+a+a+a kafiye düzenlerini de kullandığı görülmüştür. Ses genişliği bakımından değerlendirildiğinde ise yöreden derlenen eserler genellikle 6, 7, 8 ses genişliğini kullanırken; Aydemir, 10, 11, 12 ses genişliğini de kullandığı görülmüştür.

Halil Rıfat Aydemir’in sazıyla ve sözüyle Emirdağ yöresi kültürüne, buna bağlı olarak halk kültürüne katkılar sağlayıp, yaşatmaya çalıştığı görülmektedir. Aydemir söz ve müziği kendine ait olan eserlerde “Hoşafoglu” mahlasını sıkça kullandığı görülmüştür.

Yapılmış olan bu tez çalışması; mahalli sanatçı, Halil Rıfat Aydemir tüm

yönleriyle ortaya konmaya çalışıldığı ilk sistematik araştırma olması ve Emirdağ yöresi ile ilgili bir envanter oluşturması bakımından düşünüldüğünde önem teşkil etmektedir. Araştırmacılara; yörenin halk kültürü ürünleri ve bu ürünleri ortaya koyarak, aktararak aktif rol oynayan mahalli sanatçı ve kaynak kişileri ele alan akademik çalışmalara, araştırmalara gönül vermeleri önerilmekte, böylelikle Türk halk müziğinin yaşatılması, korunması ve gelişip büyüyerek nesilden nesile aktarılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Afyonkarahisar ilçeleri haritası.* (b.t). 15 Ekim 2023, <https://www.milliyet.com.tr/egitim/haritalar/afyonkarahisar-haritasi-afyonkarahisar-ilceleri-nelerdir-afyonkarahisar-in-ilinin-nufusu-kactir-kac-ilcesi-vardir-6308337>
- Afyonkarahisar ilçesinin coğrafi durumu ve yer şekilleri.* (b.t). 15 Ekim 2023, <http://www.emirdag.gov.tr/ilcenin-cografisi-durumu-ve-yer-sekilleri>
- Akıncı, D. (2020). Türk Halk Müziği'nde Ferahnak Dizisi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 6 (12), 195-204.
- Aksu, C. (2010). Folklorumuzda Türkü Derlemeciliği. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, (5).
- Arıkan, R. (2018). Anket Üzerine Bir Değerlendirme, *Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1, 97-98
- Ark, O. F. (2017). *Afyonkarahisarlı Mahalli Sanatçı Abdullah Uluçelik ve Halk Kültürüne Katkıları*. (Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Artun, E. (2005). Halk Kültüründe Değişimin Topluma Etkisi ve Sonuçları, Halk Kültüründe Değişim Uluslararası Sempozyumu, Kültür ve Turizm Bakanlığı. *Kocaeli Üniversitesi- Motif Halk Oyunları Eğitim ve Öğretim Vakfı Belgelerle Emirdağ.* (b.t). 15 Kasım 2023, <https://www.emirdagvakfi.org/haber/53/sukru-turkmen-in-yeni-eseri-belgelerle-emirdag-kitabi-yayina-hazir>
- Cohen, L. & Manion, L. (1994). *Research Methods in Education (4 th ed.)*. London: Routledge
- Dundes, A. (1998). Halk Kimdir?. (Çev: M.Ekici), *Milli Folklor* 5 (37).
- Ekici, M. (2013). *Halk Bilgisi (Folklor) Derleme ve İnceleme Yöntemleri* (5. Baskı). Ankara: Geleneksel Yayıncılık.
- Emirdağ Genel Bilgiler. (21.06.2015). <http://www.emirdag.gen.tr/haber/emirdag-dueguen-gelenegi-8441> 25 Ekim 2023
- Emirdağ Kaymakamlığı. (b.t). <http://www.emirdag.gov.tr/ilcenin-cografisi-durumu-ve-yer-sekilleri> 20 Eylül 2023
- Emirdağ Vakfı. (b.t). <https://www.emirdagvakfi.org/haber/53/sukru-turkmen-in-yeni-eseri-belgelerle-emirdag-kitabi-yayina-hazir> 20 Eylül 2023
- Emirdağ Yöresinde Eski Adetler. (b.t). <http://emirdag.net.tr/2021/10/28/emirdag-yoresindeki-evliliklerde-eski-adetler-2/> 26 Ekim 2023
- Hoşsu, M.(1997). *Geleneksel Türk Halk Müziği Nazariyatı*. İzmir: Peker Ambalaj ve Kağıt Sanayi.
- Kara B. A. (2018). Halk Bilimi El Kitabı. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 11(23), 262-267.
- Karasar, N. (2020). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler*. (35. Baskı). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kıyar, E. (2022). *Uşaklı Mahalli Sanatçı Mehmet Karadedeli ve Halk Kültürüne Katkıları Üzerine Bir İnceleme*. (Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Kumartaşlıoğlu, S. (2022). *Emirdağ Türkülerinde Coğrafya ve Mekan Unsurları. Emirdağ Araştırmaları*. (Edt: Ü. Şenel, M. Temizsu, B. Yücel). Çanakkale: Paradigma Akademi.
- Kvale, S. (1996). *InterViews: An introduction to qualitative research interviewing. Thousand oaks: sage*.

- Onatça, N. A. (2007). *Alevi-Bektaşî Kültüründe Kırklar Semahı Müzikal Analiz Çalışması*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Örnekkol, F. (2006). *Emirdağ Ağzı*. (Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Özdemir, E. (2008). *Emirdağ Musiki Geleneğinde Abdallar ve Yeni Onaltı Türkü*. (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Özdemir, R. (2022). Emirdağ Araştırmaları. Emirdağ Yöresinde Köy Odaları, . (Edt: Ü. Şenel, M. Temizsu, B. Yücel). *Çanakkale: Paradigma Akademi*.
- Say, A. (1995). *Müzik Tarihi*, (2. Baskı) Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Tan, N. (1985). *Folklor (Halkbilimi)*. İstanbul: Halk Kültürü Yayınları.
- Turhan, M. (1956). Kültürde Değişen ve Değişmeye Mukavemet Eden Unsurlar, *Tecrübi Psikoloji Çalışmaları*, 1, 6-21.
- Tüfekçi, N. (1983). Türk halk müziği. *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*, 6, 1482-1488.
- Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Türk halk müziği repertuarı*. (b.t). 24 Ekim 2023 <https://www.repertukul.com/>
- Yakar, M. (2012). İç ve Dış Göçlerin Kırsalda Nüfusun Yaş Yapısına Etkisi. Emirdağ İlçesi Örneği, *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 10(12), 129-149.
- Yalçın, M. (2006). Eğitimde Gözlem ve Değerlendirme. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Yaldızkaya, Ö. M. (1992). Emirdağ Yöresi Türkmen Ağıtları, İzmir: Bayraklı Matbaacılık.
- Yaldızkaya, Ö. M. (2006). Emirdağ Türküleri, İzmir: Eyad Kültür yayınları: İzmir.
- Yener, S. (2006). Liseler İçin Müzik Lise 1 Ders Kitabı, İstanbul: Ilıcak Matbaacılık.

EKLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Ek 1: Etik Kurul Onayı.....	157
Ek 2: Mahalli Sanatçı Görüşme Formu	158
Ek 3: Bilgilendirilmiş Gönüllü Onam Formu.....	160
Ek 4: Halil Rıfat Aydemir ve Araştırmacı Can Gülcan.....	163

Ek 1: Etik Kurul Onayı

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.12.2023-234791

T.C. AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLERİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU KARARLARI	
TOPLANTI SAYISI:18	KARAR TARİHİ: 20.12.2023
KARAR 2023/378	
Üniversitemiz Devlet Konservatuvarı öğretim elemanı Dr. Öğr. Üyesi Cenk ÇÖL tarafından yürütülen (Diğer Araştırmacılar: Can GÜLCAN), "Mahalli Sanatçı Halil Rıfat Aydemir'in Türk Halk Kültürüne Etkisi Üzerine Bir İnceleme" başlıklı yüksek lisans tezi kapsamında kullanılacak veri toplama araçlarının, etik açıdan sakıncalı olmadığına, katılanların oy birliği ile karar verildi.	
ASLI GİBİDİR	
e-imzalıdır Prof. Dr. Mustafa GÜLER Sosyal ve Beşeri Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurul Başkanı	

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Evrak Doğrulaması <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5381&eD=BSCKYHAD2U&eS=234791> adresinden yapılabilir.

Ek 2: Mahalli Sanatçı Görüşme Formu

a) Biyografi

1. Ad-Soyad:
2. Doğum Tarihi:
3. Doğum Yeri (İl, İlçe, Köy):
4. Anne Adı:
5. Baba Adı:
6. Kardeş ve ya kardeşleriniz var mı?
7. Eğitim Durumunuz Nedir? Nerede, hangi okullarda eğitim aldınız?
8. Nasıl bir çocukluk ve gençlik dönemi geçirdiniz?
9. Askerliğinizi nerede ve ne kadar süre yaptınız?
10. Evlilik ve aile durumunuz nedir?
11. Müzik harici herhangi bir mesleğiniz var mı?
12. Doğduğunuz yer harici başka yerde yaşadınız mı?

b) Müzik

13. Müziğe olan ilginiz ne zaman, nasıl başladı?
14. Hangi enstrümanları çalıyorsunuz?
15. Müzik üzerine ders aldığınız hocanız ya da bir yakınınız var mı?
16. Çevrenizde müzik anlamında sizi etkileyen ya da ilham veren kişiler var mı?
Varsa isimleri nelerdir?
17. Müzik üzerine bireysel olarak katıldığınız yarışma veya sınav var mı?
18. Takip ettiğiniz sanatçılar kimlerdir? Bu kişilerden müzikal veya edebi yönden etkilendiğiniz durumlar oldu mu?
19. Müzik yaşamınızda dönüm noktanız ve unutmadığınız anılarınız var mıdır?

c) Mahalli Sanatçılık

20. Size göre mahalli sanatçı kavramı nedir?
21. Size göre mahalli sanatçıların sahip olması gereken nitelikler nelerdir?
22. Mahalli sanatçılığın size katkıları neler olmuştur?

d) Kaynak Kişilik

23. Kaynak kişilerin halk kültürüne katkıları hakkında ne düşünüyorsunuz?
24. Kaynak kişilik kimliğiniz ne zaman ve nasıl başladı?
25. Trt repertuarına kayıtlı kaynaklık ettiğiniz eserler nelerdir?

Ek 2 (Devam): Mahalli Sanatçı Görüşme Formu

26. Kaynaklık ettiğiniz eserlerin aktarımı sırasında dikkat ettiğiniz hususlar nelerdir?

27. Kaynaklık ettiğiniz eserlerin aktarımı sırasında yaşadığınız, hatırlınızda kalan anı veya bir olay var mı?

e) Derlemecilik

28. Size göre derlemeci kavramı nedir?

29. Size göre bir derlemecinin sahip olması gereken özellikler nelerdir?

30. Size göre bir derleme çalışmasının başarılı bir şekilde sonuçlanması için dikkat edilmesi gereken hususlar nelerdir?

31. Derleme çalışmalarına ne zaman ve nasıl başladınız?

32. Bir derleme çalışmasını başından sonuna nasıl yaptığınızı olay sırasına göre anlatır mısınız?

33. Derleme çalışmaları yaparken yaşamış olduğunuz zorlukları, olay ve durumları anlatır mısınız?

34. Derleme çalışması yapacak olan araştırmacılara tavsiyeleriniz nelerdir?

f) Eğitimcilik

35. Müzik üzerine verdiğiniz bir kurs veya eğitim var mı?

36. Müzik eğitimi vermeye ne zaman ve nerede başladınız?

37. Bu zamana kadar vermiş olduğunuz eğitim ve kurslar nelerdir?

38. Müzik eğitimi verirken dikkat ettiğiniz hususlar nelerdir?

39. Müzik harici vermiş olduğunuz herhangi bir eğitim var mı?

g) Bestecilik ve Söz Yazarlığı

40. Bireysel eserlerinizi yazmaya ne zaman başladınız?

41. Eserlerinizde işlediğiniz temalar ve tercih ettiğiniz müzikal tarzlar nelerdir?

42. Bireysel eserlerinizi üretirken esinlendiğiniz veya etkisinde kaldığınız sanatçı veya sanatçılar var mı?

43. Eserlerinizde mahlas kullanıyor musunuz?

44. Toplam kaç adet bireysel eseriniz var?

45. Bireysel eserlerinizden hikayesi olanlar var mı? Varsa hikayeleri nelerdir?

46. Bireysel eserlerinize yönelik herhangi bir albüm yada stüdyo çalışması yaptınız mı?

47. Bireysel eserlerinizden örnekler verir misiniz?

Ek 3: Bilgilendirilmiş Gönüllü Onam Formu

Afyon Kocatepe Üniversitesi
Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu
BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ ONAM FORMU

Sizi aşağıda künyesi belirtilen araştırmaya davet ediyoruz.

Araştırmanın Başlığı: Mahalli Sanatçı Halil Rifat Aydemir'in Türk Halk Kültürüne Etkisi

Araştırmanın Yürütücüsü/Sorumlusu veya Danışmanının Adı Soyadı: Dr. Öğr. Üyesi Cenk ÇÖL

Diğer Araştırmacıların veya Öğrencilerin/Öğrencilerin Ad(ları) Soyad(ları): Can GÜLCAN

Araştırmada sizden tahminen ayırmamız istenen tahmini süre: 4 saat (güneyi saat veya başka olarak belirleyebilirsiniz, burada belirtmediğiniz süre sizin çalışmanızın toplam süresi değil, bu gömü birim size ayırmamız toplam) süredir, emeğiniz anket sorularınıza cevaplarken ne kadar vakitini geçireceğiz)

Araştırmaya sizinle birlikte katılacak tahmini kişi sayısı: 1 (sordurdu cevaplayarak tahmini gönüllü & katılma sayısını, araştırmacı sayısı değildir)

Bu araştırmanın amacı: Dünden bugüne Türk halk kültürünün şekillenmesinde pek çok farklı unsur ve olgu etkili olmuştur. Bu unsurların en önemlilerinden birisi de mahalli sanatçılar olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde bu mahallî sanatçıların sayısı gittikçe azalmasına karşın, halk kültürüne etkileri halen doğrudan ve dolaylı olarak varlığını sürdürmektedir. Bunun yanı sıra mahallî halk sanatçılarının üzerine gerçekleştirilen araştırmaların yeterli niceliğe olmadığı hâlen göze çarpmaktadır. Tüm bu durumlar göz önünde bulundurulduğunda, özellikle üzerine çalışmalar gerçekleştirilmemiş olan mahallî halk sanatçıları hakkında gerçekleştirilen çalışmalara literatürde ihtiyaç olduğu görülmektedir. Bu bağlamda literatür incelendiğinde, mahallî halk sanatçısı Halil Rifat Aydemir ile ilgili, Türk halk kültür ve müziği bağlamında bir çalışmanın mevcudiyeti bulunmamaktadır. Bu doğrultuda gerçekleştirilecek bir tez araştırması aana katkı sağlama potansiyeline sahiptir.

Bu tezin amacı ise: Afyonkarahisar ilinin Erindiş yöresine ait ilköğretim 6.sınıf öğrencilerinin bir kısmına kaynak kişilik eden mahallî sanatçı Halil Rifat Aydemir'in hayatına, sahip olduğu sanat anlayışına ve yöre Türk halk kültürüne katkılarını ortaya koymaktır. Araştırma kapsamında, mahallî sanatçı Halil Rifat Aydemir'in kaynaklı ezitgi ve diğer biçimlerde katkı sağladığı türküler, besta TRT arşivi kullanılarak ortaya konarak, bu bağlamda karşılaştırmalı olarak derlenip, değerlendirilecektir.

Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülükle** esasına dayanmaktadır. Çalışmanın amacına ulaşması için sizden beklenen, bütün soruları eksiksiz, kimsenin baskısı veya telkini altında olmadan, size en uygun gelen cevapları içtenlikle verecek şekilde cevaplamaktır. Bu formu okuyup onaylamanız, araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz anlamına gelecektir. Ancak, çalışmaya katılmama veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmayı bırakma hakkına da sahipsiniz. Bu çalışmadan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacak olup kişisel bilgileriniz **gizli tutulacaktır**; ancak verileriniz yayın amacı ile kullanılabilir. İletişim bilgileriniz ise sadece izninizle bağlı olarak ve fakat araştırmacıların sizinle iletişime geçebilmesi için ortak kullanılacaktır.

AKÜ – Sosyal Bilimler Araştırma projeleri için etik değerlendirme başvuru formu

1/3

Ek 3 (Devam): Bilgilendirilmiş Gönüllü Onam Formu

başvurunuz" aktarılabılır. Eğer araştırmanın amacı ile ilgili veriler bu bilgiler dışında şimdi veya sonra daha fazla bilgiye ihtiyaç duyarsanız araştırmacıya şimdi sorabilir veya canbulutconsanar@gmail.com e-posta adresi ve 05468967626 numaralı telefondan ulaşabilirsiniz. Araştırma tamamlandığında genel/size özel sonuçların sizinle paylaşılmasını istiyorsanız lütfen araştırmacıya iletiniz.

Kisi ve kurumları aşağılayan, rencide eden veya hakaret içeren cevaplar değerlendirilmeye alınmayacaktır. Yukarıda yer alan ve araştırımdan önce katılmaya verilmesi gerekli bilgileri okudum ve katılmam istenilen çalışmamı kapsamını ve amacını, gönüllü olarak üzerine düşen sorumlulukları aldım. Çalışma hakkında yazılı ve sözlü açıklama aşağıda adı belirtilen araştırmacı/araştırmacılar tarafından yapıldı. Benim, çalışmamın ruhsal riskleri ve faydaları sözlü olarak da anlatıldı. Kişisel bilgilerimin üzerinde korunacağı konusunda yeterli güven verildi.

Bu koşullarda söz konusu araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı ve telkin olmaksızın katılmayı kabul ediyorum.

Katibuncelac için:

Kathleen :

Ad-Soyadı:]

İmzası, İletişim Bilgileri: e-posta:

Telefon: 0508

Vesave'ye ve Vesare' Alında Bulunanlar İçin,

Yeli veya Vasisinin

Adı Soyadı:

Imzast:

Araştırmaçının

Adı-Soyadı: Can GÜLCAN

112881

³Bu cümle yalnızca bir örnek olup, bu cümlede anlatımın amaçları ve gerçekleştiri nasıl yapıldığına ilişkin bir yorum niteliği taşıyor. Belki de kaç somutlaştırıcı veya kaç düşüktür olduğu; ses kaydı, görsel, deneysel, görsel gibi işlevleri içerdiği ve bu kadar süzgeç gibi bir cümleyle gerçekleştirildiği ile ilgili başka bir tartışma yapılabilir.

² Çalgıncıya beyanlatıldığı anda imza belgesindeki ideal olan kabilimlerle beraber o da tasviri almıştı ve bu doğrultuda onun formunu kabul etmiş ve anlatmıştı. 1723 ar.

[illegible]

Eğer veriler ekullandı, konumlandı vb. anlamda aynı yerde sözden biri kaydeden grup uyulması şeklinde yorumlanırsa, yine verilerin bir kâğıda bulunması şartları birgisiyle ilâkî mütâbâkîlîrî isâdîr. Ancak, kâğıda bir sayıdan fazlası ya

AKÜ – Sosyal Bilimler Araştırma projeleri için etik değerlendirme başvuru formu

24

Ek 3 (Devam): Bilgilendirilmiş Gönüllü Onam Formu

Formunda bilgilendirilme zorunluluğu gibi durumlar söz konusu olduğunda araştırmaçılarının gruba onam formundaki bilgileri tek kişilerle sızdırarak okunması ve bir onay listesi oluşturarak kadimlere form onaylarını verilmesini kabul ettiklerine dair bir sosyal medya paylaşımı yeterli olabilir. Grup çalışmalarında da farklı ediller kullanılarak kendilerini özendirilerek araştırma onam formunda tamimlenmesi gereken gizli durumları ve yabıtı grup adına da onay yapılabilir. Fakat grup ortamında herkes çalışmaya katılması kabul edilebilir. Başlatmada sadece araştırma katılımcı islemlerini çalışmaya alınması ve bu k şıkze onay tepisi onay alınması gerekmektedir.

NOT: Araştırmacılar, onam formunda bulunan farklı seçenekten çalışmaları çağırılan alternatifli yazımları ve formda yer alan bölümleri çalışmaları ayarlamak amacıyla onam formunu son kez okuması ve bu şekilde formu güncel nesil beklendiğindedir.

Ek 4: Halil Rifat Aydemir ve Araştırmacı Can Gülcan

Kaynak: Can Gülcan Kişisel Arşivi.